

ΤΑ
ΣΥΜΒΑΝΤΑ
ΤΗΣ
ΝΑΥΠΛΙΑΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
Τῆς πρώτης Φεβρουαρίου 1862,
ὑφ' ἑνὸς
ΝΑΥΠΛΙΕΩΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ.

Ἰσθμ. Περικλήου. Ἀριθ. 226.

1862

ΤΑ
ΣΥΜΒΑΝΤΑ
ΤΗΣ
ΝΑΥΠΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

ΤΟ κοινόν βεβαίως είναι περίεργον νά μάθῃ ἀκριβῶς πᾶν ὅ,τι συνέβη εἰς τὴν Ναυπλιακὴν ἐπανάστασιν, καὶ ἐπειδὴ καθ' ὅλην αὐτῇ τὴν διάρκειαν εἴμεθα ἐν γνῶσει ὄλων τῶν περιστάσεων, ὅσαι ἠκολούθησαν τὴν πορείαν τοῦ δράματος τούτου, εὐμνησκόμεθα καὶ εἰς θέσιν νά διηγηθῶμεν λεπτομερῶς πάντα τὰ ἐν αὐτῇ διαδραματισθέντα.

Ἀρκεῖ νά ρίψῃ τις βλέμμα εἰς τὴν νέαν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰς κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἐμφυλίου ἔριδας, εἰς τὰς ἐπὶ Κυβερνήτου, καὶ μετ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς Βασιλείας ἀνωμαλίας καὶ ἐπαναστάσεις, εἰς τὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1843 καὶ τὰς μετ' αὐτὴν ἀνταρσίαις καὶ θέλει παραδεχθῆ, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι εἰς τῶν φιλελευθερωτέρων τοῦ Κόσμου.

Φυσικώτατον ἦτο νά περιμένη παρὰ λαοῦ τοιούτου τὰ ἐσχάτως τελευταῖα συμβάντα, πᾶς, ὅστις παρετῆρει τὸν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ροῦν τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος διαδραματιζομένων πολιτικῶν σκηνῶν.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἐβλεπεν ἄλλο ἐν τῇ πολιτείᾳ του εἰμὴ ἐξουθενώσεις κατὰ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνός του, ἐμπαιγμοὺς καὶ καταπιέσεις, τὴν διαφθορὰν ὑποθαλπομένην καὶ ἐκχυνομένην ἀπὸ τᾶξιν εἰς τᾶξιν τῆς κοινωνίας, τὰ παριστάνοντα τὴν κοινὴν γνώμην πρόσωπα παρηγχαωνισμένα καὶ ἐξησθενημένα.

Μακράν δ' αὐτοῦ ὁ Ἕλλην ἐθεώρει μετ' ἐγκαρδίου ἀγαλλιάσεως, κράτος ἀδελφικόν, μικρὸν μὲν ἀλλὰ κατασταθὲν μέγα, διότι κηρύχθησε νὰ διοικῇται ὑπὸ Κυβερνήσεως συνειτῆς, χαιρούσης τὸ σέβας καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ παρ' αὐτῆς διοικουμένου λαοῦ.

Ἡ κοινὴ γνώμη ἀπολέσασα πᾶσαν ἐλπίδα ἐκινήθη κατὰ τὸ 1859, τὸ δ' ἀποτέλεσμα τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδηλώσεώς της ἦτον ἐν βῆμα πρὸς τὰ πρόσω, ὅχι ὁμῶς καὶ εὐάρεστον ἐντελῶς ὡς ἠλπίζε, διότι ἀντὶ νὰ γίνῃ ὡς ἀπηγγέλλετο ῥιζικὴ μεταρρύθμισις διοικήσεως, ἐπῆλθε περιορισμένη διὰ τὴν ἀνοικν τινῶν ἐξαπατηθέντων ἀντιπολιτευομένων, ἀναλαβόντων τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων μειοδοτησάντων ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἐπιζητουμένης ὑποχωρήσεως παρὰ τῆς ἐξουσίας, διό καὶ αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ δὲν ἐγένοντο ἐλεύθεραι, οὐχ ἤττον ὅμως τὸ ἐκλογικὸν πνεῦμα ἀνεπτύχθη καὶ βουλευταὶ ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐκ πολλῶν ἐπαρχιῶν ἀνεδείχθησαν. Ἀλλ' ἡ ἐξουσία μὴ ἀρεσκομένη εἰς τὸν ἐπὶ τὸ βέλτιον καταρτισμὸν τοῦ σώματος τούτου, ἐν ᾧ ἐβλεπε τὰ πρόσωπα αἰσθανόμενα κατὰ πολὺ τὴν ἀληθῆ ἀποστολὴν τῶν δικάζει τὴν βουλὴν διὰ ζήτημα ὅλως ἀσχεμάντων καὶ ἀνάξιον τοιοῦτου κυβερνητικοῦ βήματος.

Πάντες γνωρίζομεν ὅτι αἱ ἐκλογαὶ ἐγένοντο καὶ αὖθις δ' ὑποψηφίων καὶ ἐπεμβάσεων, ἡ δὲ διάλυσις τῆς προηγουμένης βουλῆς, ἀπεπαύρηνεν ἐντελῶς τοὺς διὰ τῆς συγκαταθέσεως τῆς ἐξουσίας ἐρχομένους εἰς τὴν ἐδρὰν τοῦ ἀντιπροσώπου. Ἐκτοτε ὁ ἐπιθιμὸς τῶν πνευμάτων ὁσημέραι ἐξωγοῦτο, καὶ ὁ Ἕλλην οὐδὲν ἄλλο ἀνέμενεν εἰμὴ νὰ εὐρὴν συκαίρῃ νὰ ἐμμέσῃ τὴν χολὴν, ἥτις δι' ὅλα αὐτὰ εἶχεν ὑπερεκχειλίσσει.

Καὶ ἡδύνατο λαὸς τοιοῦτος ὡς ὁ Ἑλληνικὸς νὰ ὑποφέρῃ περισσότερον ἐν σιωπῇ κατὰστασιν τὸσον ἀθλίαν ἀποκλειθεὺσαν αὐτὸν πάσῃ ἐλπίδι, μεγαλείῳ καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο τεινέουσαν ἢ εἰς τὸν μαρasmus τοῦ ;

Ἐκ τούτων ὅλων ἐγεννήθησαν τὰ συμβάντα, ὧν τὴν ἐξιστόρησιν ἐρχόμεθα νὰ διηγηθῶμεν, χρονολογοῦνται δὲ ταῦτα ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ἐκδηλώσεως καὶ τὰ συμβάντα τῆς 25 Μαρτίου

1860 εἰς Ναύπλιον, Ἀθήνας καὶ ἄλλα τοῦ βασιλείου μέρη, ἐξ ὧν ἐγεννήθησαν τὰ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν μεταξὺ πολιτῶν καὶ στρατιωτικῶν πολύκροτα ἐκεῖνα συμπόσια.

Εἰς τὸ συμπόσιον τοῦ Ἀργους τῆς 1ης Ἀπριλίου 1861, εἰς ὃ παρευρέθησαν ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα πολίτας καὶ ἀξιωματικούς, ἐν οἷς καὶ ὁ στρατηγὸς Τσόκλης, ἐσυμφωνήθη, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ συμποσίου, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ἀντικείμενον μεγίστης σπουδαιότητος, καὶ πρότασις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπαγγελθεῖσα, ὑπὸ τὰς σημαίας καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἱερῶν τοῦ ἁγῶνος προσώπων, κοσμούσας τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου, ἠτπάσθη παρ' ὅλων μετὰ τῆς μεγαλητέρας συγκινήσεως, ὑποσχεθέντων ἀπάντων νὰ τηρήσωσιν αὐτὴν θρησκευτικῶς, ἐνεργοῦντες ἑαυτοὺς κατὰ τὰ ἴδια αὐτοῦ μέσθ, ὅπως εἰς τὸ μέλλον παγιωθῇ εἰς τὸν τόπον κατὰστασις πραγμάτων, τοιαύτη, ὅποیان τὰ πρῶτα καὶ κύρια τοῦ ἔθνους συμφέροντα ἀπαιτοῦσιν. Εἰκὼν δὲ πρίγκιπος τινὸς ξένου καὶ μεγάλου, παρουσιασθεῖσα παρ' ἐνὸς τῶν παρευρεθέντων ἐνηγαλίσθη καὶ ἠτπάσθη παρ' ὅλων, ὡς μέλλοντος νὰ συντελέσῃ πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους.

Ἡ μεγίστη μυστικότης, ἡ διατηρηθεῖσα παρ' ὅλων τῶν συγκροτησάντων τὸ συμπόσιον τοῦτο, περὶ τῶν ἐν αὐτῷ συμβάντων καὶ λεχθέντων μαρτυρεῖ τὴν σπουδαιότητα τοῦ συμφωνηθέντος ἀντικειμένου.

Τὰ περὶ τοῦ συμποσίου τούτου ἐμάθαμεν κατὰ τὴν ἐπινάστασιν παρ' ἀξιωματικῶν τινῶν καὶ πολιτῶν, ἐν αὐτῷ παρευρεθέντων.

Ἡ Κυβέρνησις λαβοῦσα ἐν μέρει γινῶσιν τῆς σπουδαίας ταύτης σκηνῆς, ἐπέπεσε μετ' ὅλην τὴν αὐστηρότητα κατὰ τῶν εἰς τὸ πολύκροτον τοῦτο συμπόσιον παρευρεθέντων στρατιωτικῶν, ἐξαιρέσει τοῦ Τσόκλη, χωρὶς ὁμῶς νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς καθ' ὅλον τὸ κράτος ἐκδηλώσεις τῆς 25 Μαρτίου 1860, δι' ὧν ὁ σπόρος πρὸς βλάστησιν σοβαροτέρων συμβάντων εἶχεν ἤδη ῥιφθῇ.

Ἐπέρχονται τὰ συνωμοτικὰ τῶν Ἀθηνῶν καὶ αἱ φυλακαὶ τῶν φρουρίων Ναυπλίας ἐπλημμύρησαν ἀπὸ τοὺς λεγομένους συνωμῆτας ἀξιωματικούς. Τὰ δικαστήρια μὴ εὐρόντα αὐτοὺς

ἐνόχους τῆς ἀποδιδομένης αὐτοῖς κατηγορίας ἀπέλυσαν αὐτοὺς ἐκ τῶν φυλακῶν, πλὴν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Κοριναίου, κρατούμενου εἰς τὸ φρούριον Ἀκροναυπλίας καὶ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Πάνου Κολοκοτρώνη, ζητήσαντος νὰ δικασθῇ, τοῦ Λεωνίδα Βούλγαρη καὶ ἄλλων τινῶν πολιτῶν.

Ἡ ἐξουσία καταθορυβεῖται ἐκ τῆς ἀθώωσης ὅλων σχεδὸν τῶν ἐπὶ συνωμοσίᾳ κατηγορουμένων ἀξιωματικῶν, κτεσκόρπισεν αὐτοὺς εἰς διάφορα τοῦ κράτους μέρη, πλὴν τῶν ταγματάρχων Βότσαρη καὶ Χ. Ζιμβρακάκη, κρατηθέντων εἰς τὴν πόλιν Ναυπλίας ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

Εἰς μάτην ἀμφοτέρω οὔτοι ἐζήτουν νὰ τοὺς συγχωρηθῇ νὰ μεταβῶσιν ἕκαστος ὅπου τὰ συμφέροντά του τὸν ἐκάλουν. Ὁ Βότσαρης ὁ καὶ ἐξάδελφος τοῦ ὑπουργοῦ, ἀφοῦ τὰ πάντα ἐξήντηλσε, μετεχειρίσθη ἐπὶ τέλους καὶ τὴν μεσιτείαν τοῦ γαμβροῦ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ Χ. Ἀντωνοπούλου, ὁ δὲ Ζιμβρακάκης καὶ μέχρι παρρητήσεως ἐκ τοῦ βαθμοῦ του ἐξῆλθεν, ἀλλ' ἡ ἐξουσία ἔμενεν ἀκλόνητος εἰς τὴν ἀπόρρασίν της, καὶ κρατοῦσα ἐντὸς τοῦ Ναυπλίου, ὅπερ ἐθεωρεῖτο ἐστὶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τοὺς δύνω τούτους ἀξιωματικοὺς περιορισμένου, ἐφάνετο ὡς νὰ τοῖς ἔλεγε μὲ τοῦτο « θέλω νὰ ἐκτενήθητε διὰ νὰ ικανοποιηθῶ διὰ τὴν ὁποίαν σᾶς ἔκαμα σκληρὴν καταδίωξιν, τὴν ἀθώωσιν Σας δὲν ὑποφέρω ».

Ἡ ἐξῆς ἀξιοσημεῖωτος περίστασις μαρτυρεῖ κάλιστα τὰ εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Ὑπουργείου κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν τούτων μελετώμενα σχέδια.

Ὅτε ὁ Ζιμβρακάκης ἠθώωθη παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ πενθερὰ αὐτοῦ, διαμένουσα τότε εἰς Ἀθήνας ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ παρηκαλέσῃ ὑπουργὸν τινα διὰ νὰ συγχωρήσῃ τὴν μετάβασιν τοῦ γαμβροῦ της εἰς Ἀθήνας, καὶ ἀπαντήσασα αὐτὸν μίαν ἡμέραν τῷ λέγει, « βλέπετε Κ. Ὑπουργέ, ὅτι ὁ Ζιμβρακάκης ἦτον ἀθῶος καὶ ἀδίκως ὑπέστη τόσας καταδίωξεις ». Δὲν εἶχεν προφέρῃ τὰς τελευταίας λέξεις καὶ ὁ Ὑπουργὸς μετὰ θυμοῦ μεγάλου τῇ ἀπαντᾷ « ἂν ἠθώωθη ἀπὸ τῆς δικαστικῆς ἀπὸ τὴν ὀργάν μου ὅμως θὰ πάθῃ ». Ἡ δυστυχὴς γυνὴ, εἶς τὰς τελευταίας λέξεις, ἐκπλαγῆσα ἀπὸ

τὸν ἀπότομον τοῦτον τρόπον τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ ἀναχωρεῖ, μεταβαίνει εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ ἀναγγέλλει πρὸς τὴν θυγατέρα της καὶ σύζυγον τοῦ Ζυμβερκάκη, ὅτι τὰ δεινά μας ἀκόμη δὲν ἐτελείωσαν καὶ φοβοῦμαι ὅτι χειρότερα μᾶς περιμένουν.

Δὲν θέλομεν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ ἐξουσία ἐπεθύμει τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ναυπλίου, ἀλλ' οὐχ ἥττον ἐκ τῶν ἀνωτέρω προφανέστατα καταδεικνύεται ὅτι τοὺς ἀξιωματικούς τούτους ἠθέλην νὰ ἴδῃ ἐκτεθειμένους διὰ τοὺς σκοπούς της, χωρὶς ποτὲ βεβαίως νὰ ὑποθέτῃ ὅτι ἐκ τούτου ἐμελλε νὰ ἐπέλθωσι τόσον μεγάλα συμβάντα, ὥς νὰ μὴν ἤρκουν δὲ τὰ δύο ταῦτα πρόσωπα πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐν Ναυπλίῳ πρὸ πολλοῦ ὑπαρχούσης ταραχῆς τῶν πνευμάτων, ἡ ἐξουσία σέλλει περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰανουαρίου εἰς Ἀνύπλιον τὸν ὑπολοχαγὸν Δ. Γρίβαν, τὸν καὶ συνωμότην πρὸ πολλοῦ, διὰ νὰ ὑποστῇ ἐν Παλαμηδίῳ δήμενον κράτησιν, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ὑπῆκουσε νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἐπιτροπὴν, τὴν ὁποίαν τὸ Ὑπουργεῖον εἶχε διατάξει νὰ ἐξετάσῃ αὐτὸν καὶ γνωμοδοτήσῃ. ἂν ἡ κατὰστασίς του ἐσυγχώρει τὴν περαιτέρω εἰς τὴν ἐνεργητικὴν ὑπηρεσίαν διατήρησίν του. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ μέλη αὐτῆς τῆς ἰδίας ἐπιτροπῆς τῷ εἶχον ἀποκόψει πρὸ ὀλίγου καιροῦ τὴν χεῖρα, καὶ ἐπομένως ἡ διαταχθεῖσα ἐξέτασίς του πρὸς σκοπὸν τοιοῦτον ἔπρεπε καίρως νὰ τὸν πληγώσῃ.

Ὁ Γρίβας ἅμα ἐλθὼν εἰς Ναύπλιον ἐπροσποιεῖται τὸν ἀσθενὴ καὶ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τοῦ προυάρχου νὰ μείνῃ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἰς τὴν πόλιν. Ἐλαβε λοιπὸν ἀμέσως μέρος εἰς τὰ σχέδια τῶν ἄλλων συνωμοτῶν, λαμβανόντων καθεκάστην συνομιλίαν περὶ τοῦ σκοποῦ τούτου μετὰ πολιτῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς καὶ συνεννοουμένων δι' ἐπιστολῶν καὶ δι' ἐκίτηδες προσώπων μὲ ἄλλα τοῦ κράτους μέρη. Εἰς τοῦτο δὲ συνετέλει τὰ μέγιστα καὶ ἡ κυρία Καλλιόπη Παπαλεξοπούλου, καλλιεργοῦσα ἐπὶ υἰῶς πᾶν ὅ,τι συνετέλει εἰς τὴν εὐδωσίαν τοῦ σκοποῦ τῶν συνωμοτῶν.

Ὁ ὑπὸλαρχος Τριτάκης συνωμότης προσποιούμενος τὸν ἀσθενὴ ἔμεινε πότε εἰς Νάυπλιον καὶ πότε εἰς Ἄργος, ἐναντίον τῆς διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου τοῦ ν' ἀναχώρησθαι διὰ Μονεμ-

Βασίαν, όπου τῷ εἶχεν ὀρίσει τόπον διαμονῆς, ὁ δὲ ὑπολογα-
γὸς Χρῆστος Καταικογιάννης μετατεθείς ἐξ Ἀθηνῶν ὡς παρέ-
χων ὑπονοίας, ἔνεκα τῶν συνωμοτικῶν, εἰς τὸ ὑπὸ τὸν ἀντι-
συνταγματάρχην Ἀρτέμην τάγμα, ἔπρεπε νὰ ἀποσπασθῇ εἰς
Κελάμας κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου, ἀλλὰ μεταβάς
εἰς Ναύπλιον μὲ ὀλιγοήμερον ἄδειαν διαμονῆς ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ, ἐκρατῆθη παρὰ τοῦ Ἀρτέμη καὶ ἐξετέλει ὑπηρεσίαν
εἰς τὸ τάγμα του.

Τὰ περὶ σχηματισμοῦ Ὑπουργείου ὑπὸ τὸν Κανάρην δια-
τρέξαντα εἶχον ἐρεθίσαι τὰ πνεύματα εἰς βαθμὸν μέγιστον,
καὶ ὁ πρὸ ἐτῶν ἐπικρατῶν πυρετώδης ἀναβρασμὸς καθ' ὅλον
τὸ κράτος ἐφθασε πέραν παντός ὅρου. Μόνος ὁ τυφλώττων,
ἡ ὁ μὴ θέλων νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν, ἠγνώνει ἢ ἐπροσποιεῖτο ὅτι
ἠγνώνει τὴν κατὰστασιν ταύτην. Ἀρκετὰ καταφανὲς ἦτον ἡ
ἀναπτυσσομένη εἰς τὰ πρόσωπα τῶν πολιτῶν καὶ ἀξιωματικῶν
δυσἀρεσκεία κατὰ τὴν τελευτὴν τῆς 25 Ἰανουαρίου ἐν τοῖς ἀ-
ποβατηρίοις, όπου κατὰ πρώτην φορὰν τὸ ἔτος τοῦτο ὑπεχρέω-
θησαν οἱ ἀξιωματικοί, ἔριπποι καὶ μὴ, νὰ παρευρεθῶσιν εἰς
τὴν θέσιν ταύτην, ἐν ᾗ ἡ ἰνέκαθεν ὑποχρέωσις αὕτη ἐπεβάλε-
το εἰς μόνους τοὺς ἔχοντας ἔππον. Ὁξυδερκής ὀφθαλμὸς δὲν
ἠδύνατο νὰ μὴ διακρίνῃ τοὺς ψυθιρισμοὺς καὶ τὰ ἀνταλλασ-
σόμενα νεύματα κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην. Ὁ ὀφθαλμὸς
τοῦ Κ^{ου} Νομάρχου, δὲν πιστεύομεν, νὰ διήλθεν ἄνευ παρατηρή-
σεως τὴν ἐκδήλωσιν τῆς δυσἀρεσκείας, ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ αἰ-
θεύσῃ του, ἐν τῷ Νομαρχικῷ καταστήματι, όπου κατὰ πρόε-
κλησίν του ἐπορεύθησαν ἀξιωματικοί τινες ἵνα τὸν συγχαρῶσι
διὰ τὴν ἐεορτήν.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ πρόοδος τῆς συνωμοσίας ἦτον τέσον φανερά
ὥστε ἀδυνατεῖ τις νὰ πιστεύῃ ὅτι αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαί, αἱ ἐκ-
φορτισμέναι κυρίως τὴν ἐπαγρύπνησιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας
ἠγνόνουν ὅτι τὸ πῦρ μιᾶς ἐκρήξεως ὑπέδοσκεν ἤδη καθ' ἅπασαν
τὴν Ἑλληνικὴν χώραν. Κατ' ἐκείνας μάλιστα τὰς ἡμέρας ὁ
μειραρχος τῆς χωροφυλακῆς Ι. Γούσης καὶ ὁ λοχαγὸς Τουρ-
νίκης διοικητὴς τοῦ ἐν Ναυπλίῳ πυροβολικοῦ ἀνεχώρησαν ἐκ
Ναυπλίου καὶ μετέβησαν εἰς Ἀθήνας, καὶ πάντες ὑπέθετον

ἔφη ὁ σκοπὸς τῆς ἐν Ἀθήναις μεταβάσεώς των ἦτον νὰ φωτίσουν τὴν κυβέρνησιν περὶ τῆς καταστάσεως ταύτης. Ὁ Τουρνάκης μάλιστα ἀναχωρῶν ἔκαμε γνωστὰς τὰς ὑποθέσεις του πρὸς τὸν διάδοχόν του ὑπολοχαγὸν Μοσχόπουλον καὶ τῷ ἐπέστησε τὴν προσηχὴν του.

Συνεννοήσεις μετ' ἄλλων μερῶν τοῦ κράτους ἐπαναλαμβάνοντο, ὡς τοῦτο ἀκολούθως ἀνεκαλύφθη, καὶ ἡ πρὸ πολλοῦ ἀνεπαλλομένη στιγμή διὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς ἐπαναστάσεως ὤρισθη ὡς κατάλληλος ἡ νύξ τῆς 3 πρὸς τὴν 4 Φεβρουαρίου, ἀλλ' ἔνεκα περιστάσεως τινός, ἐξ ἧς ἐπιστολαὶ ὑποπται εἰς Ἀθήνας διαυθυνόμεναι, συνελήφθησαν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, ὁ ἀντισυνταγματάρχης Ἀρτέμης, διοικητὴς τοῦ Ε' τάγματος, φοβηθεὶς ὅτι ἤθελε συλληφθῆ, συνεννοηθεὶς μετὰ τῶν πολιτικῶν συνωμοτῶν Γ. Πετιμεζᾶ ἐρέτου, τοῦ πρωτοδίκου Π. Μαυρομιχάλη, τῶν δικηγόρων Ι. Παππαζαφειροπούλου, Γ. Δημητριάδου, Κ. Ἀντωνοπούλου καὶ τοῦ Σ. Ζαρέιτζάνου ὑποπροξένου τοῦ Βελγίου, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἀκροναυπλίαν ἀπὸ τὴν 2 ὥραν μ. μ. τῆς 31 Ἰανουαρίου, ἀφοῦ πρῶτον μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ταγματάρχου Βότσαρη, ἱλάρχου Παραμυθιώτου, τοῦ ὑπολοχαγοῦ Γρίβα καὶ τῶν ἀνθυπολοχαγῶν τοῦ πυροβολικοῦ Διοβουνιώτου, Σμόλεως, Μάνου καὶ Πραΐδου, ἀπάντων συνωμοτῶν, ἐσυμφωνήθησαν τὰ περὶ τοῦ κινήματος εἰς ὠρισμένην μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν. Ὁ Ἐρέτης Πετιμεζᾶς, ὁ ὑπολοχαγὸς Γρίβας καὶ πρωτοδίκης Μαυρομιχάλης μεταβαίνουν εἰς ἀκροναυπλίαν τὸ μεσονύκτιον καὶ λαμβάνουν συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Ἀρτέμη, ὅστις διανυκτερεύσας εἰς τὸν στρατῶνα ἀκροναυπλίας, ὅπου ἐκρατεῖτο καὶ ὁ ἀντισυνταγματάρχης Κωρωναῖος, συνωμίλει καὶ συνεβουλεύετο μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικαμένου. Περὶ τὴν 2 καὶ ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον καλεῖ ἐνώπιόν του τοὺς περισσότερους τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ τούτῳ εἰρικομένων ὑπαξιωματικῶν τοῦ Α' καὶ Β' τάγματος, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχον πλείστοι τῆς ἐμπιστοσύνης του, πρὸς οὓς προηγουμένως εἶχεν ἐκφραστῆ, καὶ ἀπεύθυνεν αὐτοῖς τὴν ἐξῆς προσηχλίαν.

« Το ἔθνος ζητεῖ τὴν συνδουλίαν τοῦ στρατοῦ, πρὸς ὑπο-

αετήριζιν τῶν δικαιωμάτων του, ὅπως τὴν ἐζήτησε καὶ κατὰ αὐτὴν 3 Σεπτεμβρίου 1843, πρὸς καθιέρωσιν τοῦ συντάγματος. «Δὲν πρέπει νὰ τῷ ἀρνηθῶμεν αὐτὴν σήμερον, ὥς δὲν τῷ ἀρνήθη τότε καὶ ἡ φρουρὰ τῶν Ἀθηνῶν».

« Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην αἱ ἅγαι ψυχαὶ τῶν ἡρώων αὐτοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, πετώσαι περὶ ἡμῶν, καὶ περὶ ἁλλων ἀδελφῶν μᾶς ὀνειδίζουσι διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ «ἔθνους, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου αὐταὶ τόσον ἐνδόξως ἐμύχθησαν, καὶ θεωροῦσαι ἡμᾶς τὸ κύριον ὄργανον τῆς καταπάτησεως αὐτῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐλευθεριῶν του, μὲ φωνὴν ἀγανακτήσεως μᾶς καλοῦν νὰ βαδίσωμεν εἰς τὰ ἴχνη των καὶ τὰ ἐπρὸς τὸ ἔθνος αἰσθήματα. Ἐμπρὸς λοιπὸν, αἱ εὐχαὶ των «μεθ' ἡμῶν, καὶ ὁ Θεὸς ᾧ εὐλογήσῃ τὸ ἔργον μας ».

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ ἅπαντες ἐνθουσιασθέντες συμμερίζονται τὸ αἶσθημα τοῦ Ἀρτέμη καὶ μεταβαίνουν εἰς τοὺς στρατῶνάς των ὅπου ἐν τῷ ἅμα ἅπας ὁ εἰς τὸ φρούριον τοῦτο στρατὸς τίθεται εἰς τὰ ὅπλα. Ὁ Ἀρτέμης μετὰ τοῦ Κορωναίου, τοῦ Γρίβα, Κατσιχογιάννη, τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Δημοπούλου, καὶ Παγώνη, παρόντων καὶ τοῦ ἐφέτου Πετιμεζᾶ καὶ πρωτοδίκου Μυρομυχιάλη, λαμβάνουν ἕκαστος τὴν οἰκείαν θέσιν καὶ ἀναμένουν νὰ δοθῇ πρῶτον τὸ σημεῖον τῆς ἐκρήξεως εἰς τὴν πόλιν, ὅπως μετὰ τῶν ἄλλων συνωμοτῶν εἶχεν συμφωνηθῇ.

Περὶ τὴν 3 ὥραν οἱ ἐν τῇ πόλει ἀξιωματικοὶ συνωμόται, ἀφ' ἐσπέρας εἶχον προδιαθέσει τοὺς περισσοτέρους ἀξιωματικούς τῆς φρουρᾶς Ναυπλίας παρατάττουν τὸν λόχον τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τὸν τοῦ ὀπλοστασίου, ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Συντάγματος, ὅπου ἔρχονται καὶ οἱ δύο ἐν τῇ πόλει λόγοι τοῦ πεζικοῦ καὶ δίδουν τὸ σημεῖον τῆς ἐπαναστάσεως, πυροκροτοῦντες καὶ ζητωκραυγάζοντες ὑπὲρ τοῦ ἔθνους. Ἐν τῷ ἅμα ὁ ἐν Ἀκροναυπλίᾳ μετὰ τοῦ Ἀρτέμη καὶ λοιπῶν εὐρισκόμενος στρατὸς ἀνταπεκρίνεται ἐκτελῶν τὰ αὐτὰ καὶ μετ' οὐ πολὺ κατέρχεται εἰς τὴν πόλιν.

Ὁ Ζιμβρακέης κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα εὐρέθη ἐκτὸς τοῦ Ναυπλίου εἰς τὴν ἐξοχὴν του, ὅπου οἰκογενειακῶς κατώκει· ὁ ἀνθυπαπεπιστὴς τοῦ πυροβολικοῦ Βάττος, συνωμότης καννοβο-

λαί ἐκ τῆς θείσεως Μόσχου πρὸς τὸ Ἄργος ἵνα δώσῃ εἰδῆσιν περὶ τῆς ἐκραγείσης ἐπαναστάσεως. Οὕτω οἱ Ἐπαναστάται ἐ-
γιναν ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ κύριοι τῆς πόλεως καὶ τῆς ἀκροναυ-
πλίας, καὶ παιανίζουσας τῆς μουσικῆς τῶν δύο ταγμάτων πε-
ριέτρεχον τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως μετὰ τῶν πολιτῶν, καὶ ἄλλων
ἀόπλων, ζητωκραυγάζοντες ὑπὲρ τοῦ ἔθνους. Οἱ λοιποὶ ἀξιω-
ματικοὶ τῆς φρουρᾶς, ἐξελθόντες τῶν οἰκιῶν των ἅμα ἤκοο-
σαν τοὺς ἀλλαλαγμοὺς ὑπεχρεώθησαν παρὰ τῶν ἐπαναστα-
τῶν νὰ ἐπανεέλθουν εἰς αὐτάς.

Ὁ Νομάρχης Ῥοντόπουλος, ὁ φρούραρχος συνταγματάρχης
Σπηλιοτόπουλος, καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ 1^{ου} τάγματος ἀντισυν-
ταγματάρχης Ζορμπᾶς εἶχον ἤδη συλληφθῇ καὶ κρατηθῇ εἰς
τοὺς στρατώνας κατὰ τὴν πρώτην στιγμήν τῆς ἐν τῇ πόλει
ἐκρήξεως. Ἡ δύναμις τῶν ἐπαναστατῶν τῶν διαφόρων δι-
πλων, συνέκειτο κατὰ τὴν 1^{ην} Φεβρουαρίου ἐξ 900 περίπου
ἀνδρῶν.

Μία ἀπὸ τὰς πρώτας φροντίδας τῶν ἐπαναστατῶν ἅμα τῇ
ἐκρήξει τῆς ἐπαναστάσεως ἦτον νὰ ληρθῇ πρόνοια περὶ ἀσφα-
λείας τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Τραπεζῆς, τοῦ δημοσίου τα-
μείου καὶ ἐν γένει περὶ τῆς δημοσίου καὶ ἰδιωτικῆς περιουσίας,
τεθεισῶν φρουρῶν εἰς τὰς προσφόρους θέσεις ἀπὸ τὴν νύκτα.

Τὸ εἰς τὸν λιμένα Ναυπλίας εὐρεθὲν ἀτμόπλοιοι κατὰ τὴν
νύκτα τῆς στάσεως δὲν συνέλαβον οἱ ἐπαναστάται, θέλοντες,
ὥς εἶπον, νὰ ἀφῆσουν αὐτὸ ν' ἀναχωρήσῃ, ἵνα ἐν τάχει δια-
δοθῇ ἡ εἰδήσις τῆς ἐπαναστάσεως εἰς Σπέρτζας, Ἰδραν, Πόρον
καὶ Πειραιᾶ· ἠγνόουν δὲ ὅτι ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ ὑπῆρχον χετή-
ματα τοῦ δημοσίου.

Προσωρινὴ Κυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ πολιτῶν συνωμοστῶν
διορισθεῖσα, ἐξεδωκε περὶ τὸ λυκαυγές τῆς αὐτῆς ἡμέρας τὴν
ὁπισθεν ὑπ' ἀριθ. 1. διακήρυξίν της, πρὸς καθησυχασιν τῶν
ἐν ἀγνοίᾳ διακειμένων πολιτῶν.

Τὸ Παλαμήδιον κατελήφθη περὶ τὴν 9^{ην} ὥραν π. μ. τῆς
αὐτῆς ἡμέρας. Τὸ φρούριον τοῦτο ἦτον ἀδύνατον ν' ἀντιτάξῃ,
ἀφοῦ οἱ ὑπαξιωματικοὶ ἦσαν μεθυμένοι καὶ ἀφοῦ οἱ στρατιω-
τικοὶ κατὰ τοιοῦτον ὅσον τοὺς 100 ἅμα μαθόντες τὰ ἐν τῇ κάτω

φρουρὰ γενόμενα, ἔθραυσαν τὰς φυλακὰς καὶ ἐξῆλθον, οἱ δὲ πολιτικοὶ κατάδικοι ὑπέλθον νὰ κάμουν τὸ αὐτό. Ἐκτὸς τούτων τροφαὶ καὶ πολεμευαδὶκ δὲν ὑπῆρχαν εἰς τὸ φρούριον αὐτό. Ὁ διοικητὴς τῆς φρουρᾶς Παλαμυδίου λοχαγὸς Γιάν- νηρης καὶ ὁ φρούραρχος Παλαμυδίου ἀντισυνταγματάρχης Στελ- βὰχ εἰς οὐδὲν ᾔδωσαντο ν' ἀντιτάξωσιν, ἀν καὶ τὴν ζῶν ἀν- τῶν ἔθεταν εἰς προφανέστατον κίνδυνον.

Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Κερωνάτος διωρίσθη ἀρχηγὸς τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν, ὁ ταγματάρχης Βάτσαρης φρούραρχος Ναυ- πλίου, καὶ ὁ ταγματάρχης Ζιμβρακάκης φρούραρχος Παλα- μυδίου. Ὁ τελευταῖος δυσηρεστήθη διότι, ὡς εἶπεν, ἐπεθύμει θέσιν ἐνεργητικωτέραν. Ὁ ὑπολοχαγὸς Δ. Γρίβας διωρίσθη ἐπίσης στρατιωτικὸς ἀστυνόμος Ναυπλίας, ὁ ἱλαρχος Παρα- μυθιώτης ὑποφρούραρχος καὶ ὁ δικηγόρος Κωνσταντῖνος Κῦ- θυμιόπουλος, χαίρων πολλὴν ἐν τῷ τόπῳ δημοτικότητα, δη- μοτικὸς ἀστυνόμος τῆς Ναυπλίας.

Ὁ δέμαρχος Ναυπλίας ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθ. 2 πρὸς τοὺς Ναυκλιεῖς διακήρυξίν του, καταχωρημένην εἰς τὸ τέλος τῆς παραύτης ἐκθέσεως,

Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ναυπλίας, συνελθὼν τὴν πρωίαν τῆς 1ης Φεβρουαρίου περικέχθη τὰ γεγονότα ὡς ἐθνησωτήρια καὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ διασάλπισε καθ' ἑλὼν τὴν πόλιν τὴν διακήρυξίν του ὑπ' ἀριθ. 3 καταχωρημένην εἰς τὸ τέλος τῆς παραύτης ἐκθέσεως.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν περὶ τὴν πρωίαν ἐπαναστατεῖ καὶ τὸ Ἄργος. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον διὰ πράξεώς του ἀσπά- ζεται ἐπίσης τὴν Νευπλιακὴν ἐπανάστασιν, καὶ ἐπιτροπὴ διω- ρίσθη ἵνα συνεννοουμένη μετὰ τῆς ἐν Ναυπλίῳ φροντίξῃ περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς πόλεως καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς πολιτοφυλακῆς.

Εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἀργους συνετέλεσε πολλὸ καὶ ὁ στρατιωτικὸς ἱατρός Α. Δορεβίνης, ἀναχωρήσας ἐκ Ναυπλίου περὶ τὸ μεσσημέρι τῆς 1 Φεβρουαρίου, πείσας πρὸς τοῦτο καὶ τὸν γαμβρὸν του δέμαρχον Ἀργους.

Περὶ τὴν 9ην ὥραν τῆς πρωῆς τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἡ ἐν Ἀρ-
 γολικῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Βιβλιοθήκῃ ἱστορίας & Γεωγραφίας
 www.argolikivivliothiki.gr

ται μένουσα 1^η ἔλη τοῦ ἱππικοῦ, διοικουμένη παρὰ τοῦ ἑταίρου Βλάστη καὶ ἀνθυπιδάρχου Χ. Γοῖβα Γαρδικιώτου, εἰσάγεται εἰς Ναύπλιον καὶ τίθεται ὑπὸ τῆς διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ὁ Νομοδότης Ἀργολίδος Α. Σακελλαριάδης τίθεται ὑπὸ κράτησιν ἀνευ βασιμῶν λόγου, ἀλλ' ἀκολουθῶς ἀσπασθεῖς τὸ κίνημα ἀφέθη ἐλεύθερος καὶ ἐξετέλει διὰ πολὺν καιρὸν τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἱατροῦ τῆς φρουρᾶς Παλαμυδίου.

Ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν ἐφετῶν Μ. Κασσιέρης ἔμεινεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του κατ' ὅλον σχεδὸν τὸ διάστημα τῆς ἐπαναστάσεως, ὡς καὶ ὁ δικαστὴς Καραπάυλος, ὅστις ἐφυλάκισεν ἐαυτὸν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς ἐπαναστάσεως χωρὶς νὰ τρέξη τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον.

Ὁ Κορωναῖος μετὰ τῶν ἄλλων συνωμοτῶν, ἐν συμβουλίῳ προτείνουν ἐκστρατεῖαν δι' Ἀθήνας, ὡς εἶχον προμελετήσει καὶ διαγράψει, ἀλλ' ὁ Ἀρχηγός, ἔχων πεποιθήσιν ὅτι πρὶν ὁ στρατὸς φανῇ πρὸ τῶν Ἀθηναίων τὰ πάντα θελοῦν εἶσθαι τετελεσμένα, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐκθέσῃ τὸν στρατὸν εἰς τὰς περιπετείας μιᾶς ἐκστρατείας διὰ τὴν ὁποίαν ἔλοιπον πολλὰ καὶ ἰδίως χρηματικά μέσα ἀποκροεῖ τὸ σχέδιον τοῦτο.

Ὁ στρατηγός Γούκρης ἔγραψεν εἰς Ἀργούς τὴν πρῶτάν τῆς 1ης Φεβρουαρίου πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τὴν κατὰ πόδας ὑπ' ἀρ. 4 ἐπιστολὴν του, καὶ αὐτοπροσώπως ἦλθε μετὰ ὑψηλῆς τιμῆς, μετὰ τινες ὀπλοφόρους, ὑποδεχθεὶς μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ὡς μέλλον δὲ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν θεωρεῖτο τὸ μεγαλύτερον τῆς ἐπαναστάσεως ὑποστήριγμα, καὶ τὸ ζήτω ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς πόλεως συνώδουν αὐτόν. Ἡ ἔλευσίς του εἰς Ναύπλιον ἐβεβλάτισεν ὅτι ἅπανα ἡ ἐκστρατεία Ἀργούς ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ τῶντι ὅλοι οἱ ὄρεινοὶ δῆμοι τῆς ἐπαρχίας Ἀργούς, ἐφ' ὧν ἐξήσκει ἐπιφέρειν ἀνεπέτασαν τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ στρατηγὸς ἀπεποιήθη νὰ δεχθῇ τὴν ἀρχηγίαν ἀλλ' ὑπεαχέθη νὰ παρέξῃ πρὸς εὐδωσιν τοῦ κινήματος πᾶσαν τὴν συνδρομὴν του.

Ὁ οἰκονομικός ἑφορός Π. Μελετόπουλος καὶ ὁ ταμίας Ναυπλίας Ἀνδριανός ἀρέθησαν εἰς τὰς θέσεις των. Ἐπιτροπὴ δὲ

διορισθεῖσα κατεμέτρησε τὸ δημόσιον ταμεῖον εἰς ὃ δὲν εὐρέθη εἰμὴ ποσὸν ἀσήμεντων.

Τὰ χρήματα τῆς Τραπεζῆς ὑπὲρ τὰς 200 χιλιάδας δραχμῶν, οἱ ἐπαναστάται δὲν ᾔθελον νὰ καταλάβουν θεωροῦντες, ὡς εἶπον, προσβλητικὴν τὴν πράξιν ταύτην, διὰ τὸν χαράκτῆρα τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ διότι οἱ πολῖται ἐδείκνυσον ἔχοντες τὴν διάθεσιν νὰ τοῖς προσφέρουν τὰ ἀναγκαιὰ χρηματικά μέσα.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ ἀρχηγὸς προσκαλέσας πάντας τοὺς ἀξιωματικούς τῶν διαφορῶν ὄπλων, ὅσοι εἰς τὴν συνωμοσίαν καὶ τὴν στάσιν δὲν εἶχον μέρος, προτείνει αὐτοῖς ἔαν θέλουν νὰ ἀσπασθῶσι τὸ κίνημα, ἄλλως νὰ ἐξέλθωσι τῆς πόλεως. Ἀπαντες παρεδέχθησαν ἐκτὸς τριῶν, ἀφοῦ πρῶτον ἔλαβον τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι τὸ κίνημα ἀποτείνεται μόνον κατὰ τοῦ κυβερνητικοῦ συστήματος καὶ οὐδόλως κατὰ τῶν καθεστώτων. Οἱ ἀσπασθέντες τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως ἀξιωματικοὶ ἔμειναν εἰς αἷ κατεῖχον πρότερον θέσεις καὶ ἐνέργουν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν, δόντες καὶ τὸν ἀκόλουθον ἔρκον ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

« Ὁρκίζομαι νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν πατρίδα, τυφλὴν κἀφοσίωσιν εἰς τὸ σύνταγμα, νὰ ἐκτελῶ προθύμως τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων μου, καὶ ἐν γένει νὰ διάγω ὡς πιστὸς καὶ καλὸς στρατιώτης ».

Οἱ μὴ συμμερισθέντες δὲ τὸ κίνημα ἀξιωματικοί, ταγματάρχης Βουκάλης, λοχαγὸς Δεμπεσόπουλος καὶ ὑπολοχαγὸς Ἀντωνάρουπουλος ἐξῆλθον τῆς πόλεως καὶ διέμενον εἰς Πρόνοϊαν, Προέστηον, ἀντὶ νὰ ἀπομακρυνθῶσιν εἰς ἄλλο μέρος.

Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἐπαναστάσεως διορίζεται ἐπιτροπὴ πολυμελής, ἐκ τῶν προκριτοτέρων τῆς πόλεως, εἰς τὴν συγκαταβύθησαν καὶ τὰ μέλη τῆς κατὰ τὴν προτεραίαν συστήσεως προσωρινῆς ἐπιτροπῆς ἵνα φροντίξῃ περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς πόλεως καὶ περὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ στρατοῦ, καὶ αὐθημερὸν ἐξέδωκε τὴν καταχωρημένην εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως ὑπ' ἀριθ. 5 διακήρυξιν τῆς πρὸς τοὺς Ἑλληνας, καὶ πρὸς τοὺς Ναυπλιεῖς τὴν ὑπ' ἀρ. 6.

Ὁ δικηγόρος Ποσειδῶν, νέος ἐμπνεόμενος ὑπὸ ἀγνῶν πα-

τριωτικῶν αἰσθημάτων, διορίζεται Γενικός γραμματεὺς τῆς Δοικητικῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ στρατηγὸς Τσόκρης ἐπανέρχεται εἰς Ναύπλιον τὴν αὐτὴν ἡμέραν μετὰ τοῦ δημάρχου Λαμπρινίδου, φέροντες τὴν πρᾶξιν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Ἄργους καταχωρημένην εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως ὑπ' ἀρ. 7. Ὅπως δ' ὁ στρατηγὸς οὗτος τὴν προτεراίνει, οὕτω καὶ ὁ δήμαρχος ἐξεφράσθη μετ' ἐγκαρδίου συγκινήσεως ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τοῦ κινήματος, προσέθηκεν, ὡς λέγεται, καὶ εὐχαριστήσεις πρὸς τὸν ὑψιστον διότι εἰς τὴν ἐξέγερσιν τοῦ Ναυπλίου, ἐβλεπε τέλος πάντων τὰ πρὸ ἐτῶν ὄνειρά του πραγματοποιούμενα.

Ὅλα τὰ δημοτικὰ συμβούλια τῆς ἐπαρχίας Ναυπλίας ἐκηρύχθησαν ἐπίσης διὰ πράξεώς των ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως.

Ὁ στρατὸς τῆς Ναυπλίας, τεθις ἐν παρατάξει τὴν 2 Φεβρουαρίου ἔδωκε τὸν ἀκόλουθον ὄρκον ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου καὶ ἐνώπιον τῶν ἱερέων ἐνδεδυμένων τὴν ἱερατικὴν των στολὴν.

« Ὁρκίζομαι ἐπὶ τῶν σημαιῶν νὰ μὴν ἐγκαταλείψω αὐτάς καὶ νὰ καταθέσω τὰ ὅπλα πρὶν πραγματοποιηθῇ ἐντελῶς ὁ ἐθνικὸς σκοπὸς ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ὠπλίσθην.

» Ὁρκίζομαι προσέτι νὰ ὑπακούω ἐντελῶς εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ὑπὲρ εὐοδώσεως τῶν εὐχῶν τοῦ ἔθνους ἀγωνιζομένων ».

Ὁ στρατηγὸς Τσόκρης παρευρέθη εἰς τὴν τελετὴν ταύτην ὡς καὶ ὁ δήμαρχος Ἄργους.

Μετὰ τὴν ὀρκωσίαν αἱ ζητοκραυγαὶ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους παρ' ὅλης τῆς πόλεως ἐπλήρουν τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπροσχάλουν τὰς συγκινητικοτέρας ἐντυπώσεις

Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Κορωναῖος ἀναβὰς ἐπὶ τραπέζης ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐκ τοῦ στρατοῦ σχηματισθέντος τετραγώνου ἀπήγγειλε λόγον πλήρη ἐνθουσιασμοῦ, καθὼς ἐπίσης κατόπιν αὐτοῦ καὶ ὁ δικηγόρος Κωνσταντῖνος Ἀντωνόπουλος.

Ὁ Τσόκρης ἀφοῦ ἔδωκε δημοσίως τὸν ὄρκον ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ συντάγματος, λαβὼν χιλίας δραχμὰς ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ μικρὰ τῆς πολιτοφυλακῆς Ἄργους ἔξοδα, ὅπλα καὶ πολε-

μοφώδια, ὡς καὶ διαταγὴν τῆς κυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἵνα τῷ παραδῶσῃ 500 κοιλὰ πέντου ἀπῆλθεν εἰς Ἄργος, ἀφόπου τὴν ἐπιούσαν γράφει τῷ ἀρχηγῷ ὅτι ἤρχισε νὰ στρατολογή, ἀλλὰ συγχρόνως γράφει καὶ εἰς Ἀθήνας, ὡς ἀκολουθῶς ἀπεδείχθη, ὅτι, τὴν στρατολογίαν κάμνει ὑπὲρ τῆς κυβερνήσεως. Τὰ δημοτικὰ συμβούλια Μπρώας καὶ Ἰσιῶν στέλλουν δι' ἐπιτροπῶν των πρὸς τὴν διοικητικὴν ἐπιτροπὴν Ναυπλίας τὰς καταχωρημένους εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως πράξεις των ὑπ' ἀρ. 8 καὶ 9.

Συμβούλιον πολεμικὸν συνστήθη ἐκ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Κερωναίου τῶν ταγματάρχων Ἰωάν. Ἐμμανολάκη καὶ Θ. Κυδωνάκη, τοῦ λοχαγοῦ τοῦ μηχανικοῦ Γρηγ. Πετιμεζᾶ καὶ τοῦ ὑπολοχαγοῦ Μ. Μοσχοπούλου ἵνα ἐν αὐτῷ ἀποφασίζονται καθ' ἑκάστην τὰ πολεμικὰ ἔργα καὶ ἐνεργῶνται τὰ περὶ ὀχυρώσεως τῶν φρουρίων καὶ λοιπῶν θέσεων τῆς πόλεως.

Ἡ ὀχύρωσις τῶν φρουρίων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ λοχαγοῦ τοῦ μηχανικοῦ Γρ. Πετιμεζᾶ καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πυροβολικοῦ ἤρξατο μετ' ἐπιμονῆς καὶ δραστηριότητος καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν τὰ φρούρια καὶ ἡ πόλις ὑπερασπίζοντο ἐξ 80 πυροβόλων. — Εἰς τὰ ἔργα τῆς ὀχυρώσεως συνέτρεχον μετὰ προθυμίας ὅχι μόνον ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἀλλὰ καὶ πολῖται πάσης τάξεως, ὧν τὸν ζῆλον ἐπηύξαμεν περισσώτερον αἱ ἐθουσιώδεις ἐκφράσεις τοῦ καλοῦ πατριώτου ἱατροῦ Μαρᾶτου.

§. Κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν διαμενόντων εἰς Πρόνσην, ἥτοι τοῦ ταγματάρχου Βοκάλη, λοχαγοῦ Ἀμιπεροπούλου καὶ ὑπολοχαγοῦ Ἀντωναροπούλου διαδίδονται φήμει, αἵτινες γεννῶσιν κατ' αὐτῶν ὑπονοίας καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ Ἀρχηγὸς διέταξεν τὴν σύλληψιν αὐτῶν καὶ τὴν κράτησίν των.

Ὁ ὑπολοχαγὸς Ἀντωνρόπουλος εἰσελθὼν πρῶτος εἰς Ναύπλιον ἐκρατήθη εἰς Ἀκροναυπλίαν, ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν ἀσπασθεὶς τὸ κίνημα ὠρκίσθη καὶ προσεκολλήθη παρὰ τῷ Ἀρχηγῷ ὡς ὑποσπιστὴς ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, καὶ ἀκολουθῶς διετέλεσε καθόλου σχεδὸν τὸ διάστημα τῆς ἐπακαστάσεως ὡς

σφατιστικός, Ἀστυνόμος Ναυπλίας καὶ Πιρναϊκός καὶ εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας.

Οἱ δύο ἄλλοι ἀξιωματικοὶ Βοκάλης καὶ Λευτεσσοπούλος ἐνεκὸς περιστάσεως τινὸς ἀδύνατον τοῖς ἦτον ν' ἀναλάβωσιν ὑπηρεσίαν μετὰ τῶν ἄλλων συναδέλφων τῶν ἐπομένως ἐμεινόντων περιωρισμένοι, ἐνόησε ἐκόντες καὶ ἐνόησε ἄκοντες, εἰς Ἀκροναυπλίαν ἢ εἰς Παλαμηδίου.

Ὁ Ζαρβιτσάνος, ὑποπρόξενος τοῦ Βελγίου καὶ εἰς τῶν πέλτικῶν συνωμοτῶν ἐπεφορτίσθη παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τὴν ἐστῆσιν τοῦ σώματος ἐθνοφυλακῆς ἐκ πολιτῶν εἰς ὃ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐνεγράφησαν 200 περίπου πολῖται.

Εἰς τὸ σῶμα τοῦτο ἀνατέθη κατὰ μέγα μέρος ἡ νυκτερινὴ φύλαξις τῆς ἡσυχίας τῆς πόλεως· ἐνόησε δὲ ἐχρηστέμευε καὶ ὡς ἐπικουρίᾳ εἰς τὰς ἐπεκτεθεύσας συμπλοκάς.

Αἱ νυκτεριναὶ περιπολεῖαι συνέβαιντο ἐκ στρατιωτῶν τῆς Γραμμῆς, ἐξ ἐθνοφυλάκων καὶ ἐκ πολιτῶν ἐμπόρων καὶ ἄλλων, οὐδέποτε δὲ τὸ Ναύπλιον ἐνθυμεῖται νύκτας ἡσυχωτέρας.

Ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τοῦ ἐφέτου Πετίμεζα καὶ τῶν δικηγόρων Ἰωαν. Παππαζαχειροπούλου καὶ Κων. Ἀντωνόπουλου στέλλεται τὴν 2^{αν} Φεβρουαρίου εἰς Τρίπολιν μεθ' ἐνὸς ἀποσπάσματος ἱππικῆς ὑπὸ τὸν Ὑπὸρχον Γαρδικιώτην, ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τῶν ἐκείσε συνωμοτῶν. Τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἠκολούθησεν εἰς Τρίπολιν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Τοόκρη Νικόλαος, υἱὸς εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ πλήρης ἐνθουσιασμοῦ, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶναι σύμφωνος, πρὸς τὰ γενόμενα.

Ὁ Ἀντιστράτηγος Γενναῖος Κολοκοτρώνης ἔρχεται εἰς Μύλους τὴν 3 Φεβρουαρίου μετ' αἰμοπλοίων καὶ μικρὰν Στρατιωτικὴν δύναμιν φέρει δὲ καὶ ἐπιστολὰς πρὸς τὸν Τσοκρην· Τ' αἰμοπλοῖα ταῦτα κατὰ τὴν διάβασιν τῶν ἐκ Ναυπλίου κηρυξομένων παρὰ τοῦ κηρυξοστασίου τῶν πέντε ἀδελφῶν καὶ τῶν φρουρίων, ἀλλ' ἄνευ βλάβης τινὸς διὰ τὴν ἀπόστασιν.

Ὁ Ἀντιστράτηγος φέρει μεθ' ἐκείτου καὶ Βουλευτάς τινας ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἄλλα διάφορα πρόσωπα, διευθυνόμενα πρὸς

τὰς ἐπαρχίας, μ' ἐντολὴν νὰ καθυπαχάσουν τὰ πνεύματα καὶ νὰ ματαιώσουν πᾶν στασιαστικὸν κίνημα.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ Ἀρχηγὸς στέλλει στρατιωτικὴν δύναμιν ὑπὸ τὸν λοχαγὸν Κατσικογιάννην καὶ καταλαμβάνει τὸ εἰς τὴν ἀπέναντι τοῦ Ναυπλίου παραλίαν στρατιωτικὸν κατάστημα τοῦ Ἱπποφορβείου ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν ἀπόβασιν στρατοῦ εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἐκ τῶν εἰς Μύλους ἐλθόντων.

Ἡ φύλαξις τῶν πολιτικῶν ὑποδίκων καὶ καταδίκων περὶ τοὺς 600 ἀπασχόλει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς φρουρᾶς. Ἐπομένως ἡ ἔμπειρος νὰ τοὺς ἐλευθερώσουν ἢ νὰ φθάσουν εἰς τὴν ἀπάνθρωπον ἀπόνοιαν νὰ τοὺς φονεύσουν, καθόσον οὗτοι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θρασύτεροι γενόμενοι ἐπροξένουν διὰ τῶν φωνῶν καὶ τῆς παραχῆς των ἐν ταῖς φυλακαῖς τρομακτικὴν καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἀνησυχίαν, καὶ ἀδύνατον ἐπαρουσίαζον τὴν περαιτέρω εἰς τὰς φυλακάς διατήρησιν των.

Ὁ Ἀρχηγὸς ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει συμβουλίου ἐπὶ τούτῳ συγκαλεσθέντος ἤρχισεν ἀπὸ τὴν 3 Φεβρουαρ. ν' ἀποφυλάκιζῃ τοὺς εἰς ἐλαφρὰς ποινὰς καταδικασμένους ἀλλὰ καὶ τὸ μέτρον τοῦτο οὐδόλως ἐθεράπευε τὸ κακὸν, κατὰ συνέπειαν ἀπερρασίθη ἡ γενικὴ ὄλων ἀποφυλάξεις, διαρκέσασα μέχρι τῆς 5 Φεβρουαρίου καὶ τὴν ὅποιαν ἐδικαίωσαν διὰ τῆς καθ' ὅλην τὸ διάστημα τῆς ἐπαναστάσεως ἀνεκλήπτου διαγωγῆς των.

Πλείστοι δ' αὐτῶν, οἱ ἱκανότεροι νὰ ὑπηρετήσουν ἐν τῷ στρατῷ ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, ἥτις ἐφάνη προτιμότερα, παρὰ ν' ἀφεθῶσιν ἐλεύθεροι καὶ ἄνευ ἐργασίας εἰς τὴν πόλιν, ἐπομένως ὀπλισθέντες διανεμήθησαν εἰς διάφορα σώματα.

Ὁ λοχαγὸς τοῦ Πυροβολικοῦ Παναγιωτόπουλος διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τοῦ Ἀρχηγείου καὶ ἐξετέλει μετὰ μεγάλου ζήλου τὴν σπουδαίαν ταύτην ὑπηρεσίαν.

Τὴν 4. Φεβρουαρ. περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀπεισταλμένος ἐκ Τριπόλεως φέρει τὴν εἰδήσιν τῆς ἐκεῖσε ἐκτραγείσης ἐπαναστάσεως, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐκηρύχθη καὶ ἡ εἰς τὴν πόλιν ταύτην σταθμεύουσα μικρὰ στρατιωτικὴ δύναμις, διοικουμένη παρὰ

τοῦ λοχαγοῦ Καπετανάκη, Φρουράρχου Τριπόλεως καὶ τοῦ ὑπολοχαγοῦ Κουμουνδουράκη. Ὁ Καπετανάκης ἐξέδωκε κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τὴν ὑπ' ἀριθ' 10 διακήρυξίν του καταχωρημένην εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως.

Οἱ ἐν Τριπόλει ἀξιώματικοὶ οἱ Ἰλάρχαι Χρυσοσπάθης, ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ Πυροβολικοῦ Μαμούρης, ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ Μηχανικοῦ Κουρουσόπουλος καὶ ἀνθυπασπιστὴς Πηνιῶ, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ ἀγνῶν καὶ πατριωτικῶν αἰσθημάτων ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἐκραγείσαν ταύτην ἐπανάστασιν.

Ἡ σταθμεύουσα χωροφυλακὴ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐκ 50 περίπου ἀνδρῶν, διοικουμένη ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου Κροκίδα ἔμεινεν ἀπρακτος εἰς τὸ κίνημα τοῦτο τῶν πολιτῶν Τριπόλεως, περιορισθεῖσα εἰς τὸν στρατῶνα· ὁ ῥηθείς ταγματάρχης ὡς καὶ ὁ Νομάρχης Τριπόλεως Ἀλεξανδρόπουλος ἐκρατήθησαν παρὰ τῶν ἐπαναστατῶν.

Ἡ ἐκ Ναυπλίου σταλεῖσα εἰς Τρίπολιν ἐπιτροπὴ ὑπεδέχθη ὑπὸ πλῆθους πολιτῶν μακρὰν τῆς πόλεως καὶ εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ ὥρας τινὰς μετὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς ἐπανάστασεως μετ' ἀνευφημιῶν καὶ ζητοκραυγῶν.

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ Ναυπλίας ἐξέδωκε τὴν προκήρυξίν της, καταχωρημένην εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως ὑπ' ἀριθ. 11.

Ὁ πρὸς ὅλους τοὺς πολίτας διαχυθεὶς ἐνθουσιασμὸς κατὰ τὴν διάδοσιν τῆς εἰδήσεως ταύτης εἰς Ναύπλιον ὑπερέβαινε πάντα ὄρον. Ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις ἀρκούντως τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦτον τοῦ Ναυπλιακοῦ Κόσμου, ἀλλ' οὐχ ἥττον, ὡς παρὰ πάντων μαρτυρεῖται, καὶ ὡς καταφανέστερον γίνεται, ἐκ τοῦ εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως, καταχωρημένου πρωτοκόλλου ὑπ' ἀριθ. 12 συνταχθέντος εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν Τριπόλεως ὑπὸ τοῦ ἐκείσε ἐπὶ τούτῳ συναθροισθέντος πλῆθους, καὶ ὁ τῶν Τριπολιτῶν ἐνθουσιασμὸς δὲν ἦτο μικρότερος.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μαντινείας Κ. Θεοφάνης, φέρων τὴν μεγάλην αὐτοῦ στολὴν, ἱστάμενος παρὰ τῷ ναυῷ τῆς Μητροπόλεως τοῦ Ἀγίου Δημητρίου ἐδίδεν αὐτοῖς τὸν ἀκλόουθον ὄρκον, ὃν

ἐπανελάμβανον οἱ πολῖται. «Ὁρκιζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς εὐμοουσίου καὶ ἀδαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πιστὴν εἰς τὴν «Πατρίδα καὶ νὰ προστατεύω τὰς ἐλευθερίας αὐτῆς, ὑπακούων καὶ τὰς διαταγὰς τῶν ἀρχηγῶν τῆς σεβόμενης τὴν ζωὴν, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ ἄλλου ὡς τὴν ἰδικήν μου».

Μετά τὸ τέλος τῆς ὁρκωμοσίας ὁ Ἀρχιερεὺς ἐξεφώνησεν λόγον ἐνθουσιαστικὸν πρὸς τὸν περιεστῶτα λαὸν καὶ συνεβοήλευσεν τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν καρτερίαν, εἰς μόνὰ τὰ ὁποῖα κεῖται ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἐθνικοῦ σκοποῦ τῆς Τριπόλεως κινήματος. Οὕτως ὁ λαὸς μετὰ θρησκευτικῆς προσοχῆς ὑπέδεχθη τὸν λόγον τοῦ ἀρχιερέως του, καὶ ἐξεφώνησε τὸ «Ζήτω τὸ ἔθνος Ζήτω ὁ νέος Γρηγόριος». Ἐν τῷ δ' αἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν λαμβανόμεναι εἰδήσεις ἐδίδον μέγα θάρρος πρὸς τοὺς ἐπαναστάτας, ἀπ' ἐναντίας αἱ τῶν Ἀθηνῶν περιστρεφόμεναι εἰς ἀποδοκιμασίας καὶ ἀφορισμοὺς ἀπεθάρρυναν καὶ κατέθλιβον αὐτοὺς.

Ὁ ἀρχηγὸς πληροφορηθεὶς ὅτι τὰ Δερβένια τῆς Κορίνθου κατέλαβεν ὁ Νοταρᾶς, μετὰ σῶμα ὀπλοφόρων στέλλει κατ' αὐτοῦ τὸν ὑπὸ ἀρχὸν Τριτάκην μετὰ σφάντα στρατιώτας καὶ τινὰς ὀπλοφόρους Ἀργεῖους, ὅστις ἐκτοπίζει αὐτὸν καὶ καταλαμβάνει τὰ Δερβένια.

Ἡ ἀπραξία τοῦ Τζόρκη εἰς Ἀργεὺς καὶ ἄλλαι φῆμαι ἐδῶσαν ἀφορμὴν ὑπονοιῶν κατ' αὐτοῦ. Ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἡ κυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ ἐπέσθησαν ὅτι ὁ στρατηγὸς οὗτος μετὰ τὰ σωστά του τὰ ἐγύρισε, κατὰ τὴν κοινὴν ἐκφράσιν, ἅμα ἔλαβε τὰς ὁποίας ὁ ἀντιστράτηγος Γενναῖος τῷ ἐκόμισεν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπιστολὰς.

Νέοι τινὲς περὶ τοὺς 40 ζήτησαντες νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸν λόχον τοῦ πυροβολικοῦ ἐγένοντο δεκτοὶ καὶ ἐξησκούντο κατ' ἐκαστὴν εἰς τὰ γυμνάσια τοῦ ὄπλου τούτου. Εἰς τὸν λόχον τοῦτον κατετάχθη καὶ ὁ μόνος υἱὸς τῆς Κ. Καλλιόπης Παππαλεξοπούλου Ἐπαμινώδας.

Τὴν πρωΐαν τῆς 5 Φεβρουαρίου ὁ Τριτάκης ἐκ Δερβενίων ἀναγγέλλει πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν ὅτι δύναιμι στρατιωτικὴ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Χάν ἐκ δώδεκα λόχων καὶ δύο Πλῶν ἱππικῶν μετὰ τοῦ Βασιλέως ἐρῆσεν εἰς Κόρινθον.

Πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς θέσεως τῶν Δερβενίων ἐκκινοῦν πάραυτα ὁ Ταγματάρχης Ζιμβρακάκης μετὰ τοῦ ὑπολοχαγοῦ Γρίβα, τῶν ἀνθυπολοχαγῶν Σμόλεντς, Πραΐδου καὶ τῶν ἀνθυπασπιστῶν Παγώνη, Δημοπούλου καὶ Κακλαμάνου, μετὰ δύο λόχων τοῦ Πεζικοῦ, ἐνδὸς ἀποσπάματος Ἰππικοῦ, τεσσάρων πυροβόλων μὲ τοὺς ἀναγκαίους πυρβολιστὰς καὶ ἑκατὸν περίπου ὁπλοφόρους πολίτας καὶ καταδίκους καὶ πορεύονται πρὸς τὰ Δερβένια, ὅτε καθ' ὁδὸν πληροφοροῦνται ὅτι ὁ κυβερνητικὸς στρατὸς διέβη ἤδη αὐτὰ καὶ διευθύνεται πρὸς τὸ Ἄργος, μὴ δυνηθέντος τοῦ ὑπιδάρχου Τριτάκη ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν διόδον αὐτοῦ ἐκ τῆς θέσεως ταύτης.

Τότε ὁ Ζιμβρακάκης μὲ τὸ ὑπ' αὐτὸν Σῶμα ὀπισθοπορεῖ καὶ φθάνει εἰς Ἄργος πρὸς τὴν δαίλην τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ὀχυρωθῇ ἐκαὶ μετὰ τοῦ Τζόκρη καὶ ἐμποδίσῃ τὴν εἴσοδον τοῦ Χάν εἰς τὴν πόλιν.

Παρ' ἐλπίδα ὁ Τζόκρης δὲν ἐμφανίζεται ἀλλ' οὔτε ἐτοιμασίαν τινὰ πρὸς πόλεμον εἶχεν ἐνεργήσει. Οἱ Ἀργεῖοι ἀγανακτοῦντες κατὰ τοῦ Τζόκρη εἰδοποιοῦν τὸν Ζιμβρακάκην ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ὥρην ὁ Στρατηγὸς οὗτος εὕρεσκαται εἰς συνέντευξιν εἰς Μύλους μετὰ τοῦ ἀντιστρατήγου Κολοκοτρώνη καὶ ὅτι εἰς τὸν ἐλθόντα ἐκ τοῦ χωρίου Λιμνῶν Παπαπαγεωργόπουλον διὰ νὰ παραλάβῃ διακρίσια ὅπλα ὅπως ὀπλίσῃ τοὺς συγχωρίους του ὁ στρατηγὸς δὲν ἔδωκεν οὐδέν. Ὁ Ζιμβρακάκης συλλαμβάνει τὰ δύο ἄρματα τέκνα τοῦ Τζόκρη καὶ κρατεῖ αὐτὰ εἰς τὸν στρατῶνα· ἡ νῦν ἐπλησίαζε καὶ ὁ Τζόκρης δὲν φαίνεται· συλλαβόντες καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐκτὸς τοῦ εἰς Τρίπολιν υἱοῦ του, ὁ Ζιμβρακάκης παρήγγειλεν εἰς τὸν Στρατηγὸν ὅτι ἂν δὲν ἐμφανισθῇ, ἡ οἰκογένειά του θέλει τρέξῃ τὸν ἐσχατὸν κίνδυνον. Τὴν ἐπιούσαν περὶ τὸ λυκαυγὲς ἄπασα ἡ οἰκογένεια τοῦ Τζόκρη στέλλεται εἰς Ναύπλιον, αὐτὸς δὲ ὅστις τὴν αὐτὴν νύκτα εἶχεν ἐπιστρέψῃ εἰς Ἄργος, ἐμφανίζεται εἰς τὸν Ζιμβρακάκην ἅμα μαθὼν τὰ γενόμενα εἰς τὴν οἰκογένειάν του καὶ στέλλεται κατόπιν αὐτῆς εἰς Ναύπλιον, τὴν δ' ἐσπέρην φυλακίζεται εἰς ἀκροναυπλιαν παρὰ τῶν ἐπαναστατῶν.

Ὁ δὴμαρχος Ἄργους Δαμπρυνίδης καὶ ὁ γυναικάδελφος αὐτοῦ στρατιωτικὸς ἰατρός Δ. Θοριδίνης ἅμα μαθόντες τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ζιμβρακᾶκη εἰς Ἄργος ἐκρύβησαν φοβηθέντες, μὴ ὡς πρὸ ἐνὸς ἔτους εἶδον κατ' ὄναρ, ὁ Ζιμβρακᾶκης καὶ Γρίβας πάρουν τὰς κεφαλὰς των διὰ νὰ φέρῃ ἕκαστος αὐτῶν ἀνὰ δύο, ἐν ᾧ αὐτοὶ ᾔθελον μείναι ἀκέφαλοι.

Ὁ Τσόκρης δικαιολογεῖται διὰ τὴν μετὰ τὰς 2 Φεβρουαρίου διαγωγὴν του, (ὡς λέγουν τινὲς τῶν μᾶλλον ἐμπιστευμένων, καὶ μετ' αὐτοῦ συνεργαζομένων εἰς Ἄργος κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην), διότι δὲν ἐνέκρινε τὸν ἐν τοῖς φρουρίοις περιορισμὸν, προβλέπων ὅποιον ᾔθελεν εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπαναστάσεως, ἀφοῦ μάλιστα αὕτη ἐξεργία πρὸ τῆς ὥριμης μετὰ τῶν ἄλλων μερῶν ἡμέρας. Ὅπως δὴποτε ὁ Τσόκρης ἠδίκησε τὰ μέγιστα ἐκυτόν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἢ σταλεῖσα εἰς Τρίπολιν τὴν 2 Φεβρουαρίου, συγκρουσθεῖσα κατὰ τὴν ἐπάνοδον, ἐν ᾧ διέβαινεν ἐκ τῆς θέσεως Ἀθήνης πρὸς σῶμα τι ὀπλοφόρων, σταθμεῦον ἐν αὐτῇ ἐπὶ τούτῳ κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀντιστρατήγου Γενναίου, ἐπιστρέφει εἰς Νάυπλιον τὴν νύκτα τῆς 5 Φεβρουαρίου μὲ τὸ συνοδεῦον αὐτὴν ἵππικὸν καὶ μὲ τὸν Νομάρχην Μαντινείας Ἀλεξανδρόπουλον καὶ τὸν μοίραρχον τῆς χωροφυλακῆς Κροκίδαν, οἵτινες ἐκρυσθῆσαν εἰς τὸ φρούριον ἀκροναυπλίας. Διαταγὴ τοῦ ἀντιστρατήγου Κολοκοτρώνη σταλεῖσα πρὸς τοὺς ἐπαναστάτας ἐδημοσιεύθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 2 φύλλου τοῦ συνταγματικοῦ Ἑλληνος.

Ὁ Ζιμβρακᾶκης μετὰ τοῦ Δ. Γρίβα καὶ τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν, συσχεφθέντες ἀποφασίζουν νὰ μείνουν εἰς Ἄργος καὶ νὰ ὀχυρωθῶν, ὁ μὲν Ζιμβρακᾶκης μετ' ἀναλόγου δυνάμεως εἰς τὸν ἐκεῖσε στρατῶνα τοῦ ἵππικοῦ, ὁ δὲ Γρίβας μὲ τὸ ὑπόλοιπον σῶμα νὰ καταλάβουν τὴν ἀπέναντι τοῦ στρατῶνος οἰκίαν τοῦ Καλλέργη καὶ νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ ἐρχομένου πρὸς τὸ Ἄργος Κυβερνητικοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ συνελθόντες ἐκ δευτέρου εἰς συμβούλιον τὴν αὐτὴν νύκτα τῆς 5 πρὸς τὴν 6 Φεβρουαρίου παρετήρησαν ὅτι ἡ δύναμις αὐτῶν ἦτο πολὺ μικροτέρα τῆς ἐρχομένης ἀπὸ τὸν Χάν καὶ ὅτι καὶ τοὺς πολέ-

τας Ἀργεῖους τοὺς ὁποίους ἡ διαγωγὴ τοῦ Τσόκληρῃ εἶχεν ἀπο-
θρῆναι, φοβουμένους μάλιστα τὰς συνεπειὰς μιᾶς ἐν τῇ πόλει
αὐτῶν μάχης, ᾗθελον ἔχει ἀδιαφόρους, ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκατα-
λείψουν τὸ πρῶτον σχέδιον καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Ναύπλιον.

Τὴν ἐξοδὸν ταύτην ἐξετέλεσαν τὴν πρῶταν τῆς ὕλης περὶ
τὴν 9ην ὥραν, καθ' ἣν ὁ ὑπὸ τὸν Χάν στρατὸς εἰσῆρχετο ἐξ
ἄλλου μέρους εἰς τὴν πόλιν· ὑπεχώρουν δὲ τακτικῶς ἀψίμα-
χοῦντες ἐνίοτε μὲ τὸν κατόπιν αὐτῶν ἐρχόμενον Κυβερνητι-
κὸν στρατὸν μακρὰν τοῦ Ἀργους, ὅπου φθάσας καὶ ὁ ἀντι-
συνταγματάρχης Κορωναῖος μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του καὶ μὲ
δύο οὐλαμοὺς ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν Πονηρόπουλον, σταμα-
τοῦν καὶ τίθενται εἰς παράταξιν ἵνα συνάψουν μάχην μετὰ τοῦ
κατόπιν αὐτῶν ἐρχομένου Κυβερνητικοῦ στρατοῦ, ἀλλ' οὗτος
ἀποφεύγει αὐτὴν· ἐξακολούθησαν ὅθεν τὴν ὑποχώρησιν καὶ περὶ
τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰσέρχονται εἰς Ναύπλιον ἀνευ
βλάβης τινός.

Τὸ σῶμα τοῦτο παρηκολούθησαν ἐξ Ἀργους ὁ στρατιωτι-
κὸς ἱατρός τῆς ἐκεῖ φρουρᾶς Ζωγράφος, καὶ ἄλλοι τινὲς νέοι
Ἀργεῖοι πολῖται, μείναντες εἰς Ναύπλιον καὶ ὑπηρετήσαντες
μέχρι τῆς παραδόσεως τῶν φρουρίων.

Διὰ τὴν ὑποχώρησιν τοῦ σώματος τούτου πρὸς τὸ Ναύπλιον
πολλοὶ ἐμέμφθησαν τὸν ἀρχηγόν, ὅστις ἀντὶ νὰ διατάξῃ οὕτως,
ἔπρεπε νὰ τὸ διευθύνῃ εἰς Τρίπολιν, ἀφόπου μὲ σῶμα ἰσχυρὸν
ᾗθеле κατέλθῃ μετ' οὐ πολὺ εἰς τὰ Ἀργοδικὰ πεδία, καὶ ἀναμ-
φιβόλως ᾗθеле διαλύσει τὸν κατὰ τοῦ Ναυπλίου ἐλθόντα Κυ-
βερνητικὸν στρατὸν.

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν τῆς ὑποχωρήσεως ταύτης μέρος τοῦ
Κυβερνητικοῦ στρατοῦ χιτέλαζε τὴν Τύρινθον, οἱ δ' ἐπανα-
στάται τὴν ἐπιούσαν τὸ χωρίον Ἀρείας, κείμενον πρὸς ἀνατο-
λὰς τοῦ Ναυπλίου, ὑπὸ τοὺς πρόποδας λόφου τινός, ἀπέχον-
τος ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς πόλεως, πρὸς ὑπεράσπισιν
τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, τοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐρχομένου, συγχρό-
νως κατέλαβον καὶ τοὺς ἀπέναντι τῆς Ἀρείας λοφίσκους ὡς
καὶ τὸν προφήτην Ἠλίαν, κείμενον πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν
μέρος τῆς πόλεως καὶ περὶ τὸ βορειοδυτικὸν τῆς Ἀρείας, καὶ

ἀπέχοντος ἐπίσης ἐν τέταρτον ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ τοῦ μύλου Ταμπακοπούλου, κειμένου πρὸς δυσμὰς τοῦ προφήτου Ἠλία καὶ ὑπερασπιζομένου τὴν ἀπὸ Ἄργος εἰς Ναύπλιον ἄγουσαν ὁδόν.

Εἰς μὲν τὴν Ἀρειαν ἔχουσαν δύναμιν τριακοσίων μαχητῶν διωρίσθη ὁ ὑπολοχαγὸς Κατσακογιάννης μετὰ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ Σμόλεως, διοικῶντος τὰ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ τεθέντα πυροβόλα, καὶ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ τοῦ πεζικοῦ Ἰωάν. Δημοπούλου, εἰς δὲ τὸν προφάτην Ἠλίαν ἔχοντα δύναμιν διακοσίων ἀνδρῶν ὁ ὑπολοχαγὸς Γρίβας μετὰ τῶν ἀνθυπολοχαγῶν τοῦ πυροβολικοῦ Μάνου καὶ Πραΐδου, διοικοῦντων τὰ εἰς τὸν λόφον τοῦτον τεθέντα πυροβόλα, καὶ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ Παγώνη.

Τὴν διαίκτησιν τῆς θέσεως τοῦ μύλου Ταμπακοπούλου ἔλαβεν ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Νικηταρᾶς μετὰ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ Καχλαμάνου καὶ μετὰ 50 στρατιωτῶν, ὡς καὶ τοῦ ἀποστράτου λοχαγοῦ Δώρη, ἔχοντος ἄλλους 50 ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἐθνομύλακας.

Ἡ ὁχύρωσις εἰς τὰς ἀνωτέρας θέσεις ἐνηργήθη μετὰ σπουδῆς, συντρεξάντων εἰς τοῦτο καὶ τῶν πολιτῶν.

Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Κορωνάιος λαβὼν καὶ τὴν διαίκτησιν τῆς ἐφεδρείας ἐτοποθετήθη εἰς Πρόνοιαν ἐντὸς τοῦ φρουρίου ἵνα ἡ πρὸς τὰ ἔξω μέρη ὑπηρεσία ἐκτελεῖται ταχύτερον καὶ ἀκριβεστερον, τὰς δὲ νύκτας ἐξετέλει αὐτοπροσώπως περιπολείας καὶ κατοπτρεύσεις.

Μετὰ τὸ ὀλίγον χρηματικὸν ποσόν, ὅπερ εὑρέθη εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα κατὰ τὴν 1ην Φεβρουαρίου ὡκονομίσθησαν τὰ ἐξόδα τοῦ στρατοῦ μέχρι τῆς 6ης τοῦ αὐτοῦ μηνός. Ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ λαβούσα γνῶσιν περὶ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἐψήφισεν ἔρᾶνον πρὸς τοὺς πολίτας ἐκ ὅραχ. τριάκοντα χιλιάδων, τοῦ ὁποῖου τὴν εἰσπραξίν ἀνέθεσαν εἰς τριμελῆ ἐκ πολιτῶν ἐπιτροπὴν, ἥτις ἐπλήρωσεν τὰ ἐξόδα τοῦ στρατοῦ, ἐπὶ τακτικῶν ἀποδείξεων, θεωρουμένων παρὰ τοῦ ἐπιμελητηρίου τοῦ στρατοῦ καὶ ἐπικυρουμένων παρὰ τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς. Οἱ πληρώγοντες τὸν ἔρᾶνον παύται ἐλάμβανον ἕκαστος γραμμάτιον παραλαβῆς, ὑπογεγραμμένον παρ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

κατὰ τὰς ἐκ Τριπόλεως καθημερινὰς εἰδησεις ἡ ἐπανάστασις ἐξηπλοῦτο καθ' ὅλον τὸν Νομὸν τῆς Μαντινείας καὶ ἀπόφοις σταθερὰ ὑπῆρχε ν' ἀντικρούσουν πᾶσαν κατ' αὐτῆς βίαν.

Πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων παρεξηγήσεων, ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπανάστασις, ὁ ἀρχηγὸς ἐν συμβουλίῳ εἰς ὃ παρευρέθησαν καὶ τὰ μέλη τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ διάφοροι ἐξωκοινοῦντες προτείνει νὰ συνταχθῇ ἑκθεσις πρὸς τοὺς Πρέσβεις τῶν τριῶν εὐεργετιδίων μεγάλων δυνάμεων, εἰς ἣν νὰ καταδεικνύηται ὁ σκοπὸς τῆς ἐπανάστασις καὶ αἱ προκαλέσεις αὐτῇ αἰτίαι, καθ' ὅσον εἶπεν δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλωμεν ὅτι ἐκείνοι κατὰ τῶν ὁποίων τὸ κίνημά μας ἀποτείνεσαι θέλουν δυσφημίσει δι' ὅλων τῶν μέσων τὴν ἐπανάστασιν καὶ θώσει αὐτῇ χαρακτῆρα ἄλλον παρὰ τὸν ἀληθῆ.

Μετὰ τινὰ συζήτησιν περὶ τῶν βάσεων τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς ἀπεφασίσθη ἡ σύνταξις αὐτῆς ἀνατεθέντος τοῦ ἔργου τούτου εἰς τοὺς δικηγόρους Γ. Στεφάνουλον, Κ. Φαρμακόπουλον, Κ. Πετρίδην καὶ ἄλλα πρόσωπα· καὶ τὴν ἐπιούσαν ὑπογραφεῖσα ἐδόθη πρὸς τοὺς ἐν Ναυπλίῳ Προξενικοὺς Πράκτωρας Γαλλίας καὶ Αὐστρίας.

Ἡ ἐκθεσις αὕτη καταχωρεῖται εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ὑπ' ἀριθ. 13.

Αἱ ἐνέργειαι τοῦ ἀντιστρατήγου Κολοκοτρώνη, καλῶς σκοπομένου, ἔτειναν κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τῆς εἰς Μύλους ἀφίξεώς του νὰ ματαιωθοῦν πᾶν στασιαστικὸν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις κίνημα, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰς τοῦ Ἀργους καὶ Μαντινείας, ὅπου ὁ σπυθὴρ τῆς ἐπανάστασις εἶχεν ἤδη διχδοθῇ.

Αἱ προσπάθειαι αὐταῖ, ὡς πρὸς τὸν διακεκριμένον, εἶπετο νὰ φέρουν ἀποτέλεσμα καὶ εἰς Τρίπολιν, ὅπως ἔβλεπον καὶ εἰς τὸ Ἀργος.

Ἑλληνὴ καταλληλοτέρᾳ πρὸς διαχωγὴν μιᾶς τοσούτου βαρβαρῆς ὑπαθέσεως, δὲν ἠδύνατο νὰ γίνη ἐπὶ προσωπῶν ἁλλων, ὅσον ἐπὶ τοῦ ἀντιστρατήγου τούτου, μεγίστην ἐπιβρόχην ἐν Πελοποννήσῳ ἔχοντος, καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς κατὰ τοῦ Ναυπλίου ἐκστρατείας στρατηγοῦ Χάν, ὅστις θραύτως σκεπτόμενος, διὰ τοῦ πολέμου ἀδύνατον ἦτο νὰ κυριεύσῃ

φρούρια ὡς τὰ τοῦ Ναυπλίου, μετεχειρίσθη πρὸς ἐπιτυχίαν προσφερώτερα μίση, καὶ διὰ τοῦ φύσει καλοῦ πρὸς πάντας τρόπου του, ἔφθασεν εἰς τὸ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα χωρὶς νὰ γίνῃ αἷτιος περισσοτέρων ἐν τῷ τόπῳ δυστυχημάτων.

Ἐν τοσοῦτῃ ἡ Τρίπολις μαθοῦσα τὴν ὑποταγὴν τοῦ Ἄργους δὲν ἐδράδυνε νὰ τὸ μιμηθῇ, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Χάν εἰς Ἄργος, ὁ ἀντιστράτηγος Κολοκοτρώνης εἰσῆλθεν εἰς Τρίπολιν· τὰ διατρέξαντα ἐν αὐτῇ μετὰ τὴν εἰσόδόν του δὲν εἰμυθα εἰς θέσιν νὰ διηγηθῶμεν. Ὁ Καπετανάκης μετὰ τοῦ Κεμουνδουράκη καὶ ἐβδομήκοντα περίπου στρατιωτῶν ἀπῆλθον πρὸς τὴν Λακωνίαν.

Ὁ στρατὸς τῆς Κυβερνήτεως ὁχυρωθεὶς ὅλος εἰς Τύρινθον καὶ ἐνωθεὶς μετὰ τοῦ εἰς Μύλους ἀποβιβάσθέντος πυροβολικοῦ ἐπιτίθεται τὴν πρωΐαν τῆς 8ης Φεβρουαρίου συγχρόνως κατὰ τῆς Ἀρείας, τοῦ Προφήτου Ἑλίου καὶ τοῦ Μύλου Ταμπakoπούλου. Μετὰ τρίωρον πεισματώδη μάχην ἡ δεξιὰ πτέρυξ τοῦ Κυβερνητικοῦ στρατοῦ ἐκτοπίζει τοὺς ἐν τῷ Μύλῳ ὁχυρωμένους ἐπαναστάτας καὶ καταλαμβάνει αὐτόν, περιστείλασα ἐντὸς τῶν ὁχυρωμάτων τοὺς κατέχοντας τὸν λόφον τοῦ Προφήτου, ἀλλὰ τὸν Μύλον τοῦτον ἠναγκάσθη ἀμέσως ν' ἀφήσῃ καὶ νὰ ὑποχωρήσῃ, προσβληθεῖσα ἀπὸ τὸ πῦρ τοῦ κανονοστασίου τῆς ξηρᾶς, διοικουμένου ἀπὸ τὸν λοχαγὸν Κακαναράκην, τὸν ἀνθυπολοχαγὸν Διοβουνιώτην καὶ τὸν Βρετάνον.

Ἡ δὲ ἀριστερὰ πτέρυξ, ἐκδιώξασα διὰ τῶν πυροβόλων τοὺς ἐν τῷ λόφῳ Παππᾷ Φενᾷ ὁχυρωμένους ἐπαναστάτας, ὑποχωρήσαντας εἰς τὴν Ἀρειαν, προεχώρει, προπορευομένου τοῦ ὑπὸ τὸν λοχαγὸν Κεμουνδουράκην λόχου πρὸς τὴν Ἀρειαν, ὅτε αἰφνης προσβληθεῖσα ἀπὸ ἐπικουρικὸν σῶμα ἐκ τοῦ ὑπὸ τὸν ὑπὸ τὸν Γαρδικιώτην ἱππικοῦ καὶ ἐκ τῶν Τριπολιτῶν, διοικούμενον ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸν Ἀρτέμην, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Ἀρείᾳ, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἀτάκτως, καταδιωκομένη παρὰ τῶν ἐν Ἀρείᾳ καὶ τῶν ἐκ Προνοιᾶς δραμόντων πολιτῶν. Μέρος τότε τῶν καταδιωκόντων ἐπετίθη κατὰ τῆς προσβαλούσης τὸν Προφήτην πτέρυγος, ὅτε οἱ ἐν αὐτῇ ἐξεληθόντες τῶν ὁχυρωμάτων, ἐνισχυθέντες ἀπὸ τὸν ἀντισυνταγματάρχην Κορωνάιον

δράκοντα πρὸς ἐπικουρίαν μὲ τὸ ὑπὸ τὸν Μάμαλη ἀπόστασμα καὶ ἐνὸς οὐλαμοῦ ὑπὸ τὸν ἀνθυπολ. Πονηρόπουλον ἔτρεψαν καὶ ταύτην εἰς φυγὴν ἄτακτον, καταστᾶσαν γενικὴν καθ' ὅλον τὸν Στρατὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ἀξιωματικῶν τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν μάχην ταύτην καὶ θεωρούντων χρισιμωτάτην τὴν καταδίωξιν ὁ Ἀρχηγὸς ἀνέστειλεν αὐτὴν, φεισθεὶς ἅφ' ἐνὸς τοῦ ἀδελφικοῦ αἵματος καὶ πεπειθῶς, ἅφ' ἐτέρου εἰς ἀξιωματικούς τινὰς τοῦ ὑπὸ τὸν Χάν Στρατοῦ, ὧν τὴν αὐτομόλησιν πρὸς τοὺς ἐπαναστάτας ἐθεώρει ἀφευκτον, ἐπομένως πᾶσαν μετ' αὐτῶν σύγκρουσιν ἐνόμιζεν ἐπιβλαβῆ.

Ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Κορωνάιος ἐπληρώθη ἑλαφρὰ εἰς τὴν μνησθεῖσαν μάχην, ὁ δὲ μανδύας τοῦ ἀνθυπιδάρχου Γρίβα ἔλαβε πλήθος σφαιρῶν.

Μετὰ τὴν κυριότερων προσώπων τῶν εἰς τὴν μάχην ταύτην παρόντων, καὶ ἀπάντων ἀνδρείως πολεμησάντων ἦτον ἐκ μὲν τῶν ἐπαναστατῶν ὁ ἀνθυπασπιστὴς Παγώνης, ὅστις ἐνθουσιάζων τοὺς στρατιώτας του καὶ ἐκτιθέμενος εἰς τὴν βροχὴν τῶν σφαιρῶν ἔπεσεν ἀνδρείως εἰς τὸν Προφῆτην Ἠλίαν, λαβὼν βολὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ, ὁ δὲ ἀνθυπασπιστὴς Δημόπουλος, ἀψηφῶν καὶ οὗτος τὴν ζωὴν του ἐπληρώθη εἰς τὸν πόδα. Εἷς δὲ τῶν ἀρίστων ὑπαξιωματικῶν τοῦ Πυροβολικοῦ ὁ Δεκανεὺς Γ. Σταύρου τραυματισθεὶς ἐν τῷ Προφῆτῃ Ἠλίᾳ ἀπεβίωσεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ταρεῖς μὲ τιμὰς ἀνθυπασπιστοῦ. Ἐκ δὲ τῶν Κυβερνητικῶν ἐπληρώθη ὁ λοχαγὸς Κουμουνδουράκης, εἷς τῶν καλῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ ἀπεβίωσεν μετ' ὀλίγον ἐν Ἀργεῖ. Ἐκ τῶν ἐπαναστατῶν δέκα πέντε ἄλλοι ἐρονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν, αἱ δὲ τῶν Κυβερνητικῶν ζημίαι ὑποτίθενται μεγάλῃτεροι.

Ὁ Ζυμβρακῆκης ἐφρουράρχει εἰς Παλαμίδιον κατὰ τὴν μνησθεῖσαν μάχην καὶ κατεθορύβει τοὺς ἐναντίους διὰ τῶν πυροβόλων τοῦ φρουρίου.

Οὐδεὶς ἠλπίζεν ὅτι ἡ ἐξουσία ἤθελεν ἀπορασίσει ἐπίθεσιν κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν πρὶν ἢ ἐξαντλήσει τὰ συνήθη εἰς τοιαύτας περιστάσεις μέσα.

Τὴν ἐπιούσαν τῆς μάχης ὁ ἀρχηγὸς ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀρ. 14 πρὸς τὸν στρατὸν διακηρύξιν του, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ Κυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ τὴν ὑπ' ἀρ. 15· ἀμφότερα τὰ ἐγγράφα ταῦτα βλέπει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως ὑπὸ τοὺς σχετικοὺς ἀρθμοὺς, ὡς καὶ τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἀντιμειράρχου Σταυριανοῦ περὶ τῆς μνησθείσης μάχης πρὸς τὸν ἀντισυνταγματάρχην Κουτσογιαννόπουλον ὑπ' ἀρ. 16.

Οἱ διοικούντες τὰς θέσεις Ἀρείας καὶ προφήτου Ἡλίου ἐξέδωκαν ἐπίσης τὰς ὑπ' ἀρ. 17 καὶ 18 διακηρύξεις πρὸς τὰ ὑπ' αὐτοῦς σῶματα.

Ἡ κηδεία τοῦ ἀνθυπασιστοῦ Παγώνη ἐγένετο μεθ' ὅλης τῆς παρατάξεως, ἀποδοθεισῶν αὐτῷ τιμῶν ἀνθυπολοχαγοῦ· ἅπανα ἡ πόλις συνώδευσε τὸν νεκρὸν μέχρι τοῦ τάφου του. Ὁ Θ. Φλογαίτης ἀπήγγειλεν ἐπιτάφιον λόγον ὃν καταχωροῦμεν εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ὑπ' ἀρ. 19.

Πλωτὴ κανονοσοιχεῖα ἐθεωρήθη ἀναγκαῖα νὰ σχηματισθῇ, τὴν διεύθυνειν τῆς ὁποίας ἀνέλαβεν ὁ ἐμποροπλοίαρχος Φραγκιάς ἐκ Σπετζῶν καὶ παρηνόχλει τὸν Κυβερνητικὸν στρατὸν, ὅσῳκις ἐθεῖτο πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀπέναντι παραλίας.

Ἀδελφοποιεῖται μετὰ τοῦ στρατοῦ ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τινων ἀναγκαῖαι· ἡ ἐπιθυμία αὕτη παρετηρήθη καὶ εἰς τὸν στρατὸν καὶ κατὰ συνέπειαν ᾗξαντο τοιῦται ἐναντίον τῆς θελήσεως ἄλλων, θεωρούντων καταστρεπτικὴν τὴν τοιαύτην πράξιν διὰ τὴν πειθορχίαν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποκρέω διάφοροι οἰκογένειαι κῆλαριστοῦντο νὰ στέλλωσι καθ' ἑκάστην πρὸς τοὺς ἐκτὸς τοῦ Νάυπλου μένοντας ἀξιωματικοὺς φηγῆτά καὶ γλυκίσματα ἐκ τῶν συνήθων εἰς τὰς οἰκογενεῖας κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας.

Περὶ τὰ μέσα Φεβρουαρίου ὁ στρατηγὸς Χ. Πέτρος ἐλθὼν μετὰ παληκαρίων τινῶν κατέλαβε τὸ χωρίον Κατσιόγχι, ἀπέχον ἡμίσειαν ὥρην ἀπὸ τὴν Ἀρσιαν καὶ τὸν προφήτην Ἡλίαν. Ἐκ τῶν παληκαρίων τούτων, τὰ πλέον ἀξιόμαχα προσήλθον ἀμέσως εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐπιναστατῶν καὶ συνεπολέμησαν γενναίως καθ' ὅλας τὰς μετὰ ταῦτα συμπλοκάς ὑπὸ τοῦς συμπατριώταις αὐτῶν Ζουκαίου.

Ὁ ἀνθυπάρχος Χ. Γρίβας Γαρδικιώτης διορίζεται ὑποφρούραρχος Παλαμιδίου.

Ὁ στρατὸς τῆς Κυβερνήσεως καθ' ἐκάστην ἡμέραν...

Ὁ Μήτξας με δύναμιν 100 περίπου ὀπλοφόρων τακτικῶν καὶ ἀτάκτων ἀποβιβασθεὶς εἰς Τελὸν τὴν 21 Φεβρουαρίου κατέλαβε τὸ χωρίον Χαϊδάρι, ἀλλὰ προσβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Λώρη, τοῦ Μήμαλη καὶ τοῦ ἐπιλοχίου Ἀζάπη, διοικούντων μικρὰ ἀποσπάσματα στρατιωτῶν καὶ χωρικῶν κατεδιώχθη μέχρι τοῦ παραλίου, ὅπου ὑπερασπιζόμενος παρὰ τῶν τηλεβόλων τῶν ἐκεῖσε σταθμευόντων ἀεροπλοίων ἐδυνήθη νὰ ἐπιβιβασθῇ μετὰ τοῦς ὑπ' αὐτὸν καὶ ἀποπλεύσει εἰς Μύλους, ἐγκαταλείψας τὰ πολεμοφόδια, τροφὰς καὶ ἄλλα διάφορα πράγματα τοῦ.

Ἐν μέγα πυροβόλον, (ὁ Ἀράπης), τῶν 24 λιτρῶν, ἐτοποθετήθη εἰς τὸν Νύλον Ταμπακοπούλου καὶ διαυθυνόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ Πραΐδου ἠνόχλει καιρῶς τὸν εἰς Τυρινθὸν κατεσκηνωμένον Κυβερνητικὸν στρατὸν, ὅστις ἐκ τούτου ἀναγκασθεὶς ἀπεσύρθη κατὰ μέγα μέρος, ὀπισθεν τοῦ Πηλαιοκιάτρου Τυρινθοῦ, εἰς τὸ χωρίον Κορίνης πλησίον τοῦ Κατζίγχιου. Καθ' ἐκάστην ἐλάμβανον χώραν ἀψιμαχίαι μετὰ τῶν ἐν Ἀρεΐα καὶ τῶν εἰς Κατζίγχι τοποθετημένων τακτικῶν καὶ ἀτάκτων, ἀποβαίνουσαι ὑπὲρ τῶν ἐπαναστατῶν.

Νύκτα δέ τινα εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ γίνῃ ἐπίθεσις τῶν ἐν Ἀρεΐα κατὰ τῶν ἐν Κατζίγχι, συνάμα δὲ καὶ τῶν ἐν Προφήτῃ Ἠλίᾳ καὶ Μύλῳ κατὰ τῆς Τυρινθοῦ. Τὸ πυροβόλον ἤκει ἐκ τοῦ Προφήτου κατὰ τὴν 12 τῆς νυκτός, ὥραν ὀριζομένην διὰ τὴν ἐπίθεσιν, ἀλλ' οἱ ἐν Ἀρεΐα βραδύνοντες νὰ καταλάβουν τὰς ἀναγκαίας θέσεις ἠναγκάσθησαν νὰ υποχωρήσωσιν.

Ὁ Ζιμβρακάκης πάντοτε δυσηρεασημένος διὰ τὴν ἐν Παλαμιδίῳ θέσιν τοῦ ἐξήγγισεν τὴν ἐξ αὐτῆς ἀκαλλαγὴν, λόγῳ ὅτι ἔλαβεν ἀφορμὰς δυσσεραχείας κατὰ τινων ἀξιοματικῶν τῆς φρουρᾶς Παλαμιδίου.

Ὁ ἀρχηγὸς ἐξήγγισεν νὰ τὸν πείσῃ νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν τοῦ, ἀλλ' οὗτος ἐπιμένων ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐκτὸς τοῦ Νάου

πλίου ἐξοχήν του, καὶ ἔμεινε ἐκεῖ μὲ ἀριθμὸν τινα ὀπλοφόρων Κρητῶν, δηλώσας ὅτι εἰς τὸ μέλον ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ἀπλοῦς ἐθελοντής.

Ὁ Ταγματάρχης Ἰω. Μανολάκης διωρίσθη φρούραρχος Παλαμηδίου ἀλλ' ἀσθενοῦντος ἀντικατεστάθη παρὰ τοῦ λοχαγοῦ Παναγιωτοπούλου. Ὁ ἀρχηγὸς διορίζει τὸν Ζιμβρακάκη φρούραρχον Ναυπλίου, τὸν δὲ Βότζαρη διοικητὴν Ἀρείας, ἀλλ' ὁ Ζιμβρακάκης ἀποποιεῖται νὰ δεχθῇ καὶ τὸν διορισμὸν τοῦτον, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ Βότζαρης ἔμεινε εἰς τὴν θέσιν του, ὡς φρούραρχος Ναυπλίας.

Κατὰ τοῦ Ζιμβρακάκη ἐγείρονται ὑπόνοιαι τὰς ὁποίας ἐπαυξάνει ἡ σύλληψις δύο ἐπιστολῶν πρὸς αὐτὸν διευθυνομένων, ἡ μὲν ἐξ Ἀθηνῶν παρὰ προσώπου μεγίστης ἐπιστημότητος, ὑποθέτοντες αὐτὸν εἰσέτι φρούραρχον Παλαμηδίου, ἡ δ' ἄλλη παρὰ τοῦ Ἐπαρχοῦ Σαχορράφου, ὅστις καίτοι πληροφορηθεὶς εἰς Τολὸν ὅτι ὁ Ζιμβρακάκης δὲν ἦτο πλέον ὁ φρούραρχος τοῦ Παλαμηδίου, παρήγγειλεν εἰς τὸν ἄνθρωπον, εἰς ὃν εἶχε δώσει τὰς ἐπιστολάς, νὰ φέρῃ αὐτάς πρὸς τὸν ἴδιον ἀρχηγόν, ὡς ὁ ἴδιος κομιστὴς ὡμολόγησεν εἰς τοῦτον ἐνώπιον ἄλλων προσώπων.

Ὁ Ἀρχηγὸς ἀποσφραγίζει τὰς ἐπιστολάς ταύτας, τὰς ἀναγινώσκει μετ' ἄλλων, καὶ πάραυτα μεταβαίνει εἰς τὴν ἐκτὸς τοῦ Ναυπλίου ἐξοχήν τοῦ Ζιμβρακάκη καὶ τῷ ἐγγχειρίζει αὐτάς.

Ὁ Ζιμβρακάκης ὀργίζεται κατὰ τῶν γραψάντων τὰς ἐπιστολάς ταύτας, καὶ παρακαλεῖ τὸν Ἀρχηγόν νὰ προσκαλέσῃ αὐτὸν ἐνώπιον στρατιωτικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς ἵνα ἀπολογηθῇ.

Τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἦτο τόσον καταληπτόν, ὥστε κάλλιστα ἠννοεῖτο ὅ,τι παρὰ τοῦ Ζιμβρακάκη ὡς Φρούραρχου Παλαμηδίου ἐζήτησαν οἱ γράψαντες αὐτάς. Ἐκαστος δύναται νὰ συνπεράνῃ ὁποῖαν κακίστην ἐντύπωσιν ἢ ἀνάγνωσις τῶν ἐπιστολῶν τούτων, καὶ προπάντων τῆς τῶν Ἀθηνῶν ἐπροξένησε πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ συναθροισθέντος συμβουλίου, πολιτικὰ τε καὶ στρατιωτικά.

Ὁ Ζιμβρακάκης μετ' ἀγανακτήσεως κατηνέχθη κατὰ τῶν γραψάντων τὰς ἐπιτολὰς ταύτας, καὶ συλλαβόντων περὶ αὐτοῦ ἰδέαν τοσοῦτον ἀποτρόπαιον, ὅσον καὶ ἀναζίαν τοῦ χαρὰ κτηρὸς του, ἀλλ' ὥς ὀρθῶς κατενόησε, μόνον καὶ κύριον σκοπὸν προῦθεντο οὗτοι νὰ θέσουν αὐτὸν εἰς δυσπιστίαν μετὰ τοὺς συντρόφους του, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ πέμψας τὰς ἐπιστολὰς Σακρόβριφος περήγγειλε τῷ κομιστῇ νὰ φέρῃ αὐτὰς πρὸς τὸν Ἀρχηγόν. Τὰς ἐπιστολὰς ταύτας ἔχει ὁ Ζιμβρακάκης.

Κατὰ τὴν 24 Φεβρουαρίου οἱ ὀπλαρχηγοὶ Ἀποστόλης Κολοκοτρώνης, Μπούκουρας, Μήτσας καὶ ἄλλοι μετὰ τριακοσίους ὀπλοφόρους ἀτάκτους, τοὺς ὁποίους ἐνθεν λακκίθεν ἡδυνήθησαν νὰ στρατολογήσουν, ἀποδιβάζονται δι' ἀτμοπλοίων εἰς Τολὸν καὶ καταλαμβάνουν τὴν Παναγίτσαν, Καστράκη καὶ Χαϊδάρη, ἀφοῦ μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν περὶ τοὺς 100 ὑπὸ τὸν λοχαγὸν Λώρην, τὸν Καταλυματ. Κανῶν καὶ τὸν ὑπολοχαγὸν Μάμαλην οἵτινες κατεῖχον τὰ μέρη ταῦτα ἐπολέμησαν ἐπὶ τρεῖς κατὰ συνέχαιαν ὥρας, ἀλλ' ἐπὶ τέλους οἱ ἐπαναστάται ἀπεχώρησαν ἀποσυρθέντες εἰς τὸ χωρίον Τσαφέραγα.

Τὴν ἐποιοῦσαν μία διλοχία μεθ' ἐνὸς ἀποσπάσματος ἰκπικοῦ καὶ πυροβολικοῦ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἐν Τζαφέραγα ἐπαναστατῶν καὶ ἐκτοπίζει αὐτοὺς, μὴ δυνηθέντας νὰ ἀνθίσουν εἰς πολὺ μεγαλητέραν δύναμιν τῆς ἰδικῆς των καὶ ὑπεχώρησαντας εἰς Ἀρείαν καὶ Πρόνοιαν. Ἐκτοτε ἡ πολιορκία κατέστη στενωτέρα καὶ ἡ ἔλλειψις τοῦ κρέατος ἐπαισθητὴ εἰς τὴν πόλιν.

Ὅτ' ἔτακτο ὀπλοφόροι, οἱ καταλαβόντες τὴν ῥηθείσαν γραμμὴν ἔπραξαν κακώσεις καὶ ἀρπαγὰς εἰς τοὺς χωρικοὺς τῶν μερῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀσπασθῇ τὴν ἐπανάστασιν, ἐξεκρίναντες καὶ εἰς ἱεροσυλείας, καὶ διὰ τοῦτο οἱ δυστυχεῖς οὗτοι κατέφυγον, φέροντες μεθ' ἐχυτῶν ὅ,τι ἐκ τῆς περικοπῆς των ἡδύναντο νὰ σώσωσιν, εἰς Πρόνοιαν καὶ Ναύκλιον.

Τὴν 26 Φεβρουαρίου ὁ ἀρχηγὸς μετὰ τῶν ταγματάρχων Βότζαρη, Μανολάκη, τοῦ λοχαγοῦ Πετιμεζᾶ καὶ ἄλλων μελῶν τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου μετέβησαν εἰς Ἀρείαν ἵνα παρατηρήσωσι καὶ συσκεφθῶσι περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ὀχυρωμάτων αὐτῆς. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν οἱ τὴν Ἀρείαν κατέχοντες

ἐπαναστάται, διευθύνοντος τοῦ Ἀρτίμπ, προσβάλλουν μετὰ μεσημβρίαν τὴν εἰς Καζίγκρι δύναμιν τοῦ Χ. Πέτρου, διαρκεσάσης τῆς ἀφίμαχίης τρεῖς περίπου ὥρας, καὶ ἤθελεν καταλάβει τὸ Καζίγκρι ἂν ἐπικουρία δυνατὴ δὲν ἐστάλλετο ὑπὸ τοῦ Χάν. Οἱ ἐν τῷ προφήτῃ Ἠλίᾳ καὶ τῷ μύλῳ ἐξέρχονται τότε τῶν ὀχυρωμάτων καὶ ἐπιτίθενται κατὰ τῆς Τυρίνθου, ὅτε ὁ Χάν ἀνακαλεῖ τὴν εἰς Καζίγκρι σταλείσαν ἐπικουρίαν, καὶ συνάπτεται τότε μάχη μεταξὺ Τυρίνθου καὶ προφήτου Ἠλίου εἰς ἡνιοὶ ἐπαναστάται μὴ δυνάμενοι νὰ ἀνδρέξουν εἰς τὰ ζωηρὸν πόρ; τριπλασίου δανάμειος, ἀποσύρονται μαχόμενοι εἰς τὰ ὀχυρώματά των. Ἡ μάχη ἐξπικολούθει μέχρι τῆς νυκτός, ὅτε ὁ Κερωνάιος ἐλθὼν μετ' ἐπικουρίαν 300 πολιτῶν, ἐνισχύει τὸν μύλον Ταμπκακοπούλου, τὸν ὁποῖον παρ' ὀλίγον οἱ Κεβερνάτι καὶ νὰ κυριεύσωσι. Προχωρησίσσης δὲ τῆς νυκτός ἡ μάχη αὕτη κλείεται, ἀποσυρθέντος τοῦ Κεβερνάτικου στρατοῦ εἰς τὰς θέσεις του. Ὁ Πράξιδης ἐξετέθη τὰ μέγιστα κατὰ τὴν προσβολὴν ταύτην τοῦ Μύλου, ὑπερασπιζόμενος σχεδὸν τὸ εἰς τὴν θέσιν ταύτην τοποθετημένον πυροβόλον (Ἀράπην). Αἱ ζημιαὶ ἑκατέρων τῶν μερῶν εἰς τὴν μάχην ταύτην ἦσαν ἀσήμαντοι.

Τὸ πολεμικὸν συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὅμιν τὴν ὀχύρωσιν τῆς Ἀρείας καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς, ἡ ὁποία ἂν καὶ ἀρρωστήνη εἰς ἀριθμὸν μεγαλῆτερον δὲν εὐρίσκετο ὁμοίως ποτὲ παρούσα ὁλόκληρος εἰς τὰς θέσεις τῆς, καθ' ὅσον ἐνέεικ τῶν ἀδελφοποιῶν ἡ καθαρὰ εἶχε τόσον χαλαρωθῇ, ὥστε οἱ στρατιῶται συνεχῶς ἀκουσίως ἀνέει ἀδείας πρὸς τοὺς τοῦτο· δὲ καὶ παρεῖσα ἂν ἦτον ἐλακτὴρ, δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ διατηρήσῃ τόσα πυροβόλα, τοσοῦτον σποραδικῶς διατεθειμένα, ἐγνωμαδότησι α) ν' ἀφαιρῶσιν ταῦτα ἐκ τῆς θέσεως Ἀρείας β) νὰ σχηματισθῇ δευτέρα ἀμυντικὴ γραμμὴ εἰς τὴν θέσιν Ταμπκακοπούλου καὶ Προφήτου Ἠλίου, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ καλυγῶντος λόφου Ῥοδίου καὶ ἄλλου τοῦ Ζιμβρακάκη, γ) νὰ καταληφθῶσιν ὅλοι οἱ βράχοι ἀπὸ ἀνωθεν τῆς οἰκίας τοῦ Ζιμβρακάκη μέχρι τοῦ Παλαμπιδίου πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Προνοίας, καὶ ἀτελεσφόρητον ἐνέργειαν τῶν τηλεβόλων τῶν πολεμίων. δ) Νὰ περιορισθῇ δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκτὸς τῆς πόλεως πυροβόλων ὡς ἐφεξῆς· ἐν

νά μένη· εἰς τὸν μύλον Ταμπακοπούλου, δύο ἐπὶ τοῦ Προφήτου, ἐξ ὧν τὸ ἐν ὁδοῦ· εἰς τῶν 24 καὶ τὸ ἄλλο ὁδοῦ· ζοκανόνιον, ἐν πυροβόλον τῶν 18 σιδηροῦν νά τεθῇ ἐπὶ τοῦ ὁροπεδίου, πρὸς ἄρκτον τοῦ ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Προνοίας, ὅπερ ἤθελε διέπει ὁλόκληρον τὴν πεδιάδα, τῆς ὁποίας ἡ περιφέρεια ὀρίζεται ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Μονὴν καὶ Ἀγίαν Παρασκευὴν καὶ τὸν λόφον τοῦ Ῥοδίου, ἕτερον δὲ πυροβόλον νά τεθῇ ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ ἀνωθεν τῆς οἰκίας τοῦ Ζιμβρακάκη ἵνα συνυπερασπίσῃ μετ' ἐκείνου τοῦ προφήτου Ἠλίου τὸ πεδῖον τοῦ Πολυγώνου.

Ἡ τοιαύτη διάθεσις τοῦ πυροβολικοῦ, τοῦ Παλαμηδίου συντρέχοντος διαρκῶς εἰς ὅλας ταύτας τὰς θέσεις τῶν ἐπινασσάτων, προϋτίθετο νὰ ὑπερασπίσῃ τὰς προσδωκωμένας ὑποχωρήσεις τῶν πεζῶν καὶ λοιπῶν ἐκ τῆς Ἀρείας, τὴν ἀσφάλειαν τῆς Προνοίας καὶ τὴν οὐδετέρωσιν τῶν ἐχθρικών πυρῶν πρὸς τὴν πόλιν. Ἀπαντα δὲ τὰ ἐκτὸς τῆς πόλεως εὐρισκόμενα τότε πυροβόλα ν' ἀποσυνθῶσιν ἐντὸς αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ διάθεσις αὕτη ἂν καὶ ἀποφασισθεῖσα δὲν ἐπραγματοποιήθη διότι, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ἡ πειθαρχία ἕνεκα τῆς ἀδελφοποιίας κατὰ μέρος εἶχε χαλκρωθῇ καὶ οὐκ ὀλίγα προσκόμματα παρουσίαζεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων τῆς ἀμύνης.

Νέοι τινὲς ἐκ τῶν μᾶλλον ἀνεπτυγμένων τοῦ Ναυπλίου περὶ τοῦ 100 ἔζητησαν δι' ἀναφορὰς τῶν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν νὰ ὑπηρετήσωσιν εἰς τὸν στρατὸν καὶ κατὰ συνέπειαν ἐσχηματίσθησαν εἰς λόχον ἐθελοντῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὑπολοχαγεῦ Καναβατζόγλου καὶ ἐζησκῶντο εἰς τὰ τακτικά γυμνάσια, ἐκτελοῦντες διαφόρους ὑπηρεσίας.

Εἰς τοὺς ἐθελοντάς τούτους συγκαταριθμοῦνται καὶ δικηγόροι τινὲς τῶν ἐν Ναυπλίῳ Δικαστηρίων καὶ ὁ Κορωναῖος ἀδελφὸς τοῦ ἀντισυνταγμ. καὶ οἱ ἐξ Ἀθηνῶν δραμόντες, ἵνα ὑπηρετήσωσι τὴν Ναυπλιακὴν ἐπανάστασιν Γενάδης, Γονατᾶς καὶ ἄλλοι.

Διάφορα πρόσωπα, ἐπίτηδες ἀποστελλόμενα ἐκ Σπάρτης, Μεσσηνίας καὶ ἄλλων μερῶν διεκοίουν τῷ Ἀρχηγῷ τὰς ὑπὲρ τοῦ Ναυπλιακοῦ κινήματος ἐνεργείας τῶν ἐν ταῖς ἐπικρατείαις

συνωμοτῶν, αἱ ὅποῦναι ὁμῶς καὶ εἰς μόνοι διαδηλώσεις περι-
ωρίζοντο καὶ ἐματαιοῦντο ἐντελῶς, ὥς ἐγνώσθη ἀκολούθως,
ἕνεκα τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ὑπουργείου. Τόσον δὲ πολλὰ ἦσαν αἱ
κατὰ πᾶσαν ὥραν διαδιδόμεναι εἰδήσεις, ὥστε οὐδεὶς πλέον
ἐξίδε τὴν παραμικρὰν πίστιν.

Νέος δὲ τις ἑλθὼν εἰς Μύλους δι' ἀτμοπλοίου τῆς Κυβερ-
νήσεως ἐξ Ἀθηνῶν, εἰσέρχεται εἰς Ναύπλιον περὶ τὴν ἐσπέ-
ραν τῆς 26 Φεβρουαρίου, καὶ προσελθὼν εἰς τὸν ἀρχηγόν, λόγῳ
νὰ τὸν καθυπαχάσῃ περὶ τῆς υγιείας τῆς ἐν Ἀθήναις πασχού-
σης θυγατρὸς του, τῷ εἶπεν ὅτι ἔχει ἐντολὴν παρὰ
νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ ὑπὸ ἐχυμύθειαν ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἐκπα-
γήσονται ἐπαναστάσεις εἰς Ἀκαρνανίαν, Σύρον, Πόρον, Χαλ-
κίδα καὶ ἄλλα μέρη. Ὁ ἀρχηγὸς ἀπαυδῆσας ἀπὸ τὰς ὑπο-
σχέσεις καὶ περιμένων νὰ ἴδῃ πράγματα, δὲν διέδωκε τὴν εἰ-
δήσιν ταύτην εἰμὴ εἰς δύο μόνοι πρόσωπα. Ὁ νέος οὗτος ζη-
τηθεὶς τὴν ἐπιούσαν παρὰ τοῦ ἀρχαγοῦ δὲν εὗρέθη εἰς τὴν
πόλιν, καὶ φαίνεται τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἐξῆλθε, πληροφορη-
θεὶς ἴσως, ὅτι πολλάκις, πρὸς τοὺς κομίζοντας εἰδήσεις, οἱ
ἐπαναστάται προσφέρουν κατοικίαν ἀνέξοδον καὶ κουραμάναν
εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ ἐπιθαλασσίου φρουρίου, ὑποθέτοντες αὐ-
τοὺς κατασκόπους. Κατὰ τὴν αὐτὴν μάλιστα ἡμέραν νέος
τις Κορίνθιος Σκαρπέτης καλούμενος σταλεὶς ἐκ τοῦ στρατο-
πέδου τοῦ πολιορκητικοῦ στρατοῦ παρὰ τοῦ Νταρᾶ, ὡς εἶπεν,
ἵνα φωτίσῃ τὸν ἀρχηγὸν περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ
περὶ τῶν σχεδίων τοῦ Χάν, ὑποτεθείς ὡς κατάσκοπος διότι
ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν, ἐφιλοξενήθη πάραυτα εἰς τὰς φυλακὰς
τοῦ Βουρτσίου, ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν ζητήσας νὰ ἴδῃ πάλιν τὸν
ἀρχηγὸν ἀφέθη ἐλεύθερος, καὶ καταταχθεὶς εἰς τὸν λόχον τῶν
ἐθελοντῶν, διέμεινεν ἐν ὑπηρεσίᾳ μέχρι τέλους τῆς ἐπανα-
στάσεως. Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Διοβουνιώτης ἀπὸ μέγα ζῆλον
ἐμπνεόμενος ζητεῖ θέσιν ἐνεργητικοτέραν εἰς τὰς πολεμικὰς
ἐργασίας καὶ ἀποσπᾶται εἰς Ἀρειαν.

Ἡ ἀντενέργεια ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Φεβρουαρίου
δὲν ᾤρησε νὰ ἐγκυθιδρυθῇ ἐν τῇ πόλει.

Ἡ διαίρεσις εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ἐξηπλοῦτο καὶ ἐκαρφοῦτο,

ὥστε φόβος ὑπῆρχε μὴ ἐμφύλιος ῥήξις φανῇ αἵφνης καὶ ἐντὸς ἀκόμῃ τῆς πόλεως. Αἱ διαδιδόμεναι φῆμαι ἐπίτηδες, παρὰ σπείρας τινὸς ἀντεπαναστατικῆς, πρὸς ὑπόθαλψιν τῆς δυσπιστίας καὶ τῆς διαιρέσεως, καὶ ἀπευθυνόμεναι κατὰ διαφορῶν προσώπων, ἐγέννησαν ὑπονοίας, αἵτινες ἀτυχῶς ἐπεβάρυναν οὐχὶ τὰ δύο ἢ τρία ἐκεῖνα πρόσωπα, τὰ ὅποια ὡς ἀπεδείχθη μετὰ ταῦτα, πράγματι, ὑπέσκαπτον τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐπαναστάσεως, ἀλλὰ καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ ᾔναι μακρὰν πάσης μομφῆς· τούτου ἕνεκα πολλοὶ τῶν ἀξιωματικῶν, ἀδίκως ὑποβλεπόμενοι καὶ ἀπαυδήσαντες ἀπὸ τὰς αἰτιάσεις ταύτας ἀπεσύροντο ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου, λόγῳ ἀσθενείας, εἰς τὰς οἰκίας των, καὶ ἔμεναν μακρὰν πάσης ἐνεργείας. Ἡ κατάστασις αὕτη ἦτο βεβαίως τὸ κυριότερον καὶ τὸ ἰσχυρότερον κατὰ τῆς ἐπαναστάσεως ὄπλον, τὴν ὁποίαν οἱ πολιορκηταὶ κέλιστα ἐγίνωσκον, καθόσον πᾶν ὅ,τι ἐπράττετο ἐν τῇ πόλει ἐν ἀκαρεῖ διακονοῦτο πρὸς αὐτούς. Τὰ πάντα ἤρχισαν νὰ παραμελῶνται καὶ πρὸς μόνην τὴν εὐταξίαν τῆς πόλεως καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν ἐστρέφετο περισσότερον ἢ προσοχὴ δλων. Ὁ ἀρχηγὸς πολλάκις αὐτοπροσώπως ἐνῆργει περιπολείας νυκτερινὰς πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦτον. Μεγάλῃν δὲ κατάβαλε πάντοτε προσοχὴν καὶ προσπάθειαν πρὸς κατενόησιν τῆς δυσπιστίας καὶ τῆς διαιρέσεως.

Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ὁ πολιορκητικὸς στρατὸς συγκείμενος ἐκ τεσσάρων περίπου χιλιάδων κινεῖται τὴν πρωΐαν τῆς 1ης Μαρτίου κατὰ τῆς Ἀρείας, τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ καὶ τοῦ Μύλου Ταμπακοπούλου.

Εἰς τὴν πρώτην κίνησιν τοῦ στρατοῦ τούτου, ὁ ἀρχηγὸς μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του καὶ τοῦ Βότσαρη ἐξέρχονται τῆς πόλεως καὶ ὁ μὲν σταματᾷ ἐπὶ λόφου, πλησίον τῆς Ἀρείας, ἀφ' ὅπου ἔδιδε τὰς διαταγὰς του, ὁ δὲ Βότσαρης μέ τινας ἐθνοφύλακας μετέβη εἰς Ἀρειαν. Συγχρόνως ὁ Κορωναῖος τοποθετεῖται πρὸς τὸ περιβόλι Ῥοδίου, πλησίον τῆς Ἀρείας με ἐπικουρικὸν σῶμα καὶ με ἐν πυροβόλον καὶ ἀποσπᾷ τὸν ὑπολοχζῶν Γουργούρην μ' ἑκατὸν ἀνδρας πρὸς ἐπικουρίαν τῶν τὰ ὑψώματα, τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀρείας, κατεχόντων.

Τὸν κατὰ τῆς Ἀρείας στρατὸν ὁ Χὰν εἶχε διαιρέσει εἰς τρία ἰσχυρά σώματα, τὸ μὲν ἐκ τοῦ χωρίου Κορινίου καὶ Κατζιγκρίου διευθύνετο πρὸς μέτωπον τῆς Ἀρείας, τὸ δὲ ἐκ τοῦ χωρίου Μερζὲ πρὸς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν αὐτῆς, καὶ τὸ τρίτον ἐκ τοῦ χωρίου Τζαφέρπαγα κατήρχετο διὰ τῆς Ἀγίας Μονῆς. Ἀλλὰ δὲ σώματα διευθύνθησαν κατὰ τοῦ προφήτου Ἠλίου καὶ τοῦ Μύλου.

Τὰ πρῶτον σῶμα, τὸ πρὸς μέτωπον τῆς Ἀρείας ἤρχισε τὸ διὰ πυροβολῶν πῦρ κατὰ τῆς θέσεως ταύτης, ὅθεν τὰ πυροβόλα αὐτῆς, εὐστόχως, διευθυνόμενα παρὰ τῶν ἀξιωματικῶν Σμόλεντς καὶ Δουδοουνιώτου ἀνταπεκρίθησαν ζωηρῶς.

Ὁ Ζιμβρακάκης με τοὺς ὑπ' αὐτὸν Κοῦρτας διευθύνετο πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ λοφίσκου Παππαφενᾶ, ἀλλὰ πρὶν ἢ πλησιάσῃ, ὁ λοφίσκος οὗτος κυριεύεται ὑπὸ τῶν Κυβερνητικῶν, ὁ Ζιμβρακάκης ὑποχωρεῖ.

Μόλις οἱ ἐν Ἀρείᾳ ὀχυρωμένοι ἤρχισαν τὸν διὰ τῶν ὀπλῶν πυροβολισμόν, καὶ αἶφνης, ἐν ᾧ κατὰ μέτωπον προσεδάλλοντο, ὁ Γουργούρης, τοποθετημένος εἰς τὰ ὑψώματα, ἀρ' οὐ ἐμποδίζει τοὺς ὑπ' αὐτὸν νὰ πυροβολήσουν κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων, περὶ τὸ ξίφος του καὶ αὐτομολεῖ πρὸς αὐτοὺς, τὸ δὲ ἐκ τοῦ χωρίου Μερζὲ ἐρχόμενον σῶμα ἐκδιώξαν τοὺς τὰ ὑψώματα τῆς Ἀρείας ὑπερασπιζομένους ἄνδρας καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ Γουργούρη ἐγκαταλειπθέντας προσβάλλει τὴν Ἀρείαν ἐκ τῆς πλευρᾶς καὶ ἐκ τῶν ὑψωμάτων.

Τότε εἰς τοὺς οὕτω πῶς προσβαλλομένους καὶ προδιδόμενους ἐπέρχεται ἡ σύγκρισις, καὶ τὴν σύγκρισιν διαδέχεται ἡ φυγή. Εἰς μάτην ὁ Βότζαρης ἐκτιθέμενος εἰς βροχὴν σφαιρῶν προσπαθεῖ νὰ σταματίσῃ τὴν φυγὴν διὰ νὰ καταστήσῃ τακτικὴν τὴν ὑποχώρησιν, ἅπαντες ὑποχωροῦν καὶ φεύγουν ἀτάκτως. παρ' ὀλίγον δὲ νὰ περικλεισθῶσι πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ πλῆθους τοῦ Κυβερνητικοῦ στρατοῦ καὶ νὰ συλληφθῶσιν. Ὁ Δημοδιδάσκαλος Προνοίας Ν. Παππαδάκης δραμῶν ἀπὸ πρωίας με τοὺς ὑπ' αὐτὸν πρὸς ἐπικουρίαν τῆς Ἀρείας ὀχυροῦται πλησίον αὐτῆς καὶ ἀρχίζει τὸν πυροβολισμόν, ἀλλ' ἐν τῷ ᾧμα, προσελθὼν ἀπὸ σῶμα τριπλασίου δυνάμεως πληγώνεται καὶ συλ-

λαμβάνεται. Ἐπίσης καὶ ὁ τὸν λόγον Παππαρενᾶ κατέχων ἐπιλοχίας Βασιλειᾶδης, ἀπ' οὗ ἐπὶ τινα λεπτὰ ἀντέστη πληγώνεται καὶ οὗτος καὶ ὑποχωρεῖ μετὰ τοὺς ὑπ' αὐτόν.

Ὁ ἀτρόμητος Δουβουνιώτης διευθύνων τὸ κανονοστάσιόν του ἀνθίσταται γενναίως κατὰ τῶν περικυκλωσάντων αὐτόν καὶ πυροβολεῖ μετὰ τὰς πιστόλας του, ὅτε στραῖρα ὅπλου τὸν πληγώνει τὴν κοιλίαν, προσκαλεῖται νὰ παραδοθῇ, ἀλλ' οὗτος προτιμῶν τὸν ἄμεσον θάνατον ἀνθίσταται ἀνδρείως, ὅτε δευτέρα στραῖρα τὸν ῥίπτει μετ' ὀλίγον ἄπνουν καὶ ψιθυρίζοντα «Ζήτω τὸ ἔθνος» καὶ οὕτως ὁ φιλόπατρις αὐτὸς νέος μεταβιβάζεται εἰς τὰς οὐρανίους Μονάς διὰ νὰ ὑποδεχθῇ μετὰ στιγμὰς τινὰς τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων συναδέλφων του ἡρώων Λεουτζάκου, Μωραϊτίνης καὶ Σακρδέλη, διωχθείσας ἐκ τοῦ ματαίου τούτου κόσμου κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ διὰ τὸν αὐτόν ἱερὸν σκοπὸν.

Μικροὶν ἤμεθα νὰ πιστεύσωμεν τὰ διχδοθέντα τότε περὶ προσβολῶν δέθεν γεννημένων κατὰ τοῦ δυστυχοῦς τοῦτου φίλου μας, καθ' ἣν σιγμὴν ἐψυχορράχει, ἀπ' ἐναντίας πιστεύομεν ὅτι αἱ τιμαὶ πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀπεδοθήσαν κατὰ τὴν κτδείαν.

Ὁ Βότζαρης καὶ Σιολέντζ, οἱ τελευταῖοι τῶν μενόντων ἀξιωματικῶν, προτρεπόμενοι ἀπὸ τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς φεύγοντας, ἐθέλοντάς Κορωναῖον, Γενάδην Γονατῆν, καὶ ἄλλων καὶ πρὸ πάντων παρ' ἐνὸς δεκανέως τοῦ πυροβολικοῦ ὑποχωροῦν καὶ οὕτοι· ὁ δεκανεὺς οὗτος ζευχθεὶς ἐν μικρὸν πυροβόλον φέρει αὐτὸ εἰς τὴν πόλιν. Συνάμα ἐπανέρχεται εἰς Παλαμήδιον καὶ τὸ πρὸς ἐπικουρίαν τῆς Ἀρείας πορευόμενον ἀποσπασμα ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν Χ. Γεῖβα Γαρδικιώτην.

Οὕτω κενωθείς τῆς Ἀρείας κατέλαβεν αὐτὴν ὁ Κυβερνητικὸς Στρατὸς, ὅστις ἐνωθεὶς μετὰ τοῦ ἐξ Ἀγίας Μονῆς κατελθόντος τρίτου Σώματος, ὅπερ εἶχεν ἤδη ἐκδιώξει τοὺς ὑπὸ τὸν ἀνθυπολ. Πονηρόπουλον κατέχοντας τὸ διάσκελον ὀλίγους ἀνδρας, μετ' ἀκράτου ὀρμῆς κατεδίωκε τοὺς φεύγοντας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὁ Ἀντισυνταγμ. Κορωναῖος μαχόμενος καὶ κινδυνεύσας νὰ σιληθῇ ὑποχωρεῖ καὶ οὗτος πρὸς τὴν πόλιν μετὰ τοῦ ἱππικοῦ, τῶν πυροβόλων του καὶ τινῶν πυροβολιστῶν.

Ὁ Βότσαρης καὶ Σκολέντο σταματοῦν εἰς τοὺς λόφους τῆς Προνοίας, ἔνθα εὐρίσκουν τὸν Ἀρχηγὸν μὲ τοὺς ὑπασπιστάς του, προσπαθοῦντα νὰ συναθροίσῃ τοὺς ἀτάκτως ὑποχωροῦντας διὰ νὰ καταλάβῃ ὑψώματα τινὰ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Προνοίας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ, καθόσον ὁ Κυβερνητικὸς Στρατὸς εἶχε καταλάβει τὰ νῶτα. Ἐρχεται δὲ μετὰ τοῦ Βότσαρη καὶ Σκολέντο εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν Στρατιωτικῶν Γυμνασίων, πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως, καὶ μετ' ὀλίγον εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν καὶ σταματᾷ εἰς τὸ κανονοστάσιον τῆς ξηρᾶς, ὅπου εὐρὼν τὸν Κορωναῖον διατάττει αὐτὸν νὰ ἐνισχύτῃ τὸ Παλαμήδιον μεθ' ἱκανῆς δυνάμεως στρατιωτῶν καὶ πολιτῶν, καθόσον ἡ δύναμις τοῦ Παλαμηδίου εἴχεν ἑλπυζομένη πολὺ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ὁ Κορωναῖος ἐκτελεῖ τὴν διαταγὴν ταύτην καὶ μεταβαίνει καὶ ὁ ἴδιος εἰς Παλαμήδιον.

Τὰ κανονοστάσια τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς Ἀκροναυπλίας ἐπυροβόλουν ἀκαταπαύστως κατὰ τῶν Κυβερνητικῶν καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα.

Ἐκ τῶν πυροβόλων τοῦ Παλαμηδίου τὸ πῦρ διευθυνόμενον κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων κατὰ τοῦ Προφήτου καὶ τοῦ Μύλου ἦτον ὀλίγον καὶ ἀσήμαντον.

Τὸ ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ Συνοδινοῦ διευθυνόμενον μέγα πυροβόλον τῆς Γραμβούσης, ἐκ τοῦ κανονοστασίου τοῦ ὀπλοστασίου ἠνόχλει τὰ μέγιστα τοὺς κατὰ τοῦ Μύλου ἐπιτιθεμένους, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ πλωτὴ κανονοστοιχία ἐκερυνοβόλει τοὺς κατὰ τοῦ Προφήτου ἐπιτιθεμένους πρὸς τὴν μεσημβρινὰν πλευρὰν τοῦ λόφου.

Μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς Ἀρείας μέρος τοῦ Κυβερνητικοῦ στρατοῦ ἐνοῦται, πρὸς ἐνίσχυσιν, περὶ τὰ ἐπιτιθέμενα κατὰ τοῦ Προφήτου καὶ τοῦ Μύλου σώματα. Ἄτερον δὲ παρὰ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ Χάν εἰσβάλλει εἰς Πρόνοιαν καὶ λεηλατεῖ αὐτήν. Ὅτε οἱ ὑπὸ διαφόρους ὀπλαρχηγούς ἄτακτοι ἄρμουῦν καὶ φέρουσιν εἰς πέρας τὸ ἔργον τῆς λεηλασίας.

Ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις ἀρκούντως τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν δυστυχῶν κατοίκων τῆς Προνοίας, φευγόντων πρὸς

τὴν πόλιν καὶ τὸ Παλαμήδιον· αἱ φωναὶ τῶν γυναικοπέδων ἐσπάραιτον τὰς καρδίας τῶν θεατῶν.

Οἱ ἐν τῇ θέσει τοῦ Μύλου Ταμπακοπούλου ἐξηκολούθουν καὶ μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς Ἀρείας νὰ μάχωνται ἀνδρείως, ἀλλὰ κινδυνεύοντες νὰ περικλειςθῶσι πανταχόθεν, πληγωθέντος καὶ τοῦ διευθύνοντος τὰ πυροβόλα ἀνθυπολοχαγοῦ Πραΐδου, ὑποχωροῦν τακτικῶς πρὸς τὸ Ναύπλιον, ὅτε προσβληθέντες καὶ ὑπὸ τῶν ἐν Προνοίᾳ εἰσελθόντων, τινὲς μὲν ἐξ αὐτῶν συλαμβάνονται, οἱ δὲ λοιποὶ ῥιφθέντες εἰς τὴν θάλασσαν εἰσέρχονται περὶ τὴν 12ην ὥραν εἰς τὸ φρούριον, φέροντες ἐπὶ χειρῶν καὶ τὸν δύο πληγὰς λαβόντα, ὡς εἴρηται, ἀνδρείον ἀξιωματικὸν Πραΐδην, τὴν μὲν εἰς τὸ στόμα, τὴν δὲ εἰς τὸν πόδα.

Τὸν μύλον παρέδωκαν εἰς τὸ πῦρ οἱ Κυβερνητικοί, ἅμα κατέλαβον αὐτὸν ὡς καὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ Ναυπλίου οἰκίαν τοῦ Ζιμβρακάκη καὶ ἄλλας οἰκίας ἐξοχῆς διαφόρων πολιτῶν τοῦ Ναυπλίου.

Οἱ εἰσελθόντες ἐν Προνοίᾳ ἐτέθησαν ἀπέναντι τοῦ κανονοστασίου τῆς ξηρᾶς, ἐξ οὗ τὸ πῦρ ἤρχισε ζωηρὸν κατ' αὐτῶν ἐκ τε τῶν τηλεβόλων καὶ τῶν ὀπλῶν καὶ ἐξηκολούθει μέχρι τῆς 2 ὥρας μ. μ. ὅτε περὶ τοὺς 400, στρατιῶται καὶ πολῖται ἐξελθόντες ἐκ τοῦ φρουρίου ἐξεδίωξαν αὐτοὺς μετὰ ζωηρὰν μάχην, καθ' ἣν πληγωθέντες ἀπεβίωσαν μετ' οὐ πολὺ οἱ ὑπαξιωματικοὶ Οἰκονόμος καὶ Φινδρίδης, ὧν τοὺς ἐπιταφίους λόγους καταχωροῦμεν εἰς τὸ τέλος τῆς προούσης ἐκθέσεως ὑπ' ἀρ. 20 καὶ 21 καὶ εἰς ἣν ὁ ἐπιλοχίας Ἀζάπης, αἰχμαλώτος ὢν, κατώρθωσε νὰ ζωγρηθῶσιν οἱ φυλάσσοντες αὐτὸν δέκα στρατιῶται καὶ νὰ σωθῇ φέρων αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὁ Κορωναῖος ἐξέρχεται τοῦ Παλαμηδίου μεθ' ἐνὸς λόχου καὶ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Παλαμηδίου πρὸς τὴν Προνοίαν τοποθετημένων, πληγωθεὶς ὁμῶς συλαμβάνεται, οἱ δὲ ὑπ' αὐτὸν μὴ δυνηθέντες νὰ ἀνθεξῶσιν εἰς πολὺ ἀνωτέραν δύναμιν ὑπεχώρησαν εἰς τὸ φρούριον.

Τὰ δεινὰ τοῦ ὁ Κορωναῖος μετὰ τὴν σύλληψίν του, ἄτινα

σπαρξικάρδια εἶναι, θέλει ἴσως περιγράψει ὁ ἴδιος ἐάν ἐπι-
 ῃση.

Ὁ Κυβερνητικὸς στρατὸς ὑποχωρῶν ἐκ Προνοίας θέτει πῦρ
 εἰς διαφόρους συνοικίας, ἐξ οὗ πυρπολεῖται ἡ ὠραιότερα τοῦ
 προαστείου τούτου οἰκία, ἡ τοῦ Βασιλῆα, καὶ ἤθελε πυρ-
 ποληθῇ ἅπασα ἡ μικρὰ αὕτη πόλις, ἂν οἱ ἀξιωματικοί, οἱ διευ-
 θύνοντες τὸν ἐν Προνοίᾳ εἰσβαλόντα στρατὸν ἐξετέλουν τὰς
 κομισθεῖσας αὐτοῖς προφορικὰς διαταγὰς. Αἱ διαταγαὶ αὗται
 δὲν ἤρχοντο ἐκ τοῦ στρατηγοῦ Χάν, τοῦτο εἶναι τόσον βέβαιον
 καθ' ὅσον καὶ ἡ εἰσβολὴ στρατοῦ εἰς Πρόνοιαν ἔγινεν ἄνευ
 διαταγῆς του.

Ὁ τελευταῖος κανονοβολισμὸς ἐκ τοῦ κανονοστασίου τῆς
 ζηρᾶς, διευθυνόμενος πρὸς τοῦ Ζιμβρακίη, κατὰ τῶν ἐν
 Προνοίᾳ εἰσβαλόντων, ἐξετελεῖτο τόσον ταχέως, ὥστε δύο τῶν
 πυροβόλων θλασθέντα, ἐπέφεραν τὸν θάνατον εἰς δύο ἀγαθοὺς
 πολίτας ἐκ τῶν εἰς τὸ κανονοστάσιον ἰσταμένων, τὸν Ἰατριδὴν
 καὶ Γιατσάλτην ἔμπορον, καὶ τινὰς στρατιώτας, ἐπλήγωσαν.

Ὁ Ἑρέτης Πατιμεζᾶ μετὰ ὑπερβολικοῦ ἐνθουσιασμοῦ περι-
 φερόμενος εἰς τὰ κανονοστάσια τῆς πόλεως ἀπὸ πρωῒας ἐνε-
 θάρρυνε τοὺς πολίτας καὶ στρατιώτας, ἐκτελῶν ὁ ἴδιος καὶ
 διαφόρους ὑπηρεσίας, ὡς καὶ οἱ δικηγόροι Γ. Δημητριάδης, Κ.
 Ἀντωνόπουλος καὶ Ἰω. Παππαζαφειρόπουλος καὶ ὁ Πρωτο-
 δίκης Π. Μαυρομιχάλης, ὅστις οὐδέποτε ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐπα-
 ναστάσεως ἔπαυσεν ἐνθουσιάζων τὸν λαὸν διὰ τῆς εὐγλώτ-
 του ῥητορικῆς του, καταρῶμενος τοὺς συγγενεῖς του ἐκείνους,
 οἵτινες, ἂν καὶ σύμφωνοι πρότερον μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν συνω-
 μοσίην, ἔλαβον τὰ ὄπλα κατὰ τῆς ἐπαναστάσεως.

Πλησιζόμεν ἤδη εἰς τὴν ἐσπέρην καὶ οἱ ἐν τῷ Προφήτῃ
 Πλίχ ὠχυρωμένοι περὶ τοὺς ἐκατὸν ὑπὸ τοὺς ἀτρεμήτους ἀξιω-
 ματικούς Γρίβον καὶ Μάνον, αἵτιοι καὶ ἄνευ ὕδατος καθ' ὅ-
 λην τὴν ἡμέραν ἐξακολουθοῦν ἀπὸ πρωῒας ν' ἀντέχουν καθ'
 ἐνὸς περίπου τάγματος, πλησιασάντων τῶν ἐπιτιθεμένων εἰς
 ἀπόστασιν δέκα πέντε βημάτων τὰ ὄχρωμάτα τοῦ Γρίβα.

Ἀποστολὴ ἐπικουρίας ἐκ τῆς πόλεως ἦτον ἀδύνατος καθό-
 σον ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ μέρη τῆς πόλεως ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἡ ἐπι-

κουρία ἔπρεπε νὰ διαβῇ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν περιζωσμένον λόφον τοῦ προφήτου Ἰλίου εἶχον καταληφθῇ ὑπὸ τῶν Κυβερνητικῶν.

Ἡ μάχῃ ἐξηκολούθει καὶ μόνον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὸ πῦρ ἐκόπαζεν ἐκ τῶν ὀχυρωμάτων τοῦ Προφήτου Ἰλίου καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνετο ζωηρότερον.

Τὸ πῦρ τῶν τηλεβόλων τοῦ Παλαμηδίου, τῆς Ἀκροναυπλίας καὶ τῆς πόλεως ὥς καὶ τῆς πλωτῆς κανονοστοιχίας, διευθυνομένης ὑπὸ τοῦ ἐπιλοχίου Τοπούζη καὶ τῆς κανονοφόρου λέμβου, ὑπὸ τοῦ Φραγκιᾶ, ἐξηκολούθει ῥιπτόμενον ἀκαταπαύστως κατὰ τῶν ἐκ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ λόφου προσβαλόντων τοὺς πολιορκουμένους.

Εἰς τὸ ἐν Ἀκροναυπλίᾳ τοποθετημένον μέγα πυροβόλον, Φειδιᾶς καλούμενον, καὶ διευθυνόμενον ἀπὸ τὸν λοχίαν Πετρόπουλον ὑπάρτεται ἀπὸ πρῶτης μετὰ μεγάλου ζήλου καὶ ὁ δικηγόρος Ἀχρὼν ἄσπιτος μετ' ἄλλων πολιτῶν.

Ἡ νύξ ἐπῆλθεν καὶ ἐπροχώρει ἄνευ διακοπῆς τῶν πυροβολισμῶν. Περὶ τὴν 9^{ην} ὥραν μ. μ. ὁ Ἀρχηγὸς διατάττει νὰ ἐτοιμασθῇ ἐπικουρία καὶ μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ δώσῃ συνδρομὴν πρὸς ὑποχώρησιν τῶν ἐν τῷ λόφῳ τούτῳ ἀγωνιζομένων. Οἱ Ἀξιωματικοὶ Πονηρόπουλος, Σμόλεντις, Σωτήλης καὶ Μάμαλης, ὥς καὶ πολλοὶ ὑπξιωματικοὶ διαφόρων ὅπλων προσφέρονται νὰ ὀδηγήσουν τὴν ἐπικουρίαν ταύτην, ὅτε ἡ σάλπιγξ ἐπὶ τοῦ Προφήτου ἀκούσται, σημαίνοντα τὸ πρόσταγμα «προσβολή» καὶ πυροβολισμὸς γενικότερος ἡκολούθει τὴν σάλπιγγα, ἐξακολουθοῦσαν νὰ σημαίνῃ τὸ αὐτὸ πρόσταγμα.

Οἱ Κυβερνητικοὶ ἀπατῶνται ἐκ τοῦ στρατηγήματος τούτου τοῦ Γρίβας, τρέχουν πρὸς τὸ μέρος ὅπου ὁ πυροβολισμὸς συνεχεντροῦτο καὶ τότε τὸ πρὸς τὴν πόλιν μέρος, τοῦ λόφου μένει ἐλεύθερον καὶ ἡ ὑποχώρησις ἄρχεται βαθμηδόν, ἡχούσης πάντοτε τῆς σάλπιγγος τὸ αὐτὸ πρόσταγμα καὶ τῶν πυροβολισμῶν ἐξακολουθούντων. Ὁ Γρίβας καὶ Μάνος ὑποχωροῦν μετὰ τῶν τελευταίων, τότε μόνον ὅτε ἐξήντησαν καὶ τὸ τελευταῖον φασέκιν των.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὑποχωρόσαντος στρατοῦ ῥίπτει

ται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν πόλιν, ὁ Γρίβας δὲ μετὰ τοῦ Μάνου, Ζαρβιτζάνου καὶ ἱατροῦ Σταματοπούλου καὶ τινων στρατιωτῶν λαμβάνουν τὴν κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ Ναύπλιον ἄγουσαν ὁδὸν, καὶ πορεύονται πρὸς τὴν πόλιν. Ὅτε δὲ ὀλίγον εἶχον ἀπομακρυνθῆ τοῦ λόφου, οἱ πολιορκηταὶ ἐννοήσαντες τὴν φυγὴν καταλαμβάνουν τὸν λόφον καὶ πυροβολοῦν πρὸς τὰ νῶτα τῶν φευγόντων, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ σκότους τῆς νυκτός, ἡ ὑποχώρησις ἐγένετο ἄνευ οὐδεμιᾶς βλάβης.

Κατὰ τὴν ὑποχώρησιν ταύτην τὰ πυροβόλα ἐκ τοῦ Μύλου Ταμπakoπούλου ἐξεσφενδόνιζον κατὰ τῶν φευγόντων καὶ τῆς πόλεως βροχὴν σφαिरῶν.

Πλήθος πολιτῶν καὶ ἅπαντα σχεδὸν ἡ φρουρὰ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τῶν ἀξιομαχικῶν ἐξῆλθον τῆς πόλεως καὶ προὔπαντησαν ὀλίγον μακρὰν αὐτῆς τοὺς σωθέντας τούτους συστρατιώτας των, μετὰ τῶν ὁποίων ἐνγχαλιζόμενοι εἰσῆλθον εἰς τὸ φρούριον περὶ τὴν 11 ὥραν τῆς νυκτός, φέροντες τὴν χαρὰν καὶ νέον θάρρος εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῶν πολιτῶν, προθυμοποιουμένων ποῖος πρῶτος νὰ χρηγήτῃ ἐνδύματα διὰ τοὺς σωθέντας διὰ θαλάσσης, καὶ τ' ἀναγκαστῇ τροφίμα τῆς ἐσπέρας ἐκείνης.

Ἐνταῦθα κλείονται ὅλαι αἱ πράξεις, αἱ λαβοῦσαι χώραν ἀπὸ πρωΐας μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ Γρίβα καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων καὶ πληγωθέντων ἐκ τῶν ἐπαναστατῶν κατὰ τὴν ὑποχώρησιν ταύτην ἐξ ὧν τῶν ἐκτός τῆς πόλεως ὁχυρωμάτων εἶναι ἀσήμεντος, περὶ τοὺς ὀγδοήκοντα δ' συναλήφθησαν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀνθυπασπιστὴς Κακλαμάνος, ζωγρηθεὶς κατὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Μύλου. Τὰς τῶν Κυβερνητικῶν ζημίας ἀγνοοῦμεν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, καθ' ἣν οἱ ἐπαναστάται ἀπώλεσαν ὅλα τὰ ἐντός τῶν ὁχυρωμάτων των πυροβόλα, πολεμοφόδια καὶ ἄλλα πράγματα, βαθυτάτη ἀθυμία καὶ θλίψις ἦτο ἐγκεχαραγμένη εἰς τὰ πρόσωπα ὧν τῶν ἐν τῇ πόλει, ἀφ' ἐνὸς θρηνοῦντες τὸν δυστυχῆ Διοβουνιώτην, καὶ τὸν Κορωναῖον πληγωθέντα, καὶ τὴν στέρησιν τῶν ἄλλων πολυτίμων ἀδελ-

φῶν, ὧν τὴν τύχην ἡγνόουν, ἀφ' ἐτέρου θεωρούντων τὴν Πρό-
νοιαν κυρπολουμένην καὶ λεηλατουμένην, τὴν σφαγὴν ἐξακο-
λουθοῦσαν μετὰ λύτσης ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, τοὺς
ἐν αὐτῷ ὀχυρωμένους ἀνδρείους ἐγκαταλελειμένους ἄνευ ἐλπίδος
βοηθείας τινός, εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν πολιορκητῶν, ἐξαγριωθέν-
των ἀπὸ τὸ πῦρ παλυώρου μάχης, τόσας τέλους θυσίας μά-
ταιουμένας, τὸ δὲ ἔθνος ἐρριμένον εἰς συμφορὰς ἀπαισίους, αἱ
ὁποῖαι ἔκαμψαν νὰ ρεύσουν ἄφθονα τὰ δάκρυα πολλῶν ἀξίω-
ματικῶν τοῦ πολιορκητικοῦ στρατοῦ, πρὸς τοὺς ὑποίους ὁμῶς
τινὲς ἐξ Ἀθηνῶν δι' ἐπιστολῶν των, τὰς ὑποίας συλληφθείσας
ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν, ἴδωμεν, διεύθυναν συγχαρητήρια διὰ
τῶν κατὰ τῶν ἐμφυλίων τούτων σφαγῶν ἐπιτυχίων των. Οὐ-
τοι οἱ καλοὶ πατριῶται, ὧν τὰ ὀνόματα παρασιωπῶμεν ἵνα
μὴ προστρέψωμεν πλείονα μῶμον εἰς τὸ ἐλληνικὸν ὄνομα ἐδρά-
ξαντο τῆς εὐκαιρίας ν' ἀπευθύνουν συγχαρητηρίους προσηρσεις
καὶ πρὸς τὸν στρατηγὸν Χάν, ὅστις ἔχων καρδίαν ἐλλήνη-
κοτέραν τῶν τοιούτων Ἑλλήνων, ἀνεγίνωσκε τὰς ἐπιστολάς
αὐτὰς μετὰ περιφρονήσεως καὶ πόνου, θλιδόμενος διὰ τὴν κα-
τάστασιν τοῦ ἔθνους, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου καὶ αὐτός, ὡς φιλέλην,
προσέφερε κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα τὴν νεότητα καὶ τοὺς
μόχθους του.

Ὁ Ζαμβρακάκης διορίζεται στρατιωτικὸς διοικητὴς Ναυ-
πλίας καὶ συνετέλει τὰ μέγιστα εἰς τὴν διατήρησιν τῆς τά-
ξεως καὶ τῆς ἡσυχίας.

Τὴν ἐπιούσαν τῆς μάχης 2 Μαρτίου ὁ Χάν δι' ἐγγράφου
τοῦ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ἐπιτίττει αὐτῷ, ὅπως ἐντός εἰκοσιτεσε-
σάρων ὡρῶν δηλώσῃ ἂν ἡ φρουρὰ καὶ οἱ πολῖται ὑποτάσσωνται
ἄνευ οὐδεμιᾶς συνθηκολογήσεως.

Ὁ Ἀρχηγὸς συγκαλεῖ εἰς συμβούλιον ὅλον τὸ σῶμα τῶν
ἀξιωματικῶν, τοὺς πολιτικούς συνωμότας, καὶ τινὰς τῶν με-
λῶν τοῦ Δημοτικοῦ συμβουλίου Ναυπλίας, ἀναγινώσκει αὐτοῖς
τὸ ἔγγραφον τοῦ Χάν καὶ ζητεῖ τὴν γνώμην των, ἀφοῦ πρῶ-
τον ἐπρόσθεσεν ὅτι ἀφοῦ τὸ κίνημα τῆς Ναυπλίας, ἐναντίον
ὅλων τῶν ἐλπίδων καὶ τῆς πεποιθήσεώς μας, ἀπεμονώθη,
πᾶσαν περαιτέρω ἀντίστασιν θεωρεῖ ματαίαν, καὶ ὅτι ἄνευ ἐλ-

πίδος, πρὸς εὐδόωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπαναστάσεως εἶναι ἀμάρτημα νὰ ἐπιμένωμεν εἰς περιττέρω δεινὰ καὶ χύσιν ἀδελφικοῦ αἵματος, καὶ προτείνει νὰ ζητηθῇ γενικὴ ἀμνηστία.

Τὴν γνώμην τοῦ ἀρχηγοῦ παρὰδέχονται πάντες, ἐκτὸς τοῦ Γρίβα, Μάνου, Κατζίκογιάννη, Σμόλεντε, Χρ. Γρίβα, Πραΐδου καὶ τοῦ Ἑρτέου Πατιμεζᾶ, οἵτινες, καὶ ἀποσύρονται ἐκ τοῦ Συμβουλίου μετὰ μεγίστης ἀγανακτήσεως.

Ἡ ἀπάντησις πρὸς τὸν Χὰν συντάσσεται καὶ ζητεῖται γενικὴ ἀμνηστία, ἄλλως πάντες εἰσὶν ἀποφασισμένοι νὰ ταφῶσιν ὑπὸ τὰ ἐρείπεια τοῦ Ναυπλίου. Ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ἐξηγοῦντο τὰ αἴτια ἅτινα ἠνάγκασαν τὴν φρουρὰν καὶ τοὺς πολίτας Ναυπλίας νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα.

Εἰς τὴν προᾶξιν ταύτην ὑπέγραψαν ὅλοι οἱ ἀξιωματικοί, ἐξαιρουμένων τῶν ἀνωτέρω καὶ περὶ τὴν δαίλην τῆς αὐτῆς ἡμέρας στέλλεται αὕτη πρὸς τὸν Χὰν διὰ τοῦ Πέτρου Μυρμιχάλη καὶ τριῶν ἄλλων πολιτῶν, τοῦ Μιχαήλ ἱατροῦ, Β. Κοκκίνου καὶ Μιχαήλ Κοτζινοπούλου, φερόντων ἐπίσης ὁμοίαν προᾶξιν τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου Ναυπλίας.

Τὰ ἐγγράφα ταῦτα ὁ Χὰν πέμπει πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ μέχρι τῆς ἀπαντήσεως ὀρίζεται ἀνάλογος προθεσμία ἀνακωχῆς τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ὁ Γρίβας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὀργίζονται καὶ ἀποκαλοῦν προδοσίαν τὸ περὶ αἰτήσεως ἀμνηστίας μέτρον. Τὴν αὐτὴν δ' ἡμέραν ἀναβαίνει εἰς Παλαμήδιον μετὰ τῶν μετ' αὐτοῦ ὁμορροούντων ἀξιωματικῶν καὶ ἐγκαθιδρύεται φρούραρχος αὐτοῦ· ὁ δὲ Παναγιωτόπουλος ἀναλαμβάνει τὰ παρὰ τῷ ἀρχηγῷ καθήκοντά του, ἅπερ ἐξετέλει πρὶν διορισθῇ φρούραρχος Παλαμηδίου.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ταύτην χρονολογεῖται ἡ γεννηθεῖσα μεγίστη δι᾿ ἄστας μεταξὺ Γρίβα καὶ ἀρχηγοῦ καὶ τῶν συμμορισθέντων τὴν περὶ ἀμνηστίας γνώμην του.

Ἐκτοτε ὁ Γρίβας ἤρχισε νὰ ἐφοδιάζῃ τὸ Παλαμήδιον, μὲ πολεμοφόδια, λαμβανόμενα ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ὀπλοστασίου, καὶ μὲ τροφὰς τὰς ὁποίας κατ' αἰτησίαν του τῷ ἐχορήγησεν ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ.

Ἡ ἐπιφύρῃ τοῦ Γρίβα εἰς ὅλον τὸν στρατὸν καὶ ὁ ἐν γενεῇ

καθ' ὅλην τὴν πόλιν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνθουσιασμός ὑπερέβαινε πάντα ἔρον. Τὸ φρούριον ἐνίσχυσε δι' ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν παρὶ τοὺς τετρακοσίους καὶ ἔθεσεν αὐτὸ, εἰς κατὰστασιν ν' ἀνθέ-
ξι κατὰ πάσης προσβολῆς.

Τοὺς ὑπαξιωματικούς ἐν γένει ὁ Γρίβας κατώρθωσε νὰ κηρυχθῶσι κατὰ τῆς ἀμνηστίας καὶ τὴν ἐπιβρόχην του δὲν ἐδράδυνε νὰ ἐξαπλώσῃ ἐφ' ὅλης τῆς φρουρᾶς πόλεως καὶ φρουρίων· μόλις ἐνεφανέζετο εἰς τὴν πόλιν καὶ σωρεία ὑπα-
ξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν ἔτρεχον πρὸς συνοδείαν του. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ Γρίβας διὰ τῆς ἐν Παλαμηδίου θέσεώς του κατέστη ὁ πραγματικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ναυπλιακῆς ἐπαναστάσεως, ἀλλ' οὐχ ἦτον καὶ ὁ Ἀρτέμης διεστῆρει κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐπιβ-
ρόχην του εἰς τὴν φρουρὰν τῆς Ναυπλίας.

Εἰς τὴν ἐπαύξεισιν τῆς ἐπιβρόχης τοῦ Γρίβα συνετέλει τὰ μέ-
γιστα διὰ τῶν πολλῶν σχέσεών του ὁ Ἐφέτης Πατιμεζᾶς, ἀπολαμβάνων μεγάλην δημοτικότητα παρὰ τῷ λαῷ καὶ τῷ στρατῷ. Αἱ δὲ πρότερον γεννηθεῖσαι μεταξὺ Γρίβα καὶ στρα-
τοῦ ἀδελφοποιαί ἐπῆνεγκαν μέγα ὑπὲρ αὐτοῦ πλεονέκτημα.

Δεύτερος ἔρανος ἐκ δραχ. τριάντα τριῶν χιλιάδων ἐπι-
βάλλεται πρὸς τοὺς πολίτας παρὰ τῆς διοικητικῆς ἐπιτρο-
πῆς πρὸς συντήρησιν τοῦ στρατοῦ ἀλλὰ δὲν εἰσπράττεται ὅλος.

Τὴν 3 Μαρτίου τὸ Ναύπλιον ἔμαθεν ἐκ τῆς Γενικῆς ἐφημε-
ρίδος, σταλείσης ἐκ τῶν πολιορκητῶν τὴν ἐπανάστασιν τῆς
Σύρου καὶ τότε ὁ ἀρχηγὸς ἐμνήσθη τοῦ νέου ἐκείνου, ὅστις
πρὸ τινων ἡμερῶν τῷ εἶχε κομίσει ἐξ Ἀθηνῶν τὴν εἰδῆσιν περὶ
μελετωμένων συμβάντων ἐν Σύρῳ καὶ ἄλλα τοῦ Κράτους μέρη.

Ἡ εἰδῆσις αὕτη ἐνέπλησε χαρᾶς καὶ ἐλπίδος τοὺς πάντας
πολιτικούς καὶ στρατιωτικούς, εὐχομένους ὅπως μὴ εἰσακου-
σθῇ ἡ περὶ ἀμνηστίας γενομένη αἴτησις, ὅτε τὴν ἐπιούσαν
ἀπζίσιαι φῆμι ἤρχισαν νὰ ψιθυρίζωνται, καὶ μετ' οὐ πολὺ
ἡ γεννηθεῖσα τὴν προτεραίην χαρὰ ἀντικαθιστάται διὰ τῆς
μεγαλητέρας λύπης, ἐκχυθείσης διὰ μιᾶς εἰς τὰ πρόσωπα
παντός γένους καὶ πάσης τάξεως. Δὲν εἰσῆρχετο τις εἰς οἰ-
κίαν πολίτου χωρὶς νὰ ἴδῃ ὀρθαλμοὺς δακρυρροοῦντας διὰ
τὴν ἀπώλειαν τῶν προσφιλῶν τῆς Παιριδος, τέκνων, Λευ-

τζάκου, Μωραϊτίνη και Σκαρβέλη, δολοφονηθέντων κατά τὴν κοινὴν πεπειθῆσιν, τὰ ὁποῖα ζήσαντα κατὰ διαφόρους καιροὺς εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ναυπλίας, εἶχον ἀφήσει τὰς καλητέρας ἀναμνήσεις.

Ὁ Ἐφέτης Μιχαὴλ Οἰκονόμου ἔχων ἰδιαιτέραν καὶ στενὴν μετὰ τοῦ ἀντιστρατήγου Κολοκοτρώνη φιλίαν ἐπιφορτίζεται παρὰ τῶν πολιτῶν Ναυπλίας νὰ μεταβῇ εἰς Ἄργος καὶ προτρέψῃ αὐτὸν νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὲρ τῆς ζητηθείσης ἀμνηστίας, ὅπερ ὁ ἀντιστράτηγος ὑπεσχέθη.

Ὁ μετασχὼν εἰς τοὺς ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς Ἰταλίας πολέμους ὑπὸ τὸν Γαριβάλδην Ναυπλιεὺς πολίτης Δοῖζος ἔρχεται εἰς Ναύπλιον περὶ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου ἐξ Ἰταλίας καὶ διεκώνωσε τῷ ἀρχηγῷ εἰδήσεις τινάς, εἰς ἃς οὐδεὶς ἔδωκε πίστιν. Ὁ ἀρχηγὸς διέταξεν αὐτὸν νὰ συστήσῃ λόχον ἐκ πολιτῶν, τὸν ὁποῖον ἐσύστησε καὶ ἐξήσκει εἰς τὰ τακτικὰ γυμνάσια.

Τὴν 7ην ἢ 8ην Μαρτίου ὁ Χάν δι' ἐγγράφου τοῦ προκαλεῖ ἐπιτροπὴν ἐκ πολιτῶν καὶ ἀξιωματικῶν ἵνα μεταβῇ εἰς Τύρινθον καὶ διαπραγματευθῇ μετ' αὐτοῦ, τοῦ ἀντιστρατήγου Γενναίου καὶ τοῦ Νομάρχου Ἀργολίδος, περὶ τῆς ὑποταγῆς τῆς πόλεως καὶ τῆς παραδόσεως τῶν φρουρίων. Τὸ ἔγγραφο τοῦ στρατηγοῦ Χάν εἶχεν οὕτω.

« Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς λαβὼν ὑπ' ὄψιν τῆς περὶ ἀμνηστίας αἰτήσεως τῶν τε πολιτῶν καὶ ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς Ναυπλίας διορίζει πληρεξουσίου τοῦ τὸν ἀντιστράτηγον » Ἰωάν. Κολοκοτρώνην, τὸν ὑποστράτηγον Χάν καὶ τὸν Νομάρχην Ἀργολίδος Γεωργαντᾶν ἵνα διαπραγματευθῶσι περὶ » τῆς ὑποταγῆς τῆς πόλεως καὶ τῆς παραδόσεως τῶν φρουρίων ».

Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας συγκροτεῖται συμβούλιον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀρχηγοῦ παρὰ τῶν μελῶν τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς, πλὴν τοῦ Γρίβα καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Παλαμηδίῳ μενόντων ἀξιωματικῶν· ὡς καὶ παρὰ διαφόρων προκρίτων τῆς πόλεως καὶ διορίζεται ἡ μέλουσα νὰ μεταβῇ εἰς Τύρινθον πρὸς τὸν ῥηθέντα σκοπὸν ἐπιτροπὴ. Συνεκροτήθη δ' αὕτη ἐκ τῶν ταγματάρχων

Βότζαρη καὶ Ζιμβρακάκη, ἐκ τοῦ Γ. Ἱατροῦ, τοῦ Μ. Κο-
τζονοπούλου, τοῦ λοχαγοῦ Συνοδινοῦ καὶ τοῦ δικηγόρου Κ.
Φαρμακοπούλου.

Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἐδόθη γραπτὴ καὶ ῥητὴ ἐντολὴ
νὰ εἴπῃ πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Α. Μ. α') ὅτι τὴν ζη-
τηθεῖσαν ἀμνηστειὰν ἐννοεῖ ἡ πόλις καὶ ἡ φρουρὰ γενικὴν
διὰ τε τὸ Ναύπλιον καὶ δι' ὅσα ἄλλα μέρη, μετὰ τῶν ὁ-
ποίων ὑπῆρχε συνεννόησις περὶ τοῦ κινήματος τῆς 1ης Φε-
βρουαρίου, ἐξετέθησαν ὅπως δῆποτε, ἀσπασθέντα τὰς ἀρχὰς τῆς
Ναυπλιακῆς ἐπαναστάσεως. β') ὅτι ἡ κοινοπολίτις τῆς ἀμνη-
στειᾶς ταύτης πρέπει νὰ προηγηθῇ τῆς παραδόσεως τῆς πό-
λεως καὶ τῶν φρουρίων, ὡς καὶ τὸ περὶ χάριτος τῶν καταδί-
κων διάταγμα, καὶ γ') ὅτι ἅπαντες εὔχονται ὥστε ἡ Α. Μ.
νὰ δώσῃ τὴν ἀμνηστειὰν ταύτην δι' ἄλλου ὑπουργείου, παρὰ
τοῦ διὰ τὴν δυστυχίαν τοῦ ἔθνους διατηρουμένου εἰσέτι, τὸ
ὁποῖον εἶναι τὸ προκαλέσαν ὅλα τὰ λυπηρὰ ταῦτα συμβάντα,
διὰ τὰ ὅποια ἐπὶ πολὺν καιρὸν τὸ ἔθνος θελεῖ θρηνεῖ.

Ἡ ἐπιτροπὴ μεταβάσα τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης εἰς Τύμν-
θον, συνωδευμένη ὑπὸ ἀποσπάσματος ἱππικοῦ συνδιελέχθη
μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Α. Μ. οἵτινες ἐγνώριζον ἤδη
τὰ διατρέχοντα μεταξὺ Γρίβα καὶ τῶν ζητησάντων τὴν ἀμνη-
στειὰν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐξήγησε πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Βασι-
λέως τὴν δοθεῖσαν αὐτῇ ἐντολὴν, ἀναπτύξασα ὅλους τοὺς
ὄρους, ὁ δὲ στρατηγὸς Χάν, λαβὼν τὸν λόγον ἀφοῦ προεῖ-
πεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι μόνην ἐντολὴν οἱ Ἀντιπρόσωποι
τοῦ Βασιλέως ἔχουν τὴν διαπραγματεύσιν περὶ ὑποταγῆς τῆς
πόλεως καὶ παραδόσεως τῶν φρουρίων, ἐβεβαίωσεν αὐτὴν ἐπὶ
τῷ λόγῳ τῆς στρατιωτικῆς του τιμῆς ὅτι ἡ ἀμνηστειὰ ὑπάρ-
χει πλήρως καὶ γενικὴ, ἀλλ' ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Βασι-
λέως δὲν ἔχουν ἐντολὴν νὰ κοινοποιήσουν αὐτὴν πρὶν τῆς πα-
ραδόσεως τῶν φρουρίων καὶ ὅτι εἰς οὐδένᾳ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ
ἀμφιβολία ὅτι μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας τὸ ὑπουργ-
εῖον δὲν θέλει ἀλλάξει. Τ' αὐτὰ ἐπανέλαβεν καὶ ὁ Ἀντιστράτη-
γος καὶ ὁ Νομάρχης προσθέσαντες τὰς καλὰς τοῦ Βασιλέως δικ-

θέσεις, μὲ τὰς ὁποίας πάντοτε προσηνέχθη καὶ πρὶν εἰς παρ-
ρομοίας περιστάσεις καὶ πρόσωπα, τὰ ὅποια ἀμνηστευθέντα,
εἰς πλήρη εὐνοίαν ἐπανήλθον, καὶ εἰς θέσεις ὑψηλὰς διατέλεσαν.
Ἡ ἐπιτροπὴ ἀντιπροετήρησεν ὅτι μακρὰν τοῦ νῦν ἔχη τις ἀμ-
φιβολίαν περὶ τῶν καλῶν διαθέσεων τοῦ Βασιλέως, οὐχ ἦττον
πρὸς τὸ συμφέρον τῆς διαπραγματευομένης ὑποθέσεως θεωρεῖ-
ται ἀπαρτίτως ἢ δημοσιεύσις τοῦ διατάγματος τῆς ἀμνηστείας
ἵνα ὁ στρατὸς πεισθῇ περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς, ὅπερ θέλει
ἐπιφέρει τὴν χαλάρωσιν τῆς ἐπιβροχῆς τοῦ Γρίβας καὶ κατὰ συ-
νέπειαν τὴν παράδοσιν τῶν φρουρίων καὶ πρὸ πάντων τὴν τοῦ
Παλαμηδίου, τὸ ὅποion ὁ Γρίβας κατεῖχεν ἤδη μετὰ ἰσχυρᾶς
δυνάμεως. Ὁ στρατηγὸς Χάν, ἀνταπαντῶν λέγει πρὸς τὴν
ἐπιτροπὴν. Ἄς ἔλθῃ ἐπιτροπὴ ἐξ ἀξιωματικῶν ὑποδε-
στέρων καὶ ἄλλῃ ἐξ ὑπαξιωματικῶν, ἵνα ἴδωσι τὸ διάταγμα
ἀμνηστείας καὶ πιστεύσωσι περὶ τῆς ὑπάρξεώς του.

Ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπέμενεν εἰς τὴν προδημοσίευσιν τῆς
ἀμνηστείας καὶ τὴν τῆς χάριτος τῶν ἐξελθόντων τῶν φυλακῶν
ὑποδίκων καὶ καταδίκων, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Βασιλέως συ-
νήνεσαν νὰ ζητήσωσι τὰς περὶ τὴν δικταγὰς τῆς Α. Μ.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπανελθοῦσα εἰς Ναύπλιον γνωστοποιεῖ τοῖς
πᾶσι πάντα τὰ ἀνωτέρω.

Οὐδεὶς πλέον ἠμφίβαλεν ὅτι τὸ διάταγμα τῆς ἀμνηστείας
ὅπως αὕτη ἐζητήθη ὑπῆρχεν ἤδη εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ
πολιορκητικοῦ στρατοῦ. Μόνος ὁ Βότζαρης εἶχε τὰς ἀμφιβο-
λίας του καὶ ἐπέμενεν ὅτι ἀμνηστεία δὲν ὑπάρχει· πόθεν δ' ἐ-
ρχνίζετο τὴν τοιαύτην πεποίθησιν, ἀροῦ καὶ οὗτος ἦτον αὐτῇ-
κτος ὄλων τῶν ἀνωτέρω, τοῦτο ἀγνεῖται, ἀλλ' ἡ ἐπιμονή του
ἐδίδεν ἀφορμὴν εἰς ὑπόνοιαν ὅτι κάποιος τῷ ἐνευσε κατὰ τὴν
ἐν Τυρὶνθῳ συνέντευξιν.

Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀτρόποιοι ἐκ Μύλων ἐκ-
κινεῖ καὶ ὁ Γρίβας ὑποθέτων ὅτι δι' αὐτοῦ οἱ ἀντιπρόσωποι
τοῦ Βασιλέως πέμπουν πρὸς τὴν Α. Μ. τὴν ἐκθεσὶν των περὶ
τῆς γενομένης μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν συνεντεύξεως κανονοβο-
λεῖ αὐτὸ ἐκ τοῦ Παλαμηδίου, ἄλλο δὲ πυροβόλον ἐκκενώνει
κατὰ τοῦ Προφῆτου Ἠλίου.

Δικηγόρος τις ἐκ Κυνουρίας, πατρικὸς φίλος τοῦ Γρίβα στέλλεται πρὸς αὐτὸν ἐξ Ἀθηνῶν ἵνα τὸν προτρέψῃ νὰ παραιτηθῇ τῆς ιδέας τῆς περαιτέρω ἐν Παλαμηδῶ ἀντιστάσεώς του, ὑποσχομένου αὐτῷ ἐν ὀνόματι τῆς Κυβερνήσεως ἀδρὰ χρηματικὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς μετάβασίν του ἐκτὸς τοῦ κράτους ἔξοδα, ἀλλ' ὁ Γρίβας ἀρνεῖται νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὰς προτάσεις ταύτας· ταῦτα ἠκούσαμεν παρὰ τοῦ ἰδίου Γρίβα.

Οἱ ὑποθάλλοντες τὴν διχόνοιαν καὶ τὴν ἐπαύξειν τῆς δυσπιστίας ἔκαμαν ὥστε εἰς τὰ ὧρα τοῦ Γρίβα νὰ περιέλθῃ ὅτι ἐντὶ πόλει τεκταίνεται κατ' αὐτοῦ σχέδιον ἀποτρόπαιον. Ἡ ιδέα αὕτη τὸν ἔκαμε νὰ καταβαῖν ὁπνίως εἰς τὴν πόλιν· ὁσάκις δὲ ἦτον ἠναγκασμένος νὰ κατέλθῃ ἐφρουρεῖτο ὑπὸ πολλῶν στρατιωτῶν τῆς ἐμπιστοσύνης του. Αἱ φῆμαι αὗται, αἵτινες οὐδεμίαν ὑπόστασιν εἶχον, παρώργισαν αὐτὸν περισσότερον καὶ ἐκφράσεις δυσαρέστους καὶ προσβλητικὰς ἐξέφερε κατὰ τῶν ζητησάντων τὴν ἀμνηστειαν, ἀποκαλῶν αὐτοὺς προδότας τοῦ ἔθνους, διότι ἄνευ ἀνάγκης καὶ πρόωρα ἔφθασαν εἰς τὸ ἐξυτελεστικὸν τοῦτο μέτρον. Ἐσπέραν δὲ τινα ἐγένοντο καὶ ἐπίδειξεις κατ' αὐτῶν διὰ πυροβολισμῶν ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῶν φρουρίων.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ ἀρχηγὸς συγκαλεῖ τοὺς ὑπαξιωματικοὺς τῶν διαφόρων ὀπλων εἰς τὸν στρατῶνα καὶ συνιστᾷ αὐτοῖς τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν σύμπνοιαν. Οὗτοι τῷ ἀπαντῶσιν ὅτι οὐδέποτε θέλουν ἀφῆσαι νὰ παραχθῇ ἡ ἡσυχία, ἀλλὰ συνίμα τῷ ὑπέδειξαν ὅτι τὴν ἀμνηστειαν δὲν θέλουν. Καὶ τῷ ὄντι ἡ ἀφοσίωσις ὅλων ἐν γένει τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τοῦ στρατοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπαναστάσεως, ἀποδεχομένων προθύμως πάντα τὰ βάρη τῆς ἐκτάκτου ταύτης περιστάσεως, ἡ τάξις ἣν διετήρησαν εἰς τὴν πόλιν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαναστάσεως, περιποιούσι τιμὴν εἰς τὸν Ἑλληνα στρατιώτην ἀμειβόμενον σήμερον ἐκ μέρους τῶν πολιτῶν δι' εὐχαριστήσεων καὶ ἐπαίνων.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν ὑπαξιωματικῶν τούτων ἦτο τοιοῦτος ὥστε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν δι' ἀναφορῶν των πρὸς τὸν ἀρχηγὸν προσέφερον μέρος τῶν εἰς τὰ ταμεῖα τῶν Σωμάτων εὐρισκο-

μένων κεφαλαίων των πρὸς ἐξοικονόμησιν των ἀναγκῶν τοῦ στρατοῦ.

Ὁ Ζιμβρακάκης ἵνα περιστείλῃ τὰς ἀταξίας, ἀπειλῶν τοὺς κατὰ τῆς ἀμνηστίας ἐνεργοῦντας εἰς τὴν πόλιν, παύει τὸν Ἀστυνόμον Εὐθυμόπουλον ὑποθέτων αὐτὸν ὑποθάλλοντα τὰς παραχῶδεις ταύτας ἐπιδείξεις, ἀλλ' ἀπαιτῆσει τοῦ Γρίβα ὁ Εὐθυμόπουλος ἐπανερχεται εἰς τὴν θέσιν του, ὁ δὲ Ζιμβρακάκης δυσαρεστηθεὶς διὰ τοῦτο παραιτεῖται τῆς θέσεως τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ Ναυπλίας.

Ἐν γένει τὸ μεγαλότερον μέρος καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῆς φρουρᾶς ἐκυρήχθη κατὰ τῆς ἀμνηστίας. Τὴν ιδέαν δὲ ταύτην ἐνίσχουν αἱ καθεκάστην ἐρχόμεναι ἐκ διαφόρων μερῶν εἰδήσεις καὶ ἐξ αὐτῶν ἀκόμη τῶν πολιορκητῶν περὶ μελετωμένων ἐπαναστατικῶν σχεδίων εἰς ἄλλα μέρη.

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐγένοντο καὶ τινες αὐτομολήσεις ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν ἐκ τῶν Κυβερνητικῶν πρὸς τοὺς ἐπανάστατας.

Παρέρχονται ἡμέραι πολλαὶ καὶ οὐδεμία ἔρχεται ἀπάντησις ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐν Τυρῖνθφ γενομένης διαπραγματεύσεως μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐπαναστατῶν.

Ὁ Ἀρχηγὸς ζητεῖ ἀπάντησιν ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Χάν, ἄλλως εἰδοποιεῖ αὐτὸν, ὅτι αἱ ἐχθροπραξίαι θέλουν ἐπαναληφθῇ.

Μετὰ δύο ἡμέρας ὁ Χάν ζητεῖ τὸν Ζιμβρακάκην νὰ μεταβῇ μετὰ δύο ἄλλων προσώπων πρὸς ἀντάμωσίν του εἰς Μερζέ, ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς τῷ ἀπαντᾷ ὅτι τὸ σύνορον ὅθεν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ συνέντευξις αὕτη δὲν εἶναι ὁ Μερζές, ἀλλὰ πλησίον τῆς ἐξοχῆς τοῦ Ζιμβρακάκη.

Τὴν ἐπιούσαν στέλλεται ἡ ζητηθεῖσα ἐπιτροπὴ, συγκαμιμένη ἐκ τοῦ Ζιμβρακάκη, τοῦ Δικηγόρου Κωνσταντίνου Φαρμακοπούλου καὶ τοῦ λοχαγοῦ Συνοδινοῦ· ἀλλ' ὁ Χάν εὐρίσκειτο εἰς Ἀρειαν ὅπου οἱ ἀνωτέρω ἐπορεύθησαν πρὸς ἀντάμωσίν του. Ἐκτάτικοι δ' ἔμειναν ὅτε παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα ἔκδυσαν ἐκ τοῦ στόματος τοῦ στρατηγοῦ Χάν ὅτι ἀμνηστία δὲν ὑπάρχει· διότι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἐνδίδει. Εἰς μάτην ἡ

ἐπιτροπή παρετήρησεν αὐτῷ νὰ ἐνθυμηθῇ ὅποιαι διαβεβαιώσεις ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς τοῦ ἔδωσεν αὐτοῖς εἰς Τύρινθον περὶ ὑπάρξεως ἀμνηστείας. Οὗτος ἐπαναλαμβάνει ὅτι διαταγὴν ἔχει νὰ τοῖς γνωστοποιήσῃ ὅτι ἀμνηστεία δὲν δίδει τὸ ὑπουργεῖον· ὁ δὲ Φαρμακόπουλος τῷ ἀπαντᾷ, « λοιπὸν γραπτηγὲ ἔλθετε νὰ κυριεύσῃτε ἐρείπεια καὶ οὐχὶ πόλιν » καὶ ἀναχωρεῖ μετὰ τῶν ἄλλων.

Ἡ φρουρὰ καὶ ἡ πόλις μανθάνουν μετ' εὐχαριστήσεως τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἀλλ' ἐπιθυμητὴν ἀπάντησιν τοῦ Χάν, συνεπεία τῆς ὁποίας ἐκδίδεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 22 διακήρυξις τοῦ ἀρχηγοῦ.

Ἡ Μουσικὴ παιανίζουσα καθ' ὅλην τὴν πόλιν, καὶ συνοδευομένη ὑπὸ πλήθους πολιτῶν, ζητοκραυγούντων ὑπὲρ τοῦ ἔθνους διέδιδε τοῖς πᾶσι τὴν ἀπάντησιν τοῦ Χάν.

Αἱ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἐκδηλώσεις τῆς δημοσίου χαρᾶς, εἰς τὰς ὁποίας ὁ λαὸς ἐνθουσιάζετο ἀπὸ τὰς ἀγορεύσεις τοῦ Δικηγορικοῦ συλλόγου, ἀπέδειξαν πάσον μεγάλη ἦτον ἡ ἀπαρέσκεια τοῦ κοινοῦ ὡς πρὸς τὴν ζητηθεῖσαν ἀμνηστείαν. Καὶ αὐταὶ αἱ Κυρίαι τοῦ Ναυπλίου, ἡγῶνακτασμένοι κατὰ τῶν ζητησάντων τὴν ἀμνηστείαν ἤκουσαν μετὰ χαρᾶς τὴν περὶ αὐτῆς ἀπάντησιν. Ἐν γένει δὲ τὸ γυναικεῖον φύλον παρατηρεῖται ἔχον μεγίστην τάσιν νὰ ἐξέλθῃ τοῦ προορισμοῦ του καὶ νὰ λίθῃ θέσιν ἐπίρρονον εἰς τὰ περὶ ἐλευθερίας ζητήματα.

Ἀπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς φρουρᾶς, πλὴν τοῦ ὑπολοχαγοῦ Ἀντωναρσπουλοῦ ἀσθενούντος, συνέρχονται μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ εἰς τὸ Κατάστημα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἔνθα ἡ σταλεῖσα πρὸς τὸν Χάν ἐπιτροπὴ ἐκθέτει τὴν ὁποίαν παρ' αὐτοῦ ἔλαβεν περὶ ἀμνηστείας ἀπάντησιν, καὶ ἀσπαζόμενοι ὀρκίζονται μετὰ τῶν νὰ ὑπερασπισθῶσιν ἀλλήλοισι, καὶ μὲ τὴν θυσίαν τῆς ζωῆς νὰ συντελέσουν ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἀπὸ τὴν ἐσπέραν ταύτην ἐπανερχεται γενικὴ συμπιλιώσις μετὰ τῶν Γρίβα καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν, τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον μέρος εἶχεν ἤδη μεταλαβῇ διὰ τὴν ζητηθεῖσαν ἀμνηστείαν.

Τὴν ἐπιούσαν προηγηθέντων πολεμικῶν συμβουλιῶν ἀποσπάζεται ἡ ὀχύρωσις τοῦ παρᾶλλου καὶ τινων ἄλλων θέσεων τῆς πόλεως. Αἱ ἐργασίαι ἀρχονται μετὰ σπουδῆς, συντρέχόντων εἰς αὐτάς καὶ τῶν πολιτῶν.

Ὁ Ταγματάρχης Ἰωάννης Μανολάκης διορίζεται φρούραρχος Ἀκροναυπλίας καὶ ἐνασχολεῖται εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὀχυρώσεων τῶν διαφόρων θέσεων τοῦ φρουρίου.

Εἰς τὸ ἐπιθαλάσσιον φρούριον ἐτέθη ἀκόμη ἐν πυροβόλον τῶν 24 λιτρῶν, πρὸς διασταύρωσιν τῶν πυρῶν, τῶν ἐντοχλούντων τὰ κανονοστάσια τοῦ Μύλου καὶ τοῦ Προφήτου Ἡλίου.

Εἰς Παλαμήδιον ἐπίσης ἐτέθησαν καὶ ἄλλα πυροβόλα καὶ ἐπηυξήθησαν τὰ πολεμοφόδια καὶ αἱ τροφαί, τὰ δὲ κανονοστάσια τῆς ξηρᾶς ἐν τῇ πόλει ἐβελτιώθησαν ἐπὶ τὸ κρεῖττον παρὰ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Μάνου καὶ Σμόλεντζ· ὁ τελευταῖος διορίζεται ἐπὶ τῶν κανονοστασίων τῆς ἀκροναυπλίας, ὁ δὲ Μάνος ἐπανέρχεται εἰς Παλαμήδιον.

Ἡ ἐπελθοῦσα γενικὴ ὁμόνοια μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν ἀνησυχεῖ τοὺς πολιορκητάς, καὶ προσπάθειαι μεγάλαι πρὸς χαλάρωσιν αὐτῆς ἐτέθησαν ἀμέσως εἰς ἐνέργειαν. Ἡ διαίρεσις δὲν ἐθράδυνε πάλιν ν' ἀναφανῇ, καὶ πᾶν ὅ,τι ἡδύνατο νὰ γεννίηται ψυχρότητα καὶ δισταγμοὺς μετὰ τῶν ἀρχηγῶν καὶ ἄλλων ἀξιωματικῶν δὲν ἔμενον ὀπίσω· πρὸ πάντων δὲ κύριος σκοπὸς τῆς ῥηδιουργίας ἦτο νὰ γεννᾶται ἡ δυσπιστία κατὰ διαφόρων προσώπων, δυναμένων νὰ συντελοῦν εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀμύνης.

Τὴν 18 Μαρτίου κανονοβολισμὸς μέγας ἐξ ὅλων τῶν φρουρίων τῆς πόλεως ῥίπτεται διὰ πολλὰς κατὰ συνέχειαν ὥρας κατὰ τῶν πολιορκητῶν, οἵτινες δὲν ἀνταπεκρίθησαν. Τὴν ἐπιούσαν ὁ κανονοβολισμὸς ἐπαναλαμβάνεται καὶ οἱ πολιορκηταὶ ἐρεθισθέντες ῥίπτουν σωρείαν σφαιρῶν πρὸς τὴν πόλιν ὅπου ἐφόνευσαν πέντε πολίτας. Ἐν τῷ μετὰ τῷ δὲ τοῦ κανονοβολισμοῦ τούτου, ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν εἰς ὑπαξιωματικὸς ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῆς πολιορκίας μὲ σημαίαν λευκὴν φέρει ἔγγραφον τοῦ Χάν πρὸς τὸν ὑποπρόξενον τῆς Γαλλίας, δι' οὗ ἀνηγγέλετο ὅτι ἂν ἡ πόλις ἐξακολουθῇ κανονοβολοῦσα πρὸς τὸ στρατόπεδόν του θέλει καὶ οὗτος ῥίψει σφαίρας πρὸς τὴν πό-

λιν, ἐν ᾧ τοῦτο πρὸ ὥρων ἐγίνετο καὶ τὰ ἀνωτέρω δυστυχήματα εἶχον ἤδη λάβει χώραν. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ κανονοβολισμοῦ τούτου ἡ Καλλιόπη Παππαλεξοπούλου, ἱσταμένη εἰς τὸν ἐξώστην τῆς οἰκίας τῆς ἡψήρει τὰς διαβαινούσας σφαίρας τῶν τηλεβόλων ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς οἰκίας τῆς φωνάζουσα ὅτι τὸ *Μεσολόγγιον* ἡσφάλισε τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους· τὸ δὲ *Ναύπλιον* θέλει ἐξασφαλίσαι τὰς ἐλευθερίας του.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ ἀρχηγὸς δι' ἐκθέσεώς του πρὸς τοὺς Πρέσβεις τῶν τριῶν εὐεργετῶν δυνάμεων, ἐπιδοθεῖσκι πρὸς τοὺς ἐν Ναυπλίῳ προξενικούς πράκτωρας, ἐξιστορῶν πάντα τὰ λαβόντα χώραν εἰς τὸ περὶ ἀμνηστίας ζήτημα, τῆς ὁποίας τὴν ὑπαρξιν, ἀφ' οὗ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Βασιλέως ἐβεβαίωσαν ἐπὶ λόγῳ τιμῆς, ἐπὶ τέλους ἀρνοῦνται αὐτήν, λόγῳ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἐνδίδει, προσθέτει ὅτι ἐπειδὴ, οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἡ φρουρὰ καὶ οἱ πολῖται θέλουν ἀντιτάξει μέχρις οὗ ὑπὸ τὰ ἐρείπεια ἐνταφιασθῶσιν, αἱ δὲ ἐχθροπραξίαι ἤρχισαν ἤδη, ἡ φιланθρωπίξ ὑπαγορεύει ὥστε νὰ ληρῇ πρόνοια περὶ τῶν ἐν τῇ πόλει οἰκογενειῶν, καὶ ἐπικαλοῦνται τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μέσα τῶν μεγάλων εὐεργετῶν δυνάμεων, εἰς περίστασιν καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως δὲν ἤθελε χορηγήσει τὰ πρὸς ἀναχώρησιν τῶν οἰκογενειῶν τούτων μέσα. Ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐστάλη καὶ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ πολιορκητικοῦ στρατοῦ, καὶ μέχρις οὗ ληφθῇ περὶ τούτου μέτρον, ἐζητήθη ἀναχωρῇ τῶν ἐχθροπραξιῶν.

Ἡ ἀναχωρῇ αὕτη ἐδόθη, εἰδοποιηθέντος συγχρόνως τοῦ Χάν ὅτι ἅπασαι αἱ οἰκογένειαι, ἐξαιρουμένων τῶν ἀξιωματικῶν δύνανται νὰ ἐξέλθωσι τοῦ φρουρίου, ἀλλὰ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς μετακόμισιν μέσα ἔλειπν ἐντελῶς καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐξοδος αὕτη ἐφαίνετο δύσκολος καὶ ἀπραγματοποίητος. Τὴν διοικητικὴν ἐπιτροπὴν διαλύει ὁ ἀρχηγός, δούς πίστιν εἰς εἰσπηγήσεις δολίας, ἀλλ' ἀκολούθως μετημελῆθη.

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ψιθυρισμός τις ἠκούσθη περὶ μελετωμένου ἐπαναστατικοῦ σχεδίου κατὰ τὴν 25 Μαρτίου εἰς Πόρον, Ἰθρὸν καὶ Σπέτζας καὶ εἰς τινὰ Βασιλικὰ πλοῖα, καὶ μετὰ πεποιθήσεως ἐφαίνοντο τινὲς νὰ περιμένωσι κατ' ἐν ἡκού-

σωσιν, ὅτε ἄλλη φωνή, ἐπίσης ψιθυρίζομένη ἀνήγγηλεν ὅτι καὶ τὸ σχέδιον τοῦτο, προδοθὲν ἐματαιώθη. Ἡ αἰρνήδιος ἀναχώρησις τοῦ ἀτμοδρόμωνος καὶ ἄλλων πλοίων τῆς πολιορκίας ἀπὸ τὴν Ναυπλιακὴν θάλασσαν ἐδεβαίωσε τὴν ἀποτυχίαν τοῦ μελετωμένου τούτου κινήματος πρὶν ἢ ἐκραγῇ.

Ἡ κατήρεα, ζωγραφισμένη εἰς τὰ πρόσωπα τῶν γινουσκόντων τὰ ἐνεργούμενα εἰς τὰς νήσους ταύτας σχέδια, ἐμαρτύρει τοῖς πᾶσιν ὅτι ἀπευκατῶν τι συνέβαινε.

Τὴν προῖκν' τῆς 24 Μαρτίου δύο ἀτμόπλοια, τὸ ἐν Ἀγγλικὸν καὶ τὸ ἄλλο Γαλλικόν, ἐρχόμενα ἐκ Πειραιῶς ἐμφανίζονται εἰς τὸν Ναυπλικὸν λιμένα καὶ ἀμέσως ἡ εἰδησις διαδίδεται εἰς τὴν πόλιν ὅτι ἡ ἀμνηστία ἐδόθη, ἐξαρουμένων δέκα ἐννέα προσώπων. Μετ' οὐ πολὺ δὲ διάφορα ἀντίτυπα τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος, περιέχοντα τὸ διάταγμα τῆς ἀμνηστίας καὶ τὸ τῆς χάριτος, τῶν καταδικῶν ἀνεγινώσκοντο εἰς ὅλα τὰ δημόσια τῆς πόλεως μέρη. Κατήρεα γενικὴ διαδέχεται τὴν εἰδήσιν ταύτην.

Ἐκ τῶν προξενικῶν Πρακτικῶν διαδίδεται ὅτι τ' ἀτμόπλοια ἤλθον διὰ νὰ παραλάβουν οἰκογενεῖς· ἀλλ' ἡ κυρία ἐντολή, ἣν οἱ πλοίαρχοι εἶχον ἀπὸ τοῦς Πρέσβεις των, ἦτο νὰ παραλάβωσι καὶ μεταφέρωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰ δεκαεννέα πρόσωπα, τὰ ἐξαιρούμενα τῆς ἀμνηστίας, ἃν ταῦτα ἀπεράσιζον ν' ἀποδημήσωσιν.

Ἡ πρότασις ἐγένετο ἀπὸ τοῦς δύο ὑποπροξένους πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ὅστις, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι ἐξαιρούμενοι τῆς ἀμνηστίας, μεθ' ὧν ἐσκέφθη, ἀπορίπτουν τὴν πρότασιν ταύτην, ἐλπίζοντες εἰς αὐτὴν ὅτι περιστάσις τις ἡδύνατο νὰ παρουσιασθῇ πρὸς ἐμφύχωσιν τοῦ Ναυπλιακοῦ ἔργου.

Οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς φρουρᾶς Ναυπλίας καὶ Παλαμηδίου συνέρχονται πρὸς τὸ ἐσπέραις τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς τὸ Κατάστημα τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, ὅπου ὁ ἀρχηγὸς ἀναγινώσκει αὐτοῖς τὸ περὶ ἀμνηστίας διάταγμα, δι' οὗ ἐξηροῦντο αὐτῆς ὁ ἀρχηγός· καὶ δέκα ὀκτὼ ἄλλα πρόσωπα πολιτικά τε καὶ στρατιωτικά.

Μετά τινων λεπτῶν σκέψιν ὁ ταγματάρχης Ἰωάννης Μα-

ναλίκης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ὅτι ἡ ἀμνηστία ἐζητήθη γενική ἀνευ ἐξαιρέσεως προσώπου, καὶ ἐπειδὴ τὸ Διάταγμα δὲν εἶναι σύμφωνον μὲ τὴν αἴτησιν, ἡ ἀμνηστία καθίσταται ἀπαράδεκτος· ὅπως αὕτη ἐδόθη, καὶ προτείνει ἵνα τὸ σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς ἐπιμείνῃ εἰς τὴν πρώτην αἴτησιν τοῦ περὶ γενικῆς ἀμνηστίας, καὶ ταύτης μὴ δοθείσης νὰ ζητηθῶσι τὰ μέσα πρὸς ἀναχώρησιν ὁλοκλήρου τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῆς φρουρᾶς. Ἀπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ παραδέχθησαν τὴν γνώμην ταύτην καὶ τὴν ἐπιούσαν συνετάχθη ἑγγράφον, δι' οὗ οἱ ἀμνηστευόμενοι ἀξιωματικοὶ κηρύττουν ὅτι ἰδόντες τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ Διατάγματος εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ συμμεθέλθωσιν ἐν πᾶσι περιπτώσει τῆς τύχης τῶν ἐξαιρεθέντων τῆς ἀμνηστίας. Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο ὑπογραφθὲν ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἀξιωματικῶν παραδίδεται εἰς τὸν ἀρχηγόν.

Οἱ πλοίαρχοι τῶν ἀτμοπλοίων περιελθόντες τὴν πόλιν ἐξεφράσθησαν εὐνοϊκῶς, (ὡς ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ συγγενεῖς τοῦ Κ. ὑποπροξένου Γάλλου) διὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἡσυχίαν, ἣν ἐν τῇ πόλει παρετήρησαν, ἐν ᾧ εἶχον διαφορετικὴν ἰδέαν.

Τ' ἀτμόπλοια ἔμειναν δύο ἡμέρας εἰς τὸν λιμένα καὶ τὴν τρίτην ἀνεχώρησαν, ἀπ' οὗ ὁ Πράκτωρ τῆς Τραπεζῆς ἐπεβίβασεν εἰς τὸ Γαλλικὸν τὰ ἐν τῷ Τριεῖω αὐτοῦ εὐρισκόμενα χρέματα αὐτῆς.

Οἱ ἐπαναχίται ἐζήτησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐπιβίβασιν τῶν χρημάτων τούτων, ἵνα δι' αὐτῶν οἰκονομηθῶσι τὰ ἔξοδα τοῦ στρατοῦ, χωρὶς νὰ ἐπιβαρυνθῇ περισσώτερον ἡ πόλις, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν τοῦτο, καθόσον ἡ μετακόμισις ἐγένετο διὰ ναυτῶν Γάλλων καὶ συνωδεύοντο πρὸς ἀξιωματικοῦ.

Ἡ πόλις διὰ τοῦ Δημάρχου προσεφέρθη νὰ χορηγήσῃ ἑκατὸν χιλ. δραχμὰς πρὸς τοὺς μὴ ἀμνηστευθέντας, ἀν οὗτοι ἀπεφάσίζον ν' ἀναχωρήσουν, ὡς ἐρόδιον διὰ τὰς δαπάνας τῆς ἀποδεξείας των.

Οἱ πλοίαρχοι τῶν ἀτμοπλοίων εἶπον προσωπικῶς τῷ ἀρχηγῷ ὅτι ἂν συγκατατίθενται οἱ ἐξαιρούμενοι τῆς ἀμνηστίας ν' ἀνχωρήσωσι, δύνανται νὰ περιμένωσιν ἀκόμη μίαν καὶ δύο

ἡμέρας· ὁ ἀρχηγὸς τοῖς ἀπήντησεν ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἔχουν αὐτὸν τὸν σκοπὸν, ἀλλ' ὅτι ἂν ἀκολούθως εὐρεθῶσιν εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην θέλουν ἐπικαλεσθῇ τῆς συνδρομῆς τῶν Πρεσβιῶν των διὰ τὰ πρὸς ἀναχώρησιν μέσα. Οἱ πλοίαρχοι τῷ εἶπον ὅτι τότε θέλ' εἶσθαι πολὺ ἀργὰ καὶ ἀνεχώρησαν.

Ὁ Ζηρβιτσάνος προβλέπων ὅτι οἱ ἐξαιρεθέντες τῆς ἀμνηστίας πάντοτε εἰς τὸ μέτρον τῆς ἀναχωρήσεως ἔμελλον νὰ φθάσωσιν ἐξήτησε ν' ἀναχωρήσῃ κρυφίως διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τούτων, ἀλλὰ φοραθεὶς συλλαμβάνεται καὶ κρατεῖται εἰς Ἀκροναυπλίαν μέχρι τῆς ἀναχωρήσεως ὅλων τῶν λοιπῶν.

Αἱ ἐργασίαι τῆς ὀχυρώσεως διαφόρων μερῶν τῆς πόλεως ἐξηκολούθουν μὲ ὅλην τὴν δραστηριότητα, ἀλλ' οὐχ ἦτον καὶ αἱ ῥαδιουργίαι δὲν ἐνῆργουν ὀλιγώτερον. Προσπάθειαι ἀδιέκοπτοι κατεβιάλλοντο ὅπως διασπάρωσι τὴν βασιλεύουσαν τότε σύμπνοιαν μεταξὺ τῶν ἀξιοματικῶν, τὴν ὁποίαν οἱ πολιορκηταὶ δὲν εἶχον ἀδικον νὰ φοβῶνται. Τὴν δυσπιστίαν, τὴν μόνην δυναμένην νὰ φέρῃ τὴν ἐπιθυμητὴν αὐτοῖς χαλάρωσιν, ἐξήτουν μὲ κάθε μέσον νὰ ὑποβάλωσι. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τοῦτο, πράγματι, καθεκαστὴν παρουσιάζετο. Ἀξιοματικοὶ οἵτινες ἀπ' ἀρχῆς τοῦ κινήματος δὲν ἔπαυσαν νὰ κυριεύωνται ἀπὸ ἀκράτητον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπαναστάσεως Ζήλον, μὴ φειδόμενοι οὐδενὸς κόπου, καὶ ἄλλα διάφορα πρόσωπα ὑπεβλέποντο τόσον, ὥστε ἕκαστον αὐτῶν ἠναγκάζετο νὰ διανοῇται πῶς νὰ εὔρῃ τὸ μέσον νὰ ἐξέλθῃ τῆς πόλεως ἵνα ἀπαλλαγθῇ καὶ τῶν ὑπονοιῶν τούτων καὶ τοῦ κινδύνου εἰς ὃν ἐπὶ τέλους ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, ἡδύνατο νὰ εὐρεθῇ.

Ὁ Γρίβας προέβλεπεν ἤδη ποῦ ἡ κατάστασις αὕτη τῶν πραγμάτων ἔμελε νὰ καταντήσῃ. Ἐθεώρει τὴν ἀνάγκην νὰ συγκεντρώσῃ εἰς ἐαυτὸν ἅπασαν τὴν ἐξουσίαν καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἀξιοματικῶν, τῶν μετ' αὐτοῦ ὁμοφρονούντων νὰ ἐταμάχῃται εἰς τὸν περαιτέρω ἀγῶνα. Εἰς οὐδένα δὲ ἐκτὸς τῶν μᾶλλον ἐμπιστευμένων του διεκοίνωνε τὰς ιδέας του ταύτας.

Περὶ χρηματικῶν μέσων ὤφειλε νὰ φροντίσῃ, καθόσον καὶ ἡ τελευταία πενθημερία τοῦ μισθοῦ τοῦ στρατοῦ μετὰ δυσκολίας μεγάλῃς εἴχεσιν πληρωθῇ.

Τῇ αἰτήσῃ δ' αὐτοῦ καὶ τῇ συναινέσει τοῦ Ἀρχηγοῦ ζητεῖται παρὰ τοῦ Δημάρχου νὰ ἐπιβληθῇ καὶ τρίτος ἔρᾶνος ἐκ δρχμῶν 150,000 πρὸς τοὺς πολίτας πρὶν οὗτοι ἀναχωρήσουν. Εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου τοῦ ἐράνου τούτου ἐνησχολήθη αὐτὸς ὁ Δήμαρχος καὶ δύο ἄλλοι πολῖται.

Διὰ τῶν δύο πρώτων Ἐράνων καὶ μεθ' ἑνὸς ποσοῦ 30,000 περίπου, ἀνήκοντος εἰς τὸ δημόσιον ὠκοномήθησαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἅπαντα τὰ ἐξοδα τοῦ στρατοῦ. Ἡ εἰσπραξις ἀμφοτέρων τῶν Ἐράνων τούτων ἐγένετο ἄνευ δυσκολίας καὶ γογγυσμοῦ, ἐξαίρουμένων ὀλίγων τινῶν προσώπων. Πρῶτος ὁ Νικόλαος Ἱατρός ἅμα ἐπληροφορεῖτο τὸ ἐπιβληθὲν αὐτῷ ποσὸν τὸ ἔπεμπεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἐράνου μὲ παραγγελίαν, ὅτι καὶ εἰς ἄλλο ποσὸν εἶναι ἔτοιμος νὰ συνεισφέρῃ ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτήσῃ. Οἱ ἔμποροι, οἱ παντοπῶλαι καὶ οἱ βιομηχάνοι προθύμως προυνισίζοντο εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ κταθέσωσι τὸν ὅβολόν των.

Τὸ Παλαμήδιον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐκανονοῦσιν κατὰ τῶν πολιορκητῶν. Ἡ πόλις ἀπέσχε νὰ κάμῃ τοῦτο ἵνα μὴ καὶ τὰ πυροβόλα τῶν πολιορκητῶν, ἀνταποκρινόμενα κατ' αὐτῆς φέρουν καὶ ἄλλα εἰς τὴν πόλιν δυστυχήματα.

Ὁ στρατηγὸς Χάν εἶχεν ἤδη ἀναγγεῖλαι ὅτι ὅσας σφαίρας ἐκ τῆς πόλεως λάβει, τόσας κατ' αὐτῆς θέλει ρίψει. Διὰ τοῦτο εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ παύσῃ ὁ κανονοβολισμὸς ἐκ τῆς πόλεως μέχρις οὗ αἱ οἰκογένειαι ἐξέλθωσιν.

Ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Μάνου στέλλεται ἐξ Ἀθηνῶν περὶ τὰ τέλη Μαρτίου εἰς Παλαμήδιον, ἵνα προτρέψῃ τὸν ῥηθέντα ἀξιωματικὸν καὶ δι' αὐτοῦ τὸν Γριβαν καὶ λοιποὺς ἐν Παλαμηδίῳ ἀξιωματικοὺς νὰ παραιτηθῶσι πάσης περαιτέρω ἀντιστάσεως, καὶ ν' ἀποφασίσωσι τὴν ἐκτὸς τοῦ Κράτους μετάβασιν των, ἀλλὰ καὶ τὸ βῆμα τοῦτο μένει ἄνευ ἀποτελέσματος. Ὁ Μάνος ἐγκαταλείπει τὸν ἀδελφόν του καὶ ἐπιστρέφει εἰς Ἀθήνας. Ἐτι δὲ μεγαλητέρα ἐπιμονὴ πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἀντιστάσεως παρετηρήθη εἰς τὰς ἐνεργείας τῶν ἐν Παλαμηδίῳ.

Ὁ Κατάλογος τοῦ νέου ἐράνου ἀποπερατωθεὶς παραδίδεται

εἰς τὸν Γρίβαν καὶ ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ συνιστάται ἑπταμελὲς ταμιακὴ ἐπιτροπὴ, ἣς μέλος ἦτο καὶ αὐτὸς ὁ Γρίβας, καὶ ἡ εἰσπραξὶς ἔμελεν ὁσονούπω ν' ἀρχίσῃ.

Ἡ ἐξοδος τῶν οἰκογενειῶν ἀπορραζίζεται, ὁ δ' ἀρχηγὸς τοῦ πολιορκητικοῦ στρατοῦ γνωστοποιεῖ, ὅτι ἅπασαι αἱ οἰκογένειαι πολιτῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀνευ ἐξαιρέσεως δύνανται νὰ ἐξέλθωσιν, ὑποσχόμενοι πρὸς πάντας τὴν προστασίαν τῶν νόμων. Ἀναγκωὴ δὲ τῶν ἐχθροπραξιῶν ὀρίσθη νὰ διατηρηθῇ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐξόδου τῶν οἰκογενειῶν.

Πολεμικὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα προσπλέοντα πέραν βολῆς κανονίου, μετὰξὺ Μύλων καὶ Ναυπλίου ἔμελον νὰ ἐνεργῶσι τὴν μετακόμισιν, ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο οὐδόλως ἐχρησίμευσεν εἰς τὰς οἰκογενεῖας καθύστερον μόνον εἰς Μύλους καὶ Κυθέριον ἐσυγχωρεῖτο εἰς τὰς οἰκογενεῖας ν' ἀποβιβάζωνται, ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ μετακόμισις ἀπὸ τὴν παραλίαν Ναυπλίου μέχρι τῶν πλοίων ἔπρεπε νὰ ἐνεργῇ δι' ἰδιωτικῶν λέμβων.

Εἰς οὐδένα ἐκ τῶν εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Ἑράνου συμπεριλαμβανομένων πολιτῶν ἐπετρέπετο ἡ ἄδεια τῆς ἀναχωρήσεως πρὶν ἢ πρῶτον πληρώσῃ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Ἑράνου τὸ ἐπιβληθὲν ἐκάστη ποσὴν.

Ἡ εἰσπραξὶς τοῦ Ἑράνου ἤρχισε καὶ πάντες οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξέλθωσι τὸ ταχύτερον, ἐπλήρωναν εὐχαρίστως καὶ ἀνεχώρουν. Ὁ Γρίβας προτείνει εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς νὰ μὴ γίνῃ οὐδεμία πληρωμὴ ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Ἑράνου πρὶν τὸ ποτὸν ὅλου τοῦ καταλόγου εἰσπραχθῇ καὶ ἡ πρότασις αὕτη παρεδόχθη καὶ παρὰ τῶν λοιπῶν. Ἡ εἰσπραξὶς ἐξηκολούθει ἀλλὰ μὲ πολλοὺς γογγισμοὺς καθ' ὅσον οἱ συντάξαντες τὸν κατάλογον τοῦ Ἑράνου δὲν ἐτήρησαν δικαιουσίνην αὐστηρὰν εἰς τὸν ἀναλογισμὸν τῶν πληρωτέων ποσῶν πρὸς τὰς περιουσίας τῶν πληρωσόντων πολιτῶν.

Αἱ οἰκογένειαι διευθύνοντο δι' ἰδιωτικῶν λέμβων εἰς τὰ ἀπεναντι παράλιον τοῦ Ναυπλίου καὶ τοὺς Μύλους, ὅθεν διὰ τῶν ἀμαζῶν μετεβίβοντο εἰς Ἀργος· τρόφιμα δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὰς οἰκογενεῖας νὰ λημβάνωσι μετ' ἐαυτῶν.

Τὰ ἔργα διὰ τὴν μετακόμισιν ἦσαν ὑπέρογκα. Ἐκάστη

λέμβος ἐκ Ναυπλίου μέχρι τοῦ ἀπέναντι παραλίου ἢ τοὺς μύλους ἐπληρώνετο πρὸς 50—60 δραχμὰς καθὼς ἐπίσης καὶ ἐκάστη ἄμαξα μέχρι τοῦ Ἀργους.

Ἡ οἰκογενεὶα τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ πάντων σχεδὸν τῶν ἀξιωματικῶν ἐξήλθον ἐπίσης τῆς πόλεως, ἐκτὸς ἐκείνων τῶν ταγματάρχων Μανολάκη, Κυθωνάκη καὶ λοχαγοῦ Πετιμεζᾶ. Ἀπασαὶ σχεδὸν αἱ οἰκογένειαι τοῦ Ναυπλίου ἐξήλθον, καὶ ἡ πόλις ἐφάνετο κατερχυθεῖσα.

Οἰκτρὰ ἦτον ἡ κατάστασις αὕτη τῶν οἰκογενειῶν, ἐνεργουμένης τῆς ἀναχωρήσεως διὰ τῆς μεγαλύτερης ταχύτητος, ὥστε δι' ἐλαψίν τῶν μέσων τῆς διὰ ζιγῆς μετακομίσεως πλῆθος οἰκογενειῶν διενυκτέρευεν εἰς τὸ ὑπαιθρον, εἰς τὸ ἀπέναντι τοῦ Ναυπλίου μέρος, ἀναμένονσαι τὴν ἐπάνοδον ἀμαξῶν.

Αὐτομολήσεις τινὰ ἐκ τῆς φρουρᾶς Ναυπλίας πρὸς τὸ στρατόπεδον τῆς πολιρκίας ἔλαβον χώραν κατὰ τὰς τελευταίας νύκτας τοῦ Μαρτίου, καὶ μολονότι αὐταὶ δὲν προώδευον οὐχ ἥττον ὁμως ἀντήχησαν κακῶς εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἀρχηγοῦ, ὅστις συνειννοχθεὶς μετὰ τινων ἄλλων προσώπων, τῶν μᾶλλον ἐκτεθειμένων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν, ἐξαίρουμένου τοῦ Γρίβα, ἀπορραϊζοῦν νὰ ζητηθῶσι τὰ μέσα πρὸς ἀναχώρησιν ἐκτὸς τοῦ κράτους τῶν ἐξαίρουμένων τῆς ἀμνηστείας. Ἡ αἴτησις συντάσσεται καὶ διαβιβάζεται εἰς τοὺς Πρέσβεις Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας διὰ τῶν ἐν Ναυπλίῳ ὑποπροξένων, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Γρίβα καὶ τινων ἄλλων.

Ὁ Γρίβης προτίθεται νὰ λήβῃ εἰς Παλαμῆδιον μέρος τοῦ εἰσπραχθέντος ἐράνου καὶ ζητεῖ παρὰ τοῦ ἐπιμελητηρίου νὰ τῷ συστήσῃ ἐπιτροπὴν ταμείου ἐν Παλαμῆδιῳ ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς, ἡτις νὰ πρὸςλάβῃ τὸ ὀρισθησάμενον ποσὸν καὶ ἐνεργῇ τὰς πληρωμὰς τῆς φρουρᾶς Παλαμῆδιου. Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην δὲν ἤθελε ν' ἀποτελῇ μέρος οὔτε αὐτὸς οὔτε ὁ ἐξάδελφός του ἀνθυπίαρχος Χ. Γρίβας. Τὸ ἐπιμελητήριον ἐσύστησε τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἐκ τοῦ ὑπολοχαγοῦ Κατσικογιάννη τοῦ Καταλυματίου Κινᾶ καὶ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Μίνου, καὶ τὴν ἐπιστάσαν ἔμελε νὰ λαμβάνῃ τὸ χρηματικὸν ποσὸν ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Ἐράνου.

Εἰς τὴν πρὸς τοὺς Πρέσβεις αἴτησιν τοῦ Ἀρχηγοῦ περὶ ἀναχωρήσεως τῶν ἐξαιρεθέντων τῆς ἀμνηστείας, οὗτοι ἀπή-
τησαν τηλεγραφικῶς, διὰ τῶν ὑποπροξένων, πρωτόκολλον συν-
τεταγμένον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ὑπογεγραμμένον παρ'
ὄλων τῶν ἐξαιρεθέντων τῆς ἀμνηστείας δέκα ἐννέα προσώ-
πων.

Ὁ Ἀρχηγὸς συγκαλεῖ εἰς συμβούλιον ἅπαντα τὰ πρόσωπα
ταῦτα, ἐκθέτει τὴν κατὰστασιν τῶν πραγμάτων καὶ ζητεῖ
νὰ ἐκπρασθῶσιν ἂν ἅπαντες συγκατατίθηνται εἰς τὴν ἀναχώ-
ρησιν. Μετὰ πολλὴν συζήτησιν παρεδέχθη παρ' ὄλων τὸ μέ-
τρον τοῦτο, συνετάχθη τὸ ἀρμόδιον πρωτόκολλον ὑπερ ὑπο-
γραφὴν παρ' αὐτῶν παρεδόθη εἰς τοὺς ὑποπροξένους, οἵτινες
εἰδοποιοῦν περὶ τοῦτου τηλεγραφικῶς τοὺς Πρέσβεις τῶν.
Ταῦτα δὲ πάντα εἰσὶν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν φρουρῶν Ναυπλίας καὶ
Παλαμηδίου.

Ὁ Τσούκρης δὲν εἶχε προσκληθῆ εἰς τὸ συμβούλιον ἀλλ'
ἐπειδὴ τὸ πρωτόκολλον ἔπρεπε νὰ περιλαμβάνῃ τὰς ὑπογρα-
φὰς ἀπάντων ἐς ἅλα καὶ πρὸς αὐτὸν, ὅστις ὑπέγραψεν.

Ὁ Γρίβας ἐν στιγμῇ ἀγανακτήσεως, ἔθεσε τὴν ὑπογρα-
φὴν του ἐν τῷ ῥηθέντι πρωτοκόλλῳ μὲ παρατήρησιν τινὰ,
τὴν ὁποῖαν ἡμεθα βεβαίοντες ὅτι δὲν ἐβράδυνε νὰ θεωρήσῃ μέ-
γα ἀμάρτημα, ὡς ἐπίσης δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι μετημελήθη
καὶ διὰ τινὰς ἀποτόμους ἐκφράσεις του πρὸς πρόσωπα, μὲ
τὰ ὁποῖα δι' ἄλλου τρόπου ἠδύνατο νὰ συμβιβάσῃ καλῆτερα
τὰς ἰδέας του, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς ἐκείνους, οἵτι-
νες παντὶ σθένει, ἐζήτουν τὴν διαίρεσιν μεταξὺ τῶν προσώ-
πων ἐκείνων, ἅτινα διὰ τῆς ὁμονοίας ἠδύνατο νὰ καταστα-
θῶσιν ἐπίφοβα. Εἶμαι φίλος τοῦ Κ. Γρίβα, ἐκτιμῶ τὰ πρα-
τερήματά του καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ συγχωρήσῃ τὰς πα-
ρατηρήσεις μου ταύτας.

Ἡ ἰδέα περὶ σχηματισμοῦ ταμείου τοῦ Γρίβα ἐν Παλαμη-
δίῳ ἐγκατελείφθη· ἀλλ' οὔτε ἡ εἰσπραξὶς τοῦ ἐράνου ἐνηργεῖται
πλέον μὲ τὴν πρώτην δραστηριότητα. Πρὸς ἅπαντας δὲ τοὺς
μὴ ευκολυνομένους νὰ πληρώσωσι τὸ ἐπιβληθὲν αὐτοῖς ποσὸν
ἐδίδετο ἄνευ δυσκολίας ἢ ἄδεια τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου ἐράνου μόλις εἰσεπράχθησαν δραχμαὶ 101,000 ἐξ ὧν ἐπληρώθη ἡ μισθοδοσία τοῦ Μαρτίου πρὸς ὅλους τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς φρουρᾶς, ἐξαιρουμένων τριῶν, καὶ ὁ μισθὸς τοῦ στρατοῦ δύο πενθημεριῶν ἐδόθησαν δὲ καὶ ὠρεαὶ πρὸς πάντας τοὺς ὑπαξιωματικοὺς καὶ στρατιώτας τῆς φρουρᾶς, ἥτοι πρὸς μὲν τοὺς ἐπιλοχίας ἀνὰ δραχ. 100 ἐκάστῳ, τοὺς λοχίας 70, τοὺς δεκανεῖς 40 καὶ τοὺς στρατιώτας 10. Δι' ὅλας ταύτας τὰς πληρωμὰς δὲ ἐνῆργησε τὸ ταμεῖον τοῦ τελευταίου ἐράνου ἐδαπανήθησαν 70,000 περίπου δραχμαί.

Τὴν 6 Ἀπριλίου ὁ Γρίβας καὶ ταγματάρχης Ἰω. Μανολάκης μεταβαίνουν εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς πολιορκίας πρὸς συνέντευξιν τοῦ στρατηγοῦ Χάν, εἰς ὃν ἀναγγέλλουν τὴν περὶ ἀναχωρήσεως ἀπόρρασιν ἀπάντων τῶν ἐξαιρεθέντων τῆς ἀμνηστίας.

Τὴν 7ην Ἀπριλίου περὶ τὴν δεκάτην ὥραν π. μ. δύο ἀτμόπλοια Ἀγγλικὸν καὶ Γαλλικὸν εἰσπλέουν εἰς Ναύπλιον καὶ πάραυτα διαδίδεται ὅτι αὐτὰ θέλουν παραλάβει τοὺς ἐξαιρουμένους τῆς ἀμνηστίας καὶ τοὺς μεταφέρει ἐκτὸς τοῦ Κράτους. Οἱ ἐν Παλαμηδίῳ ἀξιωματικοὶ μετὰ τοῦ Γρίβα ὅσοι ἔμελλον ν' ἀναχωρήσωσι κατέβησαν εἰς τὴν πόλιν πρὶν εἰσεῖτι ἡ φρουρὰ Παλαμηδίου μάθει τι περὶ ἀναχωρήσεως αὐτῶν.

Ἡ τοῦ Ναυπλίου φρουρὰ εἶχεν ἤδη μάθει τὰ διατρέχοντα καὶ σχέδιον ἐμελετᾶτο μεταξύ τῶν ὑπαξιωματικῶν διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἐν λόγῳ ἀξιωματικῶν. Ἐν ἀκαρπεί διεδόθη ἡ εἰδησις καὶ εἰς τὰς φρουρὰς ἀκροναυπλίας καὶ Παλαμηδίου, καὶ ἀναθρασμὸς, συνωδευμένος μὲ ἀταξίας τινὰς καὶ πυροβολισμοὺς ἤρχισεν ἔν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς φρουρίοις.

Ἐπιτροπὴ ὑπαξιωματικῶν, πορευθεῖσα πρὸς τὸν ἐρχηγὸν τῷ παρέστῃ τὴν δυσἀρέσκειαν τῆς φρουρᾶς διὰ τὸ ληφθῆν περὶ φυγῆς μέτρον καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν ν' ἀναβάλῃ τοῦλάχιστον ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὴν ἀναχώρησιν, καθόσον ἐκ τῶν πρὸ τριῶν ἡμερῶν αὐτομολητάντων ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῆς πολιορκίας ὑπαξιωματικῶν πρὸς τὴν πόλιν, ἔμαθεν ὅτι τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα πολλοὶ τοιαῦται αὐτομολήσεις θὰ γίνω-

σιν, ὅπως θέλει μεταβάλλει ἐπὶ τὸ βέλτιον τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων.²

Ὁ ἀρχηγὸς ἀπέντησεν αὐτοῖς ὅτι πᾶσαν περαιτέρω ἀντίστασιν θεωρεῖ ματαίαν, καὶ ὅτι ὅσον ἱερὰ ἦτον ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπαναστάσεως, πλήρης ἐλπίδων διὰ τὴν πραγματοποιήσιν ἐθνικῶν εὐχῶν, ἄλλο τόσον σήμερον ἡ ἐξακολούθησις ἀνευ βεβαίων ἐλπίδων αἰσίου ἀποτελέσματος, θεωρεῖται ἁμάρτημα, διὰ τὸ ὅποιον αὐτὸ τὸ ἔθνος θέλει μᾶς καταρᾶται. Μὲ λόγους δὲ συγκινητικούς τοῖς ἐξέφρασε τὸν πόνον μὲ τὸν ὅποιον αὐτός τε καὶ οἱ ἐξαιρούμενοι τῆς ἀμνηστείας ἀξιωματικοὶ καὶ πολῖται ἀφίνουν τὴν Πατρίδα, τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς ἀδελφούς ἐκείνους μετὰ τῶν ὁποίων ἐμόχθησαν, ἐπιδιώξαντες οὐχὶ συμφέροντα ἀτόμικα ἀλλὰ δικαιώματα τοῦ ἔθνους τὰ ὅποια ἅπας ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἤθελεν ὑποστηρίξει ἂν ἡ ῥηδιουργία δὲν ἐπρολάβανε νὰ πνίξῃ τὴν φωνὴν του.

Τοῖς παρέστησε συγχρόνως ὅτι οἱ ἀμνηστευθέντες οὐδὲν ἔχουν νὰ ὑποφέρωσι, καθόσον ὁ Βασιλεὺς διὰ τῆς δοθείσης αὐτοῖς ἀμνηστείας θέτει τοὺς πάντας μανρὰν πάσης καταδιώξεως καὶ ὅτι ὀφείλουσι νὰ ὑποταχθῶσι, πεποιθότες ὅτι πᾶσα κατ' αὐτῶν ἐνέργεια θέλει ναυαγήσῃ ἐνώπιον τῶν αἰσθημάτων τῆς Α. Μ. Ἐπὶ τέλους τοῖς ἐπρόσθεσε διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ καὶ δι' αὐτῶν, τὴν λοιπὴν φρουρὰν, ὅτι θέλει σκερθῇ μετὰ τῶν λοιπῶν καὶ ὅ,τι ἀπορασισθῇ τοῦτο καὶ αὐτὸς θέλει ἀκολουθήσῃ.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ ἐξῆλθον κῆχαριστημένοι ἀλλ' αἱ παρατηρήσεις τῶν πρὸς τοὺς ἄλλους δὲν εὔρον καλὴν ὑποδοχὴν.

Οἱ πολῖται συνωμόται καὶ ἐξερπημένοι τῆς ἀμνηστείας, Γ. Πέτιμεζᾶ, Η. Μαυρομιχάλης, Κ. Ἀντωνόπουλος, Ἰω. Παπαζαφειρόπουλος καὶ Γ. Δημητριάδης βλέποντες τὰ διατρέχοντα ἔσπευσαν πρῶτοι νὰ ἐπιβιβασθῶσιν εἰς τὸ Ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον, ὃ δὲ Τσοῦρκας, Ζερβιτσάνος καὶ Φραγκιάς εἰς τὸ Γαλλικόν.

Ὁ Ἀρτέμις ἐσκόπει νὰ ἐπιβιβασθῇ τὴν ἐσπέραν ἀφ' οὗ προηγουμένως ἤθελεν ἀποχαιρετήσῃ τὴν φρουρὰν, ἀλλ' ἀνθρώπων τινῶν ἰδιῶται τοῦ τῷ ἐξυμύρισαν ὅτι συμμορία τις ἐξῶθεν ὀργανωμένη προτίθεται νὰ τὸν δολοφονήσῃ. Ἐπιβιβάζεται.

λοιπὸν καὶ οὗτος κρυφίως εἰς τὸ Ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον περὶ τὴν 1 ὥραν μ. μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἀλλὰ μόλις ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἐγένετο γνωστὴ καὶ ὁ ἐρεθισμὸς ἐπανεληφθῇ με πυροκροτήσεις ἀκαταπαύστους εἰς τὴν πόλιν καὶ τὰ φρούρια. Ἡ ἡμέρα αὕτη ἦτο ἡ μόνη ἐπικίνδυνος διὰ τὴν πόλιν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ Βότσαρς, Ζιμβρακάκης, Γρίβας καὶ ἄλλοι, ὡς καὶ πάντες σχεδὸν οἱ ἀμνηστευθέντες ἀξιωματικοὶ ἐτέθησαν εἰς κίνησιν καὶ μετὰ πᾶν ἥπιον μέσον ἐζήτουν νὰ καταπαύσουν τὸν ἐρεθισμὸν τοῦτον, ὅστις ἤπειλει νὰ γενήσῃ πολλὰ ἐν τῇ πόλει δυστυχήματα, ἀλλ' εἰς μάτην ἀπέβαινον ὅλαί αἱ προσπάθειαι καὶ προτροπαὶ τῶν ἀξιωματικῶν τούτων.

Ὁ Ὑπὶλαρχος Τριτάκης θελήσας νὰ ἀναβῇ εἰς Παλαμηθίδιον πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἡσυχίαν εἰς τὸ φρούριον τοῦτο πυροβολεῖται ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων καὶ ὑποχωρεῖ πρὸς τὴν πόλιν.

Ἡ κατάστασις αὕτη ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καθίστατο τρομακτικότερα. Πάντες ἐζήτουν ἢ νὰ ἐξέλθῃ ὁ Ἀρτέμης καὶ ν' ἀναβῇ τὸ μέτρον τῆς ἀναχωρήσεως, ἢ ὅπως ὁ στρατὸς ν' ἀναχωρήσῃ μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ἀντικρούουν τὴν ἰδέαν ταύτην ἐπὶ λόγῳ ὅτι τ' ἀτμόπλοια δὲν δύνανται νὰ δεχθῶσιν ἄλλους παρὰ τοὺς μὴ ἀμνηστευθέντας.

Ὁ Ἀρτέμης ζητεῖται νὰ ἐξέλθῃ καὶ μολονότι παρήγγειλεν ὅτι θὰ κάμῃ τοῦτο δὲν ἐμφανίζεται ὁ στρατὸς ἐζήτει νὰ καταλάβῃ τὰς ἐπάλξεις τῆς παραλίας καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀναχώρησιν παντὸς ἄλλου, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ ἀνθόπολοχαγὸς Γραμματικόπουλος Φρούραρχος Βουρτζίου παραλαμβάνει τὴν ἐκεῖσε Φρουρὴν περὶ τοὺς ἐζήκοντι ἄνδρας καὶ μεταβαίνει εἰς τὸ Ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον ὅπου καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν γίνονται δεκτοί· τοῦτο ἰδόντες οἱ ἐν τῇ πόλει καὶ τὰ φρούρια καθησθέντες μετὰ τὴν ἀπόφασιν ν' ἀναχωρήσωσιν ὅλοι. Ἡ ἡσυχία εἰς τὴν πόλιν μόλις πρὸς τὸ ἐσπέρας ἀποκατέστη.

Ἐν τούτῳ αἱ ἐπιβιβάσεις εἰς τὸ αὐτὸ ἀτμόπλοιον ἐξή-

κολούθουν. Οἱ Μουσικοὶ τῶν δύο ταγμάτων, ἐξαιρουμένων ὀλίγων, μετὰ τὰ ὄργανά των ἠκολούθησαν τὴν ἐπιβίβασιν τῶν ἄλλων.

Πάντες οἱ ἀμνηστευθέντες ἀξιωματικοὶ μεταχειρίσθησαν τὴν μικρὰν εἰς τοὺς ὑπαξιωματικούς ἐπιβίβασιν των ὅπως ἀποτρέψωσιν αὐτοὺς καὶ δι' αὐτῶν τοὺς στρατιώτας ἀπὸ τὴν ὅπουσαν ἔκαμον ἀπόφασιν τῆς ἀναχωρήσεως, ὑποδεικνύοντες αὐτοῖς τὰς περιπετείας εἰς ἃς ἐν γῇ ξένη θέλουν ἐκτεθῆ φέροντες αὐτοῖς εἰς παράδειγμα τοὺς κατὰ τὸ 1848 καταφυγόντας ἐν τῇ Ἑλλάδι Οὐγγρους.

Αἱ προσπάθειαι αὗται ἔφερον ἐν μέρει τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα, ἄλλως ἅπαντες ἀπὸ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου στρατιώτου ἤθελον ἀναχωρήσει. Ἐν τοσοῦτῳ μετ' ὀλίγον ἐπιβιβάσεις πάλιν ἐπανελήθησαν, εἰς μικρὸν ὅμως ἀριθμόν.

Τὴν ἐπιούσαν περὶ τὴν 8ην ὥραν π. μ. ἐπιβιβάσθησαν καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ εἰς τὸ αὐτὸ Ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον, ἦτοι ὁ ταγματάρχης Βύτζαρης, Ζιμβρακάκης ὁ ἀντισυνταγματάρχης Στελδᾶχ, οἱ ἀνθυπολοχαγοὶ Δ. Γρίβας, καὶ Χ. Κατζίκογιάννης, οἱ ἀνθυπολοχαγοὶ Ἰραϊδης, Σμόλεντς καὶ Μάνος καὶ οἱ ὑπίλαρχοι Χ. Γρίβας καὶ Δ. Τριτάκης, συνοδευθέντες μέχρι τῆς παραλίας ὑπὸ πολιτῶν καὶ ἀξιωματικῶν. Ὁ Γρίβας ἀφ' ἐσπέρας μετέβη εἰς Παλαμήδιον καὶ ἀποχαιρετήσας τὴν φρουρὰν τῇ ἐβούλησε τὴν ἐμόνοιαν καὶ τὴν ὑπομονήν.

Πρὸ τῆς ἐπιβιβάσεως οἱ ἀνωτέρω ἀξιωματικοὶ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν τὸ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ ἐράνου μένον ποσὸν 30,000 ὡς ἔγγιστα ὁμοῦ μετὰ τοὺς ἀνωτέρω ἀνεχώρησαν ἐπίσης περὶ τοὺς ἑκατὸν νέους, οἵτινες εἶχον ὑπηρετήσῃ ὡς ἐθελονταί.

Περὶ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς πρωῒας τῆς αὐτῆς ἡμέρας τὰ ἀτμόπλοια ἀνεχώρησαν, φέροντα περὶ τοὺς 300 πρόσφυγας πολιτικούς καὶ στρατιωτικούς.

Ὁ ἀρχηγὸς πρὸ τῆς ἐπιβιβάσεώς του εἰς τὸ ἀτμόπλοιον ἀνέθεσεν εἰς τοὺς ταγματάρχας Ἰω. Μανολάκην καὶ Θ. Κυδωνάκην τὴν φροντίδα τοῦ νὰ τακτοποιήσωσι τὰ περὶ παραδόσεως τῆς πόλεως καὶ τῶν φρουρῶν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Κυβερνητικοῦ στρατοῦ, συνενούμενοι μετ' αὐτοῦ.

Οἱ ῥηθέντες εἰδοποίησαν περὶ τούτου τὸν στρατηγὸν Χάν, ὅστις τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἀποταθείς πρὸς αὐτοὺς δι' ἐγγράφου τοῦ ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῆς ἰσυχίας τῆς πόλεως καὶ περὶ τῆς ὥρας, καθ' ἣν οἱ μὴ ἀμνηστευθέντες μέλλουν ν' ἀναχωρήσουν· οὗτοι ἀπήντησαν ἀμέσως ὅτι, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἰσυχίαν τῆς πόλεως, ἂν καὶ αὕτη ἐταράχθῃ κατὰ τὸ δῖκστημα τῆς ἡμέρας, δὲν ἐπέφεραν ὅμως οὐδὲν ἀπευκταῖον εἰς τὴν πόλιν καὶ φρονοῦν ὅτι ἡ ἰσυχία θέλει διατηρηθῇ· ὅσον περὶ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν μὴ ἀμνηστευθέντων πιστεύουν ὅτι μέχρι τῆς 8ης ὥρας π. μ. τῆς ἐπιούσης ἅπαντες θέλουν εἶσθαι ἐπιβίβασμένοι εἰς τ' ἀτμόπλοια.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης 8 Ἀπριλίου ὁ στρατηγὸς Χάν ἐγνωστοποίησε πρὸς τοὺς ἀνωτέρω δύο ταγματάρχας δι' ἐγγράφου ὅτι ἡ εἰσοδος τοῦ Κυβερνητικοῦ στρατοῦ θέλει γίνεαι κατὰ τὴν 12ην ὥραν καὶ ὅτι ἅπασα ἡ φρουρά μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν ὀφείλουν νὰ ἐξέλθουν τῆς πόλεως καὶ νὰ περιμεΐνωσιν πρὸ τῶν πυλῶν αὐτῆς τὴν ἐμφάνισίν του, ὅπερ καὶ ἐγένετο κατὰ τὴν 11ην ὥραν π. μ. παραταχθέντος τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν στρατιωτικῶν γυμνασίων, ἔνθα ἴσταντο καὶ οἱ ἀξιωματικοί.

Περὶ τὴν 12ην ὥραν ὁ στρατὸς τῆς Κυβερνήσεως φθάνει εἰς τὴν ἀνωτέρω πλατεῖαν, προπορευομένου τοῦ στρατηγοῦ Χάν μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του, καὶ πλησιάσας πρὸς τὸν στρατὸν τοῦ Ναυπλίου ἀπέτεινεν αὐτῷ διὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ Καρνάλη ἐπιπληκτικὴν συνάμα καὶ νουθετικὴν προσλαλίαν, τὴν ὁποίαν διὰ νὰ ἀπαγγεῖλῃ ὁ ῥηθεὶς λοχαγός, ζητῶν νὰ καταστήσῃ τὴν φωνήν του βροντωδεστέραν, παρ' ὀλίγον νὰ πνιγῇ.

Μετὰ ταῦτα ὁ στρατηγὸς Χάν ἀποταθείς πρὸς τὸν ταγματάρχην Μανολάκην διατάττει αὐτὸν νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ὑποταχθέντα στρατὸν εἰς Τύρινθον ὅπου νὰ μένῃ περιμένων τὰς περαιτέρω διαταγὰς. Οὗτος δὲ μετὰ τοῦ Κυβερνητικοῦ στρατοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ κατέλαβε πάντα τὰ φρούρια αὐτῆς, δοὺς πέρας εἰς τὴν πολυθρόλλητον ταύτην Ναυπλιακὴν ὑπόθεσιν.

Ἡ πόλις ἔγχευε τροφὴν καὶ πάντων τῶν ἀναγκαίων μέσων

πρὸς ἐξακολουθήσιν μακροχρονίου ἀκόμη ἀντιστάσεως τῶν ἐπαναστατῶν, ἀλλ' ἡ πεποίθησις πάντων ὡς πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, ἦν ἐν τῇ δοθείσῃ ἀμνηστείᾳ ἐθεώρουν, ἔφερε τὸ αἷσιον ἀποτέλεσμα τῆς παύσεως τῶν περαιτέρω δεινῶν.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται πορευόμενοι εἰς Τύρινθον ἐκταρῶντο τοὺς ἐμποδίσαντας αὐτοὺς ν' ἀναχωρήσουν μετὰ τῶν ἄλλων.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ στρατηγὸς Χάν διατάττει ἅπαντας τοὺς ἀξιωματικούς τῆς παλαιᾶς φρουρᾶς νὰ ἐξέλθωσι τοῦ Ναυπλίου καὶ μεταβῶσιν, οἱ μὲν ἀνήκοντες εἰς λόχους εἰς Τύρινθον, οἱ δὲ ἄνευ στρατοῦ ἀξιωματικοὶ εἰς Ἄργος.

Τοιοῦτο παρέστη τὸ τῆς Ναυπλικῆς ἐπαναστάσεως δρᾶμα, ἣτις δὲν ἦτο βέβηχα γέννημα μόνου τοῦ Ναυπλικοῦ κόσμου. Εἰς οὐδένᾳ δὲ τῶν παρσκευασάντων τὴν ἐπανάστασιν ταύτην ὡς καὶ τῶν ἀσπασθέντων καὶ ὑπηρετησάντων αὐτὴν πολιτικῶν τε καὶ στρατιωτικῶν δύναται τις ἄνευ τύψεως τοῦ συνειδότες ν' ἀπαδώσῃ αἰσθημα καὶ σκοποὺς ἄλλους παρὰ τοὺς καθαρῶς ἐθνικούς. Μετὰ πεποιθήσεως δὲ λέγομεν ὅτι αἱ ἐπιφορτισμέναι τὴν διοίκησιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν λαῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀρχαὶ ἠδύναντο νὰ προλάβωσι τὰ εἰς τὸ ἔθνος ἐπελθόντα δυστυχήματα ἂν πιστῶς καὶ εἰλικρινῶς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐξετέλουν τὸ καθήκον των, περιστάνουσαι ὅπου ἔδει τὸν ἐρεθισμὸν τοῦ δημοσίου πνεύματος, ὃνπερ ὤφειλον νὰ μὴ περιφρονῶσι, μετὰ θάρρους δὲ καὶ τόλμης νὰ προτείνουν τὸ κατάλληλον τῆς θεραπείας μέσον Ἄλλὰ μήπως, ἂφ' οὗ παρέλειψαν τὸ πρῶτιστον τοῦτο καθήκον των εἶχον τοῦλάχιστον τὴν ἱκανότητα νὰ ἐπιτηρῶσι τὰ βήματα τῆς συνωμοσίας. Ἐπίστευον ὅτι ἡ περιφρόνησις καὶ οἱ ἐμπαιγμοὶ κατὰ τοῦ δημοσίου πνεύματος ἤρχουν νὰ αἰχμαλωτίζουν ἕνα τόσον ἀνεπτυγμένον, καὶ δι' ἀκκαπαύστων ἐπιδείξεων, παρουσιαζόμενον ἐρεθισμόν.

Μάρτυρες εἴμεθα μετὰ πολλῶν ἄλλων τοῦ ἐξῆς περιστατικοῦ. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τηλεγραφικῶς εἰδοποιήθησαν αἱ ἐνταῦθα Ἀρχαὶ περὶ τῆς ἀποτυχίας τοῦ σχηματισμοῦ ὑπουργείου ὑπὸ τὸν Κανάρην, συνοδεύοντες τὴν κηδεῖαν τοῦ καθη-

γῆτοῦ Σμυρνάκη, τὴν ὁποίαν ἅπασα ἡ πόλις ἠκολούθει, ἠκού-
 σμεν μετὰ πολλῶν ἄλλων, ἀνώτερον τοῦ τόπου πολιτικῶν
 ὑπ᾿ ἄλλῳ νὰ διηγῆται ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ περιστάσει μ' ἐμ-
 παιγμοὺς καὶ καγχασμοὺς τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Κανάρη, καὶ
 τόσον οἱ ἀκούοντες ταῦτα πάντα ἐξερχόμενα ἐκ τοῦ στόματος
 ἐνὸς ὑπ᾿ ἄλλῳ βαθμοῦ ἀνωτέρου ἡρεθίσθησαν, ὥστε ἂν τιπὲς
 μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταριθμοῦμαι καὶ ἐγὼ δὲν ἐπεμβάι-
 νομεν, τὸ Ναύπλιον ἤθελεν ἰδῆ σκηνὴν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ
 αὐτὸς ἴσως ὁ νεκρὸς Σμυρνάκης ἤθελε λάβει ἐνεργητικὸν μέρος,
 καὶ μετ' ἀγανακτήσεως ἀποστρέφων τὰ ὄμματά του ἀπὸ
 τοιαύτης θέαν ἤθελε προτιμῆσαι νὰ μεταβῇ μόνος εἰς τὸ αἰώ-
 νιον κατοικητήριόν του παρὰ νὰ συνοδεύηται παρ' ἀνθρώπων,
 οὔτινες μακρὰν τοῦ νὰ θλίβωνται διὰ τὴν σιέρησιν συμπο-
 λίτου ἀρχαίου, παρὰ πάντων ἀγαπωμένου καὶ τὰ μέγιστα διὰ
 τῶν γνώσεων καὶ τῆς σπανίας ἀρετῆς του ὠρελίσσαντος χι-
 λιάδας Ἑλλήνων, ἡρέσκοντο καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ τελευταίᾳ
 παρουσίᾳ των εἰς τὴν σκίαν αὐτοῦ νὰ ἐμπαιζῶσι καὶ μυκτη-
 ρίζωσι διὰ γελοίων ἐκφράσεων τὰ Δημόσια. Ἡ ἔλειψις εἰ-
 λικρινοῦς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν
 πρὸς τε τοὺς διοικουμένους παρ' αὐτῶν λαοὺς καὶ πρὸς τὸ
 ἀνώτατον τοῦ ἔθνους πρόσωπον, ἡ καταπίεσις τοῦ πολίτου
 κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων του, ἡ περιφρόνησις εἰς
 τὰ παράπονα καὶ τὴν ἀγανάκτησίν του, ὅλα ταῦτα καὶ ἄλλα,
 τὰ ὅποια πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν ἑκαμὴν, ὥστε ὁ ἀδι-
 κούμενος καὶ ἐμπαιζόμενος πολίτης νὰ σχηματίσῃ τὴν ἰδίαν
 ὅτι αὐτὸς καὶ μόνος διὰ τῆς δυνάμεώς του πρέπει νὰ διεκ-
 δικήσῃ τὰ καταπατούμενα δικαιώματά του, διὰ τοῦτο καὶ
 βλέπομεν αὐτὸν αἰείποτε καιροφυλακτοῦντα τὴν καταλλήλῃ
 εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐκβάλῃ φωνήν.

Τὸν ἐριθισμὸν τοῦ Δημοσίου πνεύματος αὐταὶ αἱ ἰδίαι Ἀρ-
 γυαὶ ἐγέννησαν καὶ ἀνέθρεψαν, καὶ αὐταὶ εἰσὶν οἱ αἷτιοι τῆς ση-
 μερινῆς καταστάσεως, ἐξ' ἧς ἐγεννήθη τὸ Ναυπλιακὸν δράμα,
 διὰ τὴν ἀπομόνωσιν τοῦ ὁποίου τόσαι ἐνέργειαι καταέλθουσιν,
 καὶ τὸ ὅποιον τόσαι θυσίαι ὑπέφερε, τόσα πάθη μεταξὺ ἀδελ-
 φῶν ἦναι, καὶ τόσων προσφιλῶν τῆς Πατρίδος τέκνων τοῦς

Τάφους ἠνέψεν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ ἔθνος σήμερον μυρολό-
γοῦν, ἐκφράζει τοὺς ἐξῆς σπαραξικαρδίους κλαυθμούς του.

« Ἄς ἀναπέμψωμεν τὰς δεήσεις μας πρὸς τὸν Ὑψίστον ὑπὲρ
τὴν ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν πεσόντων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
καὶ ἀδελφῶν μας, καὶ ἃς τελειώσωμεν τὴν λυπηρὰν ταύτην ἀνά-
γκησιν τῆς Ναυπλιακῆς ἐπαναστάσεως, εὐχόμενοι ὅπως τ'
ἀνὰ κτὸν μεταξὺ ἡμῶν πάθῃ, γέννημα ἀπερίσκεπτον τῶν
πτελευταίων τούτων περιστάσεων ἐξαφανισθῶσιν ὡς ἰστός ἀ-
πράχνης· καὶ ὅπως εἰς τὸ μέλλον οὐδέποτε δοθῇ ἀφορμὴ πρὸς
ἐπανάληψιν τοιούτων ἐθνικῶν σπαραγμῶν.

Ἡ μὴ δὲ καὶ μόνη ἔμπνευσις τῆς θείας προνοίας νὰ κυριεύῃ
καί ποτε τὰς διανοίας ἡμῶν, ὁ ἔρω πρὸς τὴν Πατρίδα, τὸ
πρόσθετος πρὸς τοὺς θεμελιώδεις ἡμῶν θεσμούς, καὶ ἡ εἰλικρινὴς
ἀγάπη πρὸς τὸν Βασιλέα ἡμῶν.

« Οὕτω διαχόντες καλλιεργοῦμεν πλείοτερον τὰς συμπαθείας
καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ὁμογενῶν μας, τοῦ μεγάλου τούτου
καὶ ἰσχυροῦ ἐθνικοῦ στοιχείου, ὅπερ οὐδέποτε ἔπαυσε μερι-
μνοῦν περὶ τῆς τύχης μας, θεωροῦν εἰς τὴν μικρὰν Ἑλληνικὴν
πρωλεὶν τὸ κέντρον μιᾶς μεγάλῃς ἐνώσεως, προωρισμένης παρὰ
τῆς θείας προνοίας καὶ διὰ τῶν συμπαθειῶν τῶν δυνατῶν
τῆς γῆς ν' ἀποτελέσῃ μέγα καὶ ἰσχυρὸν τοῦ Κόσμου κράτος ».

Ἀριθ. 1.

Συμπολιταί !

Ὁ Γενναῖος στρατὸς τῆς ἐν Ναυπλίῳ φρουρᾶς πραγματο-
ποιῶν τὴν γενικὴν τοῦ ἔθνους θέλησιν πρὸς ἀπόκτησιν τῶν δι-
καιωμάτων τοῦ ἔθνους πρὸς εὐσεβῇ ἐφαρμογῇ τοῦ Συνταγμα-
τικοῦ πολιτεύματος, τὸ ὁποῖον ἀναιδῶς παρεξίσθη, ἔλαβε τὰ
ὅπλα καὶ κατέστρεψεν ὁμοῦ μὲ σᾶς τὸ ἐπάρχον καὶ ἐθνοφθό-
ρον σύστημα, ὑπὸ εὐγενῶν αἰσθημάτων ἐμπνεόμενος, θέλει ἐξα-
σφαλίσει τὴν ζωὴν, τιμὴν καὶ ἰδιοκτησίαν σας, τὰ αἰσθήματα
ταῦτα ἐξεδηλώσατε καὶ σεῖς πανυγηρικῶς.

Περιπτύξατε ὁθεν αὐτὸν ἀδελφικῶς ὡς τέκνα τῆς αὐτῆς
ἐκκλησίας πατρίδος καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς τάξεως καὶ τῆς
ἐλευθερίας ἐξακολουθήσατε ἀταράχως τὰ ἔργα σας, ἀποκρούον-
τες πᾶσαν εἰς τοὺς ἐθνικοὺς σκοποὺς σας ἀντίπραξιν.

Συμπολῖται !

Εἰς τὸν πατριωτισμὸν σας ἔδω ἀφιερῶται ἡ τήρησις τῆς τάξεως καὶ τῶν ἐλευθεριῶν σας.

Ἡ προσωρινὴ πρὸς τήρησιν τῆς γενικῆς ἀσφαλείας καὶ τάξεως, ἐπιτροπὴ Γεώρ. Α. Πετιμεζῆς, Γρηγ. Δημητριάδης, Γεώρ. Ἀντωνόπουλος, Ἰω. Παπαζαφειρόπουλος, Πέτρ. Μαυρομιχάλης.

Ὁ Γ ρ α μ μ α τ ε ῖ ς,

ΔΗΜ. ΚΑΛΙΟΝΤΖΗΣ.

Ἀριθ. 2

Ὁ Δήμαρχος Ναυπλίας διακηρύττει ὅτι.

Συμπολῖται!

Ὁ ἐν τῇ πόλει στρατὸς τεθείς ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀπὸ τὰς 3 ὥρας τῆς νυκτὸς καθιέρωσε τὴν ἐπάνοδον τῶν καταποντισθέντων ἀπὸ πολλοῦ ἐθνικῶν συμφερόντων, τηρήσας ἀξιομίμητον καθ' ὅλον τὸ διάστημα τάξιν καὶ περιβαλὼν ὑπὸ τὴν ἀσφάλειάν του τὰς δημοσίας καὶ ἰδιωτικὰς περιουσίας.

Ἡ διαγωγή αὕτη τοῦ στρατοῦ, τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν Κ. Κ. ἀξιωματικῶν τῶν λαβόντων μέρος εἶναι ἐθνοσωτήριος.

Συσταίνων εἰς ἅπαντας τὴν τήρησιν τῆς τάξεως ἐπισφραγίζουσας τὸ κίνημα ὡς ἐθνικὸν τοὺς παρακαλῶ νὰ ἐπιδιοθῶσιν ἀνεκδότως εἰς τὰ ἔργα τῶν ἑκάστος, ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ στρατὸς εἶναι φρουρὸς τῆς τιμῆς καὶ τῆς περιουσίας του.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 1 Φεβρουαρίου 9 ὥραν Π. Μ. 1862.

Ὁ Δ ή μ α ρ χ ο ς,

ΠΟΛ. ΖΑΡΕΙΦΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἀριθ. 3.

Περί: 12.

Τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ Ναυπλίου.

Συγκείμενον ἀπὸ τὸν πρόεδρον αὐτοῦ Κ. Μιχ. Ἰακωβίν, καὶ τὰ ὑπογρανόμενα μέλη.

Συνεδριάσκει ἐν τῷ Δημαρχικῷ καταστήματι σήμερον τὴν 1ην Φεβρουαρίου τοῦ 1862 ἔτους ἡμέραν πέμπτην καὶ ὥραν 7ην π. μ. τῇ προφορικῇ προσκλήσει τοῦ Κ. Δημάρχου Πουλ. Ζαρεμποπούλου, καθόσον ὁ ἐν τῇ πόλει φρουρῶν στρατὸς τῶν

διαφόρων σωμάτων, τεθείς ὑπὸ τὰ ὄπλα, ἀπὸ τὴν 3ην ὥραν τῆς ἡμέρας παρελθούσης νυκτός, ὁμοθυμαδὸν ἐξεδήλωσεν ὅτι καταδικάζων τὸ παρελθὸν σύστημα, τὸ καταθλίψαν τὰς διαφόρους ἐλευθερίας, ἀποσκορακίζει αὐτὸ καὶ ζητεῖ διὰ τοῦτο τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, ὅτι τὰ αἰσθήματα ταῦτα τοῦ στρατοῦ πηγάζουσιν ἀπὸ πραγματικὴν ἀλήθειαν, ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ στρατοῦ εἶναι ἐθνოსωτήριος· καθόσον καὶ μετὰ τὴν ἔνοπλον αὐτοῦ συγκρότησιν, διετηρήθη ἀπαραδειγματίζους κοινὴ ἡσυχία καὶ τάξις ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς, ὡς διετήρησεν ἀπραχμείωτα τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου, κατὰ τὴν ἐθνოსωτήριον τῆς 3 Ἰουλίου τοῦ 1843 ἡμέραν, οὕτω καὶ σήμερον ὑπὸ ἐθνικοῦ συμφέροντος ὠθούμενος θρησκευτικὴν ἐν τοῖς δικαιώμασι τῶν πολιτῶν, ἐν τῇ ἀσφαλείᾳ τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν περιουσιῶν εὐλόγησιν ἐτήρησε μετ' ἱκανὴν συζήτησιν παραδεχόμενον ὁμοθυμαδὸν, τὸ κίνημα ὡς συντελεστικὸν εἰς τὰς εὐημερίας τοῦ τόπου, εὔχεται, ὥστε ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς αἰετοῦ ἐμπνεόμενος ἀπὸ Ἑλλ. αἰσθήματα νὰ ὑποστηρίξῃ πάντοτε τὰ δικαιώματα τοῦ ἔθνους. Νῦν ἀντιτιθέμενον τὴν ἀσφάλειαν τῆς πόλεως καὶ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως, εἰς τὸν γενναῖον τοῦτον στρατὸν, ἐκπράζει τὰς εὐγνωμοσύνας τοῦ ἐξ ὀνόματος τοῦ ὁποῖου ἀντιπροσωπεύει δήμου εἰς τὸν εἰρημένον στρατὸν, τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ Κ. Ἀρτέμιον Μύχου ἀντισυνταγματάρχην, καὶ τοὺς Κ.Κ. ἀξιωματικοὺς τοὺς λαβόντας μέρος, καὶ παρακαλεῖ τὸν ἀρχηγὸν νὰ κοινοποιήσῃ τὰ αἰσθήματα ταῦτα τοῦ συμβουλίου, εἰς τὸν στρατὸν ἅπαντα. Ὁ Κ. Δήμαρχος θέλει κοινοποιήσῃ ἀντίγραφον τῆς παρούσης πρὸς τὸν ἀρχηγὸν καὶ συνενοηθῇ μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς πόλεως.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον,

Ὁ πρόεδρος,

Μ. ΙΑΤΡΟΣ.

Τὰ μέλη,

Φωτ. Σιλαϊδῆς, Νικόλ. Μιράτος, Σ. Σ. Ἀντωνόπουλος, Μ. Κοτσονόπουλος, Β. Κόκκινος, Νικόλ. Α. Δοῖζος, Μιχ. Παλλάδιος, Γεώργ. Παρασκευόπουλος,

Ἀριθ. 4.

Πρὸς τὸν Κ. Ἀρχηγὸν τῆς γενναίας φρουρᾶς Ναυπλίας.

Ὅσον θαυμαστὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἐκτελεσθέντος χθὲς ἐθνικοῦ σκοποῦ παρ' ὑμῶν καὶ τῶν ὑπ' ὑμᾶς Κ.Κ. ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῶν διαφόρων ὁπλῶν, τὰ ὅποια διοικεῖτε, τοσοῦτον ἀξιάπινος καὶ πατριωτικῶς ἐκρίθη καὶ ἐν Ἀργεὶ παρὰ τῶν συμπατριωτῶν μου καὶ ἐμοῦ ὁ ἐθνικὸς σκοπός, ὅστις ὠδήγησεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὰ γενναῖα Ἑλληνικὰ ὅπλα.

Συγχαίρων ἐπομένως καὶ ὑμᾶς ἀπὸ καρδίας, Κύριε Ἀρχηγέ, καὶ ἐπιβυλαττόμενος καὶ προσωπικῶς νὰ σῶς ἐκφράσω τάχιστα τὰ αἰσθημένα μου ταῦτα, σᾶς παρακαλῶ νὰ τὰ μεθερμηνεύσῃτε καὶ πρὸς τὸν ὑπ' ὑμᾶς στρατόν· θέλω δὲ πράξει καὶ ἐγὼ τὰ ἐπ' ἐμοί.

Ἐν Ἀργεὶ 1 Φεβρουαρίου 1862.

Διατελῶ μετὰ τῆς προσηκούσης πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως,

Δ. ΤΣΟΚΡΗΣ.

Ἀριθ. 5.

Ἑλληνας!

Ἡ 25 Μαρτίου 1821 ἀνέτειλε φαιδρὰ εἰς τὴν εὐκλειᾷ ἡμῶν πατρίδα κατασυντριβομένων κατ' αὐτὴν δεσμῶν τεσσάρων αἰώνων καὶ καταπατηθείσης τῆς αἰσχρᾶς ἡμισελήνου, ἥτις ἐμόλυνε τὴν γεννῆτερά τῆς ἐλευθερίας γῆν. Πόλύμοχθος πλὴν εὐγενὴς ἀγὼν ἀπέδωκεν ἡμῶν τὴν τιμὴν, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ζωὴν, καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν ἐγγράφει καὶ πάλιν εἰς τὰς δέλτους τῆς ζωῆς περιεκύκλωσε τὸν διὰ τῶν αἱμάτων καὶ θυσιῶν του στηθέντα ὑπ' αὐτοῦ θρόνον. Δυστυχῶς ὁμως ξένοι ἔρπασαν τὰ θεῖα ἡρῶν καὶ λυμεῶνες ἐλυμαίνοντο τοὺς καρποὺς τῶν κόπων μας· τὸ ἔθνος ἐν μιᾷ νυκτὶ ὑψώθη ὡς γίγας καὶ ἡ τρίτη Τεβρίου τοῦ 1843 ἐχαίρετ' εἰς τὴν εὐλογομένην πατρίδα εἰς τὴν καταπεπληρωμένην, πλὴν ἡρωϊκῶν αὐτῆς χώραν, κρατοῦσα τὸν συνταγματικὸν χάρτην ὁπόσκι ἐλπίδες ἀνυπερβώθησαν τότε! ὁποῖας τὸ ἔθνος προσεδόξα ἑμέτερος! πλὴν γὰρ, εὐλογητὴ

ρχτος πολιτικῇ, μισαιφόνον καὶ κακοῦργον σύστημα, σύστημα ἐξανδραποδισμοῦ καὶ ἐξαχρειώσεως, σύστημα ὡς σύμβολον φέρον, τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν προδοσίαν, ἐμόλυνε διὰ τῆς δυσωδίας αὐτοῦ, τὴν μόλις πνεύσασαν αὔραν τῆς ἐλευθερίας, καὶ μικροῦ δεῖν κατέπνιγεν ἡμᾶς, εἰμὴ ὑπέφωσκεν ἡ ἐθνοσωτήριος τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1862 ἡμέρα. Τὸ ἡρωϊκὸν Νκύπλιον ἡρώων ὁδηγούντων, τῇ γενναίᾳ τῆς αὐτοῦ φρουρᾷ συνάρσει, καὶ τῶν πολιτῶν αὐτοῦ θελήσει, πρῶτον ἤρπασε τὰ ὄπλα, καὶ δεύτερον κατέφερε κατὰ τοῦ συστήματος πλῆγην, ἐπισείων τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας. ἐρ' ἥς χρυσοῖς γράμμασι φάνινται αἱ τρεῖς ἐθνοσωτήριαι αὐταὶ ἀρχαί.

1. Κατάπτωσις τοῦ συστήματος, πιστῶς ὑπηρετουμένου ὑπὸ τῆς μέχρι τοῦδε Κυβερνήσεως, καὶ ἀναγόμενης νέου ἐγγυονμένου τὰς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐτέρων δύο ἐπομένων ἀρχῶν.

2. Διάλυσις τῆς διὰ βιαίων μέσων συστηθείσης καὶ μέχρι τοῦδε ὑπαρχούσης Βουλῆς.

3. Συγκρότησις ἐθνοσυνελύσεως ὑπισχνομένης τὴν ὑπὸ τοῦ ἔθνους ἀνάκτησιν, τῶν καταπατηθεισῶν αὐτοῦ ἐλευθεριῶν καὶ πλήρωσιν παντὸς εὐγενοῦς καὶ ἐθνικοῦ ἡμῶν πόθου.

Ἀνατείνετε ὅθεν συμπολῖται ἰκέτιδας πρὸς τὸν Θεὸν χεῖρας, ὑπὲρ εὐοδώσεως τοῦ ἔργου ἡμῶν, καὶ παντὶ σθένει συντρέξατε ὑπὲρ τῆς ἀνακτήσεως τῶν ἐλευθεριῶν σας, καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν ὑγείων ἀρχῶν εἰς τὴν ὥραίαν πατρίδα μας.

Νκύπλιον τὴν 2 Φεβρουαρίου 1862.

Ἦ ἐ π ι τ ρ ο π ῆ,

Μιχ. Ἰατρός, Γ. Πετιμεζᾶς, Πολ. Ζηριφόπουλος, Β. Κόκκινος, Γ. Ι. Ἰατρός, Κ. Γ. Ἀντωνόπουλος, Γρηγ. Δημητριάδης, Κ. Πετσάλης, Ἰωάννης Πιπαζαφειρόπουλος, Πέτρος Μαυρομηχάλης.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Α. ΠΟΣΕΙΔΩΝ,

Ἀριθ. 6.

Συμπολῖται !

Ἦ Ἑλλάς, ἡ φιλάττη ἡμῶν πατρίς ἀνακηρυχθεῖσα ἀνεξάρτητος μετὰ χύσιν χειμάρρων αἵματος, περιέπεσε δυστυχῶς εἰς σύστημα κυβερνητικὸν καταχθύνιον.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς συναισθανόμενος τὰ πρὸς τὴν πατρίδα ἰερὰ αὐτοῦ καθήκοντα δὲν ἔπαυσε διαμαρτυρούμενος ἐνόπλιως καὶ διὰ παντοίων διαδηλώσεων κατὰ Κυβερνήσεως, ἥ; αἱ προσπάθειαι κύριον σκοπὸν προέθεντο νὰ καταδείξωσι τὸ ἔθνος ἄνευ ἀρετῆς, ἄνευ πατριωτισμοῦ, ἀνάξιον ἐλευθέρων θεσμῶν, καὶ ἀνάξιον μεγαλείου καὶ ἐθνικῆς δόξης.

Τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἡ ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις τῆς 3 76ρίου ἐκύρωσε, περιπεσὼν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν του εἰς τὴν ἐπιβόρῳ Κυβερνήσεως ἀντεθνικῆς καὶ ἐπιόρκου ἀνεπαίχθη πρὸς καταστροφὴν τοῦ τόπου· ὁ λαὸς φορολογεῖται καὶ καταπιέζεται, καὶ ὁ δημόσιος πλοῦτος σπαταλᾶται, ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ προδοσία εἶναι τὰ μόνα γνωρίσματα τοῦ τοιοῦτου συστήματος, ὅπερ δὲν ἔπαυσεν ἐξακολουθοῦν τὴν καταστρεπτικὴν του πορείαν, ἂν καὶ τὸ ἔθνος ἐξηγέρθη πολλὰκις ἐνόπλιως κατ' αὐτοῦ.

Ἐσχάτως δὲ καὶ αὐτὴν τὴν τελευταίαν ἐλπίδα τοῦ ἔθνους τὸ τῆς διαφθορᾶς σύστημα ἀνέπαιξεν αἰσχροτάτα, προσποιοῦν ὅτι ἐνδίδει εἰς τὰς εὐχὰς τῆς κοινῆς γνώμης.

Ἦ γαίνυα τῆς Ναυπλίας φρουρὰ ἐμπνεομένη ἀπὸ τὰ ἀκροαφέστατα πατριωτικὰ αἰσθήματα, ὑποστηρίζουσα τοὺς πολίτας, ἐξῆνεσθαι ἐνόπλιως μετ' αὐτῶν καὶ φοβερὰ κατὰ τοῦ τοιοῦτου ἐπιδράτου συστήματος κατὰ τὴν ἀξιωμανημόνευτον νύκτα τῆς 31 Ἰαννουαρίου πρὸς τὴν 1 Φεβρουαρίου ε. ε. ἐδείχθη, ὁ δὲ λαὸς ἄπας ὑποστηρίζει ἐνόπλιως τὰς ἐξῆς ἀπαιτήσεις του.

Α'. τὴν κατάλυσιν τοῦ συστήματος τῆς νοθεύσεως τῶν ἐλευθεριῶν, καὶ τὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Κράτους ἔλυσιν ἀνδρῶν ἐναρέτων καὶ ἐχόντων τὴν θέλησιν ἀνυπεύτως νὰ πραγματοποιήσωσι τὰς συνταγματικὰς ἐλευθερίας.

Β'. τὴν διάλυσιν τῆς ὑπαρχούσης Βουλῆς ὡς μὴ ἀπορρέουσας ἐκ τῆς τοῦ λαοῦ ἐλευθερίας ἐκλογῆς.

Γ'. Τὴν συγκατάσειν ἐθνোসυνελεύσεως πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ θρόνου διὰ τὴν λύσιν τῶν ἐθνικῶν ἐκρεμμῶν ζητημάτων τὰ ὁποῖα κρητοῦσι μετέωρον τὴν τύχην τοῦ ἔθνους.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 4 Φεβρουαρίου 1862.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας ἐπιτροπὴ,

Μιχ. Ἰατρός, Πολ. Ζηριφόπουλος, Γεωρ. Ι. Ἰατρός, Β. Κόκκινος, Γ. Δημητριάδης, Κωνστ. Πετσάλης, Περ. Μαυρομιχάλης.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς,

Γ. ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Ἀριθ. 7.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Ἄργους.

Συγκείμενον ἀπὸ τὰ κάτωθι τῆς προύσης ὑπογεγραμμένα μέλη, ἔτι τοὺς Κ.Κ. Δημ. Τσόκρην Πρόεδρον, Στ. Ἀναφιώτην, Περ. Διδάκην, Γεωρ. Τσόκρην, Ἰωάν. Πάγκαλον, Νικολ. Α. Ἰατροῦ, Ἰωάν. Βασιλόπουλον, Ἀνδρ. Ἀλίκουλην, Θεόδ. Καρχμουνητῶν, Κωνστ. Ῥοδόπουλον, Νικολ. Μπακόπουλον, Γ. Μιρίνον, Μιχ. Παπασχινόπουλον καὶ Π. Α. Σταματιάδην.

Συνελθὼν ἐκτάκτως εἰς συνεδρίασιν τὴν 2 τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ 1862 ἔτους περὶ τὴν ὥραν 9 Π. Μ. ἐν τῷ Δημαρχικῷ καταστήματι παρουσία καὶ τοῦ Δημάρχου Ἄργους Α. Γ. Λαμπρινίδου, ἔλα σκερθῆ καὶ ἀποφανθῆ ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ἀντικειμένου.

Ἐπειδὴ ὁ κράτος τῶν πυροβόλων τῶν περιφανῶν φρουρίων τοῦ Ναυπλίου ἀντήχησε καὶ εἰς τὰ πεδία τοῦ Ἄργους ὡς προάγγελος τῆς αὐτοῦ ὑπὸ τῆς γενναίας φρουρᾶς ἐνεργουμένης λαοσώστου μεταβολῆς, ἥτις εὐτυχῶς ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀντιστάσεως ἐπετεύχθη, καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν γενναίαν φρουρὰν καὶ τὸν ἀρειμάνιον τῆς Ναυπλίας στρατῶν, καθὼς καὶ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς μεταβολῆς καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικούς καὶ στρατιώτας, ἃ ὁποῖα μεταβολὴ μεγάλη ὑπόσχεται τῇ πατρίδι ὡφέλη· καὶ

Ἐπειδὴ τὸ δημοτικὸν τοῦτο συμβούλιον δὲν δύναται εἰμὴ νὰ θαυμάσῃ τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, ὅπερ μεγίστην εἰς τὴν ἰστορίαν τῆς πατρίδος περιποιεῖ δόξαν, καὶ νὰ ἐκράσῃ ἐν ὀνόματι

ἀπάντων τῶν δημοτῶν Ἀργους τὴν ἄπειρον πρὸς τὸν ἔνδοξον στρατὸν τῶν φρουρίων Ναυπλίας καὶ τῶν γενναίων αὐτοῦ ἀρχηγῶν εὐγνωμοσύνην του διὰ τε τὴν ἀσφάλειαν καὶ τήρησιν τῆς εὐταξίας καὶ τιμῆς τῶν πολιτῶν.

Διὰ ταῦτα ἀποφαίνεται.

Ἐκφράζει πανδημῶς καὶ ἐν ὀνόματι ἀπάντων τῶν συνδημοτῶν του τὴν ἄκραν πρὸς τὸν ἐθνικὸν στρατὸν τῶν φρουρίων Ναυπλίας εὐγνωμοσύνην διὰ τὸ ὅποσον ἐξετέλεσε μέγα ἔργον, ὅπερ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας μετὰ πάσης προθυμίας ἀπεδέχθη, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν καλὴν εὐδῶσιν ὑπὸ τοῦ ὑψίστου ἐπικαλεῖται.

Παρακαλεῖται ὁ πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ συμβουλίου Ἀργους Κ. Δημ. Τσόκης νὰ διευθύνῃ ἀντίγραφον τῆς παρούσης πράξεως, ὅπως καταχωρηθῇ εἰς οἰονδήποτε δημόσιον φύλλον ἐφημερίδος ἐγκρίνει.

Τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον,

Ὁ Πρόεδρος,

Δ. ΤΣΟΚΡΗΣ.

Τὰ μέλη,

Ν. Α. Ἰατροῦ, Π. Διβάνης, Κ. Ῥοδόπουλος, Θ. Καραμούντζης, Α. Ἀλικούλης, Π. Α. Σταματιάδης, Ἰω. Πάγκαλος, Μιχ. Πασχαλινόπουλος, Ν. Γ. Ἀναγιώτης, Γ. Μαρῖνος, Ν. Ι. Μπακόπουλος, Γ. Τσόκης, Ἰω. Βασιλόπουλος, Ἰω. Βλάχος.

Ὁ Δήμαρχος Ἀργείων,

Δ. Γ. ΔΑΜΠΡΙΝΙΔΗΣ.

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν,

Ἀργους τὴν 2 Φεβρουαρίου 1862.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Ἀργους,

Δ. ΤΣΟΚΡΗΣ.

Ἀριθ. 8.

Πρᾶξις Α'.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Μινώας.

Συγκείμενον ἀπὸ τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ Κ. Ἰω. Γερμανιώτην καὶ τὰ ὑπογραψόμενα μέλη.

Συνεδρίασαν ἐν τῷ δημοτικῷ καταστήματι σήμερον τὴν δευτέραν Φεβρουαρίου τοῦ 1862 ἑτεῦς ἡμέραν Παρασκευῆν

καὶ ὥραν 10 π. μ. τῇ προφορικῇ προσκλήσει τοῦ Κ. Ἀναγνώ-
στου Σπλούστρου καὶ

Λαβόντος τὸν λόγον ἐξέθεσιν ὅτι, ἐν τῇ πόλει Ναυπλίας, ὁ φρουρῶν στρατὸς τῶν διαφόρων σωμάτων, ταχθεὶς ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀπὸ τὴν 3ην ὥραν τῆς νυκτὸς τῆς πρώτης πρὸς τὴν δευτέραν Φεβρουαρίου ε.ε. ἡμέραν πέμπτην ἐξεδήλωσεν ὁμοθυμαδὸν ὅτι καταδικάζει τὸ παρελθὸν σύστημα τὸ καταθλίψαν τὰς διαφύσεις ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους, ἀποσκορακίζει αὐτὸ καὶ ζητεῖ διὰ τοῦτο τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, καταπατηθέντων πολυειδῶς, καὶ θεωροῦν ὅτι τὰ αἰσθήματα ταῦτα τοῦ στρατοῦ εἶναι ἐθνοσωτήρια, καθόσον καὶ μετὰ τὴν ἐνοπλον τοῦ λαοῦ συγκρότησιν διετηρήθη ἀπαρδειγματίστος κοινὴ ἡσυχία καὶ τάξις εἰς τε τὴν πόλιν Ναυπλίας καὶ τοὺς δῆμους τῆς ἐπαρχίας, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς καὶ διετήρησε καὶ διατηρεῖ τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν κατὰ τὴν ἐθνοσωτήριον τῆς 3ης Σεπτεμβρίου ἡμέραν. οὕτω καὶ σήμερον ὑπὸ τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος ὠθούμενος θρησκαυτικὴν ἐν τοῖς δικαιώμασι τῶν πολιτῶν καὶ τῇ ἀσφαλείᾳ τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν περιουσιῶν εὐλάβειαν ἐτήρησε.

Τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον παραδεχόμενον ὁμοθυμαδὸν τὸ κίνημα, ὡς συντελεστικὸν εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ τόπου εὐχεται, ὥστε ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς, αἰετοτε ἐμπνεόμενος ἀπὸ Ἑλληνικὰ αἰσθήματα, νὰ ὑποστηρίξῃ πᾶν τοτε τὰ δικαιώματα τοῦ ἔθνους καὶ ἐκφράζει τὰς εὐγνωμοσύνας του, ἐξ ὀνόματος τοῦ ὁποῖου ἀντιπροσωπεύει Αἰῶνος εἰς τὸν εἰρημένον στρατὸν, τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ Κ. Κ. Ἀρτέμιον Μίχου ἀντισυνταγματάρχην καὶ τοῦ Κ. Κ. ἀξιώματικῶς τοὺς λαβόντας μέρος, καὶ παρακαλεῖ τὸν ἀρχηγὸν νὰ ἀνακοινώσῃ τὰ αἰσθήματα ταῦτα τοῦ συμβουλίου εἰς τὸν στρατὸν ἅπαντα.

Ὁ Κ. Δήμαρχος θέλει κοινοποιήσει ἀντίγραφον τῆς παρούσης εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς γενναίας φρουρᾶς.

Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον,

Ὁ Πρόεδρος, Γ. ΓΕΡΑΝΙΩΤΗΣ, Α. ΚΑΣΕΛΑΣ.

Διὰ τὸν Ἀντὼν. Κελλέργην, Α. Τσουδερός, Ν. Κοκοσίης,
διὰ τὸν Βασίλ. Μετθίουδάκη, Γω. Πικάκη.

Τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον Ὑσιῶν.

Συγκείμενον ἀπὸ τοὺς Κ. Δημοτικοὺς συμβούλους Ἀθανάσιον
Σελᾶν Πρόεδρον, Σπύρον Μαρούτζον, Ἰω. Ν-ρούλιαν,
Ἰωαν. Μαντῆν καὶ Α. Δ. Ἀντωνόπουλον.

Συνελθὼν σήμερον τὴν 3ην τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους
1862 εἰς τὸ ἐν Ἀχλαδοκάμπῳ δημοτικὸν κατὰστημα κατὰ
πρόσκλησιν τοῦ ἐμυνόμενου Δήμου, ἵνα σκεφθῇ καὶ ἀποφανθῇ
περὶ τῶν αἰσθημάτων τῶν συνδημοτῶν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐν Ναυ-
πλίῳ καὶ Ἀργεὶ συμβεβηκότων.

Α΄. Λαβὼν ὑπ' ὄψιν, ὅτι, ὁ γενναῖος στρατὸς τῆς ἐν Ναυ-
πλίῳ φρουρᾶς, συμμεριζόμενος τὰ αἰσθήματα ἀπάντων τῶν
Ἑλλήνων ἤρξατο καὶ ἀπεπεράτωσε τὴν καταστροφὴν τοῦ
ἐπικρατοῦντος συστήματος, ὅπερ κατεμάρνανε τὴν πατρίδα ἡ-
μῶν, καὶ ὅτι αἱ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν πολιτῶν Ναυπλίας καὶ
Ἀργους διακηρυχθεῖσαι ἀρχαὶ εἶναι εὐχαὶ ἀπάντων ἡμῶν καὶ
τῶν συνδημοτῶν μας.

Θεωρήσαν διὰ τὸ ἐθνοσωτήριον τοῦτο ἔργον ἤρξατο ὁ γεν-
ναῖος στρατὸς τῆς Ναυπλίας, καὶ οἱ ἥρωες ἀρχηγοὶ αὐτοῦ ἐν
πλήρει αὐταπαρνήσει καὶ ἀκρα ἡσυχίᾳ καὶ τάξει.

Ἀποφαίνεται.

Μεγίστη ἐκπράζεται εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν ἐνδοξον τῆς
Ναυπλίας στρατὸν, διὰ τὴν ὁποίαν κατέβαλε προσπάθειαν πρὸς
ἀνάγκησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἔθνους, καὶ ἀπὸ καρδίας εὐ-
χεται ὅπως ὁ ὕψιστος κατευοδώσει τὰς προσπάθειας αὐτῶν τε
καὶ ἡμῶν.

Ἀντίγραφον τῆς παρούσης θέλει κοινοποιηθῇ παρὰ τοῦ
Προέδρου πρὸς τὸν Δήμαρχον διὰ τὰ περαιτέρω.

Τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον,

Ἀθανάσιος Σελᾶς, Σπύρος Μαρούτζος, Ἰωάννης Μαντῆς,
Ἀντώνιος Δ. Ἀντωνόπουλος.

Ἀριθ. 10.

Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Τριπόλεως καὶ τοῦ
νομοῦ Ἀρκαδίας.

Συμπολιταί !

Ἡ φρουρά τῆς πόλεως Τριπόλεως τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἤμαι διοικητὴς συμμεριζομένη τὸ αἶσθημα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ γενναίου στρατοῦ τὴν ἀπόφασιν, ἀνέλαβε μετὰ πλείστης πεποιθίσεως νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ ἔθνους.

Ὁ ἐκταῦθα κρατὸς τῆς πατρίδος συνχισθανόμενος τὴν ἀπελπιστικὴν κατὰστασιν, εἰς ἣν ἔφθασαν τὰ πράγματα καὶ τὸ ἀνεπανόρθωτον αὐτῶν διὰ τῶν νομίμων μέσων συνεπερίσθη ἐνδομύχως, καὶ συμμερίζεται τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἐθνικὴν ἐπιθυμίαν, ἥτις εἶναι ἐπιθυμία ὅλου τοῦ ἔθνους περὶ τῆς πτώσεως, τοῦ ἐπικρατήσαντος φθοροποιῦ συστήματος ἐπὶ τῶν δυατυχῶν μέχρι τοῦδε Ἑλλήνων, τῆς διαλύσεως τῆς παρανομου Βουλῆς, καὶ τῆς συγκαλέσεως ἐθνικῆς συνελεύσεως, καὶ ἐπιφορτισμένους τὴν διὰ λυσιν τούτων ἀπεφάσισε νὰ ὑποστηρίξῃ διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ὅπλων τὴν θέλησιν τοῦ ἔθνους.

Ἡ ἐν μέσῳ τοῦ ἐκταῦθα ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου χθесινῇ κατ' ἐπανάληψιν διαδήλωσις τῶν αἰσθημάτων σας, ὁ ὅρκος τὸν ὁποῖον σύμπαντες ὁμοθυμῶς ἐδώκατε ἐνώπιον τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς θρησκείας καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν, τοῦ φιλοστόργου καὶ πνευματικοῦ τούτου πατρὸς μας, ὅχι μόνον ἀπέδειξε τὴν ἱερότητα τῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, λαὸς μεγαλοεργός, δὲν κινεῖται ἀπὸ τυχαῖα αἵτια, ἀλλ' ἐμπνεόμενος ἐκ σπουδαιοτάτων αὐτῶν ἀποφασίζει νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας.

Συμπολιταί !

Διὰ τὰ ὁποῖα ἐδείξατε τρανότατα αἰσθήματα, τὰ ὑπὲρ τῆς ὑπὸ διοίκησιν μου γενναίας φρουρᾶς, οἷς ἐκφράζω καὶ ἐκ μέρους αὐτῆς, καὶ ἐκ μέρους μου τὴν ἰδιάζουσαν εὐγνωμοσύνην μας, προβαλόντες εἰς ἕκτατα μέτρα, πρὸς πραγματοποίησιν

τῶν ἐπιθυμιῶν σας ἐπικαλούμεθα τὸν πατριωτισμὸν σας καὶ τὴν πατριωτικὴν σύμπραξίν σας, σὰς συσταίνουμεν τὴν φρόνησιν καὶ τὴν ἱερὰν ὁμόνοιαν, αἵτινες ἄχρι τοῦδε σὰς ἐχαράκτηρισαν καὶ αἵτινες αἰέποτε ἐχαράκτηρισαν τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν εἰς τὰς κρισιμωτέρας περιστάσεις, καὶ ἀπαιτοῦμεν νὰ μὴ διαταραχθῇ ἡ δημοσίᾳ ἀσφάλεια καὶ τάξις, τὴν ὁποίαν ἔχομεν καθῆκον νὰ διατηρήσωμεν ἀπαρεγκλήτως, καὶ θέλομεν τηρήσει, διὰ νὰ φθάσωμεν οὕτως εἰς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς πατρίδος.

Βίθε ὁ Ὑψιστος, ὅστις οὐδέποτε ἐγκατέλειψε τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐπινεύσῃ εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν εὐχῶν ὅλου τοῦ ἔθνους.

Ἐν Τριπόλει τὴν 5 Φεβρουαρίου 1862.

Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Ἀρχαδίας,

Α. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ.

Ἀριθ. 11.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας ἐπιτροπὴ.

Συμπολῖται !

« Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε » !

Ἀνδρεῖοι ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται τοῦ ἔθνικοῦ στρατοῦ διπλασιάσατε τὸ θάρρος καὶ τὴν γενναϊότητά σας !

Τὸ ἔθνικόν κίνημα προοδεύει πανταχοῦ γιγαντιαίοις βήμασι καὶ τοῦ Νομοῦ Ἀρχαδίας ὅπου καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιερεὺς, καὶ ὁ στρατὸς καὶ ἅπαντες οἱ πολῖται ἠσπάσθησαν ἱεροπρεπῶς τὸ ἔθνικόν κίνημα καὶ ἐξηγέρθησαν κατὰ τοῦ καταρρέοντος ἀντεθνικοῦ συστήματος, ἀπεδίωξαν τὰς ἀρχάς αὐτοῦ καὶ ἔλαβον τὰ ὅπλα καὶ οἱ πολῖται καὶ οἱ στρατιῶται Καλαμῶν, Νεοκάστρου, Μεγαλουπόλεως, Ἀγίου Πέτρου, Σπάρτης καὶ ἄλλων μερῶν, συνελήφθη δὲ καὶ ὁ ἀντεθνικὸς Ὑβελιώτης.

Ζήτω τὸ ἔθνος !

Ἡ ἐπιτροπὴ,

Κ. Γ. Ἀντωνόπουλος, Μ. Ἰατρός, Γ. Πετιμεζᾶς, Β. Κόκινος, Γρ. Δημητριάδης, Ἰωάν. Παπαζαχειρόπουλος, Πολ. Ζαμφόπουλος, Περ. Μαυρομιχάλης.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Δ. ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Ἀριθ. 12.

Ἀσπαζόμενοι τὰς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος, τὰς διαδηλωθείσας ἐσχάτως ἐν Ναυπλίῳ ἐν Ἀργεῖ, ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ, ὁμογνωμονοῦντες μετ' τὴν φωνὴν τοῦ ἔθνους, συνήλθομεν σήμερον τὴν τετάρτην Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1862 ἡμέραν Κυριακὴν περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐν τῇ πατρικῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως ταύτης Τριπόλεως, οἱ ὑπογεγραμμένοι κάτοικοι καὶ προνοοῦντες περὶ τῆς τάξεως καὶ περὶ ἀσφαλείας τοῦ τόπου, ἐκλέγομεν ὁμοφώνως ἐπιτροπὴν τοὺς συμπολίτας ἡμῶν, Κυρίου Χρήστον Στεφανόπουλον, Βασίλ. Θ. Δελιγιάννην, Παναγ. Σ. Οἰκονομίδην, Χρ. Μιτάλην, Ἰω. Π. Πύρλαν, Θεόδ. Ρηγόπουλον, Β. Κ. Πετούνην, Ἀθ. Καλπακίδην, Ἀθ. Πετροκόπην, Ἀθαν. Γόντικα, Ἀλέξ. Νικόπουλον, Ἰω. Ζαφειρόπουλον, Χρήστον Κούμαρην, καὶ Ἀντ. Ἀλεξανδρόπουλον, πρὸς οὗς ἐμπιστευόμεθα τὴν διαχείρισιν τῆς ἀσφαλείας τῆς ἡσυχίας καὶ τάξεως τοῦ τόπου, καὶ πᾶν ὅ,τι συντείνει πρὸς εὐδόωσιν τοῦ διακηρυχθέντος ἐθνικοῦ σκοποῦ ὑποσχόμενοι νὰ παρέχωμεν πᾶσαν συνδρομὴν αὐτοῖς καὶ ἐπὶ τοῦτω μεταβαίνομεν ἀπὸ τῆς πλατείας εἰς τὸν ναὸν τῆς Μητροπόλεως τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, ἵνα ὁρκισθῶμεν ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ ἀρχιερέως ἡμῶν Κ. Θεοφάνους.

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί.)

Ἀριθ. 13.

*Πρὸς τοὺς ἑτοχωτάτους Κυρίους Πρέσβεις τῶν τριῶν
Μεγάλων Εὐεργετιδῶν τῆς Ἑλλάδος Δυνάμεων
Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσσίας.*

Ἐξοχώτατοι !

Ἡ πατρίς ἡμῶν, προῖόν πολιτίμου αἵματος καὶ ἀκχιλοχίστων θυσιῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολυόδυνον ἐπταετῇ ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ μέλημα τῶν εὐεργετικῶν ἀποφάσεων τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων, οὔτε ἐπαύσατο, οὔτε καθύσεται πάντοτε, κηρύττουσα τὴν ἄπειρον πρὸς αὐτὰς εὐγνωμοσύνην τῆς καὶ πάντοτε θέλει προσδοκᾷ καὶ νέα δειγμάτων τῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀείποτε δειχθείσης μερίμνης αὐτῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1844, ὅτε, μετὰ τὴν ἱστορικὴν ἀντίπολις-
τευσιν τοῦ 1843, συνομολογήθη μεταξὺ τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ
Βασιλέως ὁ θεμελιώδης τοῦ κράτους νόμος, πολλαὶ Κυβερνη-
τικαὶ πράξεις καὶ περιστάσεις, γινώσται τοῖς πᾶσιν, ἀπέδειξαν
ἐναργέστατα, ὅτι ὁ σκοπὸς, ὃν προσετίθετο ἡ ἐθνικὴ αὕτη με-
ταπολίτευσις, ἀπεκρούσθη, ἐντελῶς ἐματαιώθη, διότι πᾶσα
προσπάθεια καὶ ἐνέργεια ἐκ μέρους τῶν συμβούλων τοῦ στέμ-
ματος ἐκ συστήματος καὶ κατεβλήθη καὶ καταβάλλεται, ἵνα
τὸ πολιτικὸν τῆς Ἑλλάδος Σύνταγμα κατασταθῇ χάρτης
ἄγραφος διὰ τῆς εἰκονικῆς καὶ ψευδοῦς ἐφαρμογῆς· αὐτοῦ, καὶ
τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος κατασταθῇ ἀνάξιον Συνταγματικῶν ἐλευ-
θεριῶν.

Ἡ ἐκτελεστικὴ, νομοθετικὴ καὶ δικαστικὴ ἐξουσία ἐπαν-
σαν διακρινόμεναι πρὸς ἀλλήλας κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Συντάγ-
ματος, τὸ σύστημα τῆς ἀπορρόφησης καὶ συγκεντρώσεως συ-
νεργῶνευσεν αὐτὰς καὶ ἄλλῃ πλέον θέλῃσι παρὰ τὴν ἐθνικὴν,
τὴν Συνταγματικὴν, ἀνέλαβε καὶ διευθίνει ἰδιορρυθμῶς καὶ
κατὰ τὸ δοκοῦν τὸ πηδάλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ σκάφους.

Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἐμπαιζόμεθα ὑπὸ ψευδοῦς
Συνταγματικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἐλευθερία τοῦ πολίτου πα-
λαίει κατὰ τῆς αὐθαιρεσίας· τὸ δίκαιον κατὰ τῆς ἀδικίας, καὶ
ἡ ἀσθένεια κατὰ τῆς καταθλιβούσης ἐξουσίας· παρανομία ἐπὶ
παρανομίᾳ κατὰ τὴν ἰδικὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων, ἀδικίαι
καὶ μεροληψία κατακριτέαι, ἄρνησις τῆς λύσεως παντὸς σκου-
δαίου καὶ οὐσιώδους ἐθνικοῦ ζητήματος, ἐπεμβάσεις εἰς τὰς ἐ-
κλογὰς καὶ μυρία ἄλλα ἀνοσιουργήματα, ἐκορυφώθησαν ἐπὶ
τοσοῦτον, ὥστε κατέστησαν ἡμῶν τὴν θέσιν ὅλως προβλημα-
τικὴν. Διὰ τῶν τοιούτων δὲ παρεκτροπῶν καὶ ἀντισυνταγ-
ματικῶν πράξεων, τὸ ἀντεθνικὸν αὐτὸ σύστημα ἐμάρανε τὴν
ἐθνικὴν ἡμῶν ζωὴν, ἐξησθένησε τὴν ἠθικὴν δύναμιν τῆς ἐξου-
σίας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, μικροῦ ἐδέησε νὰ διαφθείρῃ ὅλως τὰς
τάξεις τῶν πολιτῶν, παρέλυσεν τὰς θετικὰς δυνάμεις τοῦ ἔθνους,
διηρέησε τὸν πολίτην κατὰ τοῦ πολίτου καὶ τὸν ἀδελφὸν
κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ ἀμφίβολον τέλος κατέστησεν τὴν πο-
λιτικὴν ὑπαρξίν καὶ εὐθυμερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους, ὅπερ

χείμαρροι χριστιανικῶν αἱμάτων, καὶ ἡ κραταιὰ ἀντίληψις τῶν τριῶν Μεγάλων Εὐαγγελιστῶν Δυνάμεων ἐστερέωσεν.

Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος πολλάκις καὶ διὰ τῶν ὀπλῶν καὶ διὰ τοῦ τύπου καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἐκεραινοδόγησε τὸ σύστημα τῆς τοιαύτης Κυβερνήσεως καὶ κατέδειξε τὸν κρημνὸν, εἰς ὃν ἡδύνατο νὰ ἐκθῇ τὸ ἔθνος ἢ ἐξακολουθήσῃ αὐτοῦ. Ἀπηρεωμέναι προλήψεις, ἐσφαλμένη διάγνωσις καὶ ἐκτίμησις τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς καταστάσεως τοῦ ἔθνους, ἀπεπλάνησαν μέχρι τοῦδε καὶ ἀποπλανῶσι δυστυχῶς τοὺς συμβούλους τοῦ στέμματος εἰς τὴν ἀντεθνικὴν ταύτην πορείαν. Δὲν ἠνέωξαν οὗτοι, οὔτε θέλουν νὰ ἀνείξωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ νὰ ἴδωσιν, ὅτι τὸ ἔθνος προώδευσεν καὶ εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ εἰς τὰ φῶτα, καὶ ἀπέκτησε ἱκανὴν πολιτικὴν ἀνατροφὴν, ὥστε νὰ ἐξασπῇ ἐλευθέρως καὶ ἀνεπιρεάστως τὴν κυριαρχικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ τὰ Συνταγματικὰ αὐτοῦ δικαιώματα· ἀλλ' ἐκ προθέσεως, ἵνα δικαιολογηθῶσιν εἰς τὸν ἑξῶ κόσμον ἀπέδωκάν καὶ ἀποδίδουσιν ὅλας τὰς πανδημούς ἐξηγήσεις καὶ ἐκδηλώσεις ταύτας εἰς τὸν πατρισμὸν καὶ τὴν φιλαρχίαν, καὶ θεώρησαν καὶ θεωροῦσιν καὶ αὐτὰς ἔτι τὰς τάξεις τῶν ἀνεξαρτήτων, νοσημόνων, φρονήμων καὶ συντηρητικῶν πολιτῶν, ὡς ὄργανα τῶν σπουδαρχῶν καὶ φατριστικῶν, οὓς τὸ ἔθνος μετ' ἀγανακτήσεως ἀποκρούει, διότι ἔχει ἰδίαν θέλησιν, γινώσκει τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ δικαιώματα καὶ ἐφθασεν αὕτη εἰς ἡλικίαν, ὥστε νὰ διακρίνῃ, ἂν εὑρίσκη καὶ κατανοῇ τὰς παραβιάσεις αὐτῶν.

Μετὰ τὰ ἐν Ἀθήναις τελευταῖα συμβάντα, ἅτινα οἱ Κ. Πρέσβεις κάλλιον παντὸς ἄλλου γινώσκουσιν, ἐξέλασε δυστυχῶς πᾶσα ἐλπίς πρὸς εἰλικρινὴ ἐφρημεγὴν τοῦ Συντάγματος καὶ βελτίωσιν τῶν πραγμάτων τοῦ ἔθνους.

Ἡ ἀνοχὴ πλέον ἦτον ἀσυγχώρητος, ἦτον ἐξευτελισμὸς τοῦ ἔθνους, ἐγκλημα προδοσίας· ἦτον παραβίασις τοῦ ὅρκου, ὃν οἱ Ἕλληνες πανδημῶς ὠρκίσθησαν πρὸς τήρησιν τοῦ Συντάγματος ἥεις ἀνενέθῃ εἰς τὸν πατριωτισμὸν ἡμῶν.

Ἡ ὑπόληψις καὶ ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος, αὐτὸς ὁ ὑπέρτατος νόμος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὀφείλει νὰ κλίνη γόνυ πᾶς πο-

λίτης, συναισθανόμενος τὰ δικαιώματα καὶ τοῦ πολίτου καὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ἔπρεπε νὰ ἐπικρατήσῃ καὶ ἐν τῷ νῷ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ὄλων τῶν πολιτῶν· ἰδοὺ οἱ ἰσχυροὶ καὶ ἀκαταμάχητοι λόγοι, οἵτινες ἠνάγκασαν τοὺς πολίτας καὶ τὴν φρουρὰν Ναυπλίας, ἀκολουθοῦντες τὰς εὐχὰς ὄλων τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα πρὸς καταστροφὴν τοῦ ὀλεθρίου αὐτοῦ συστήματος.

Αἱ εὐχαὶ αἵτινες ἐξεδηλώθησαν καὶ ἐπισήμως παρ' ἡμῶν προεκπρὸνθησαν καὶ ἐδημοσιεύθησαν, ἤτοι ἡ κατάλυσις τοῦ ὑπερχοντος Κυβερνητικοῦ συστήματος, ἡ διάλυσις τῆς ὑπαρχούσης Βουλῆς καὶ ἡ συγκρότησις ἐθνικῆς συνελεύσεως πρὸς λύσιν τῶν ἐθνικῶν ἐκπερασίων ζητημάτων καὶ διόρθωσιν τινα διατάξεων, ὡς ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸ ἔθνος, εἰσὶν εὐχαὶ ὄλων τῶν Ἑλλήνων ἀνεξαιρέτως, καὶ πλανᾶται πᾶς ὁ στήριζόμενος εἰς ἐναντίαν πληροφορίας καὶ παραστάσεως· οὐδὲν ἄλλο λοιπὸν ζητοῦμεν, εἰμὴ τὴν ὑποστήριξιν καὶ παραδοχὴν τῶν εὐχῶν αὐτῶν διότι μόνον ἡ ἐκπλήρωσις αὐτῶν δύναται νὰ σώσῃ καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὴν Βασιλείαν· ἡ βία δὲ ἦναι βέβαιον τὸ σύστημα, οὐδέποτε δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν, ὡς ἀναπόφευκτον καταστάσαν.

Οἱ Κύριοι Πρόεδροι τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν γενικὴν ταύτην τοῦ ἔθνους φωνήν, ἣτις, δυνάμεθα πανδημῶς νὰ διαβεβαιώσωμεν, αὐδόλως τείνει εἰς προσβολὴν τῆς διὰ τῶν συνθηκῶν καθιερωθείσης καὶ ὑφισταμένης ἐν Ἑλλάδι μοναρχικῆς καὶ Συνταγματικῆς τάξεως, ἡ τῶν διεθνῶν σχέσεων, οὐδὲ τὸ παράπαν ἀντίκειται εἰς τοὺς ὑψηλοὺς περὶ τῆς Ἀνατολῆς σκοποὺς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων· πιστεύομεν, ὅτι οὐδεμίαν θέλουσι δώσει προσοχὴν ἢ ἀκρόασιν εἰς ἐναντίαν πληροφορίας καὶ παραστάσεως, ἀλλὰ θέλουσι πεισθῇ περὶ τοῦ δικαίου τῆς ἐξεγέρσεως ἡμῶν ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐν ὅσῳ δὲν ἐκπληρωθῶσιν αἱ εὐχαὶ τοῦ ἔθνους δὲν θέλουσι καταθέσει τὰ ὅπλα.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας ἐπιτροπὴ,

Μιχ. Ἰατρός, Πολ. Ζηριφόπουλος, Γ. Α. Πετιμεζᾶς, Κων-
σάντινος Γ. Ἀντωνόπουλος, Γεώργ. Ἰατρός, Π. Φαρμακῆπου-

λος, Μ. Κοτσονόπουλος, Γ. Στεφόπουλος, Ίω. Παπαζαφειρό-
πουλος, Α. Γαλανόπουλος, Β. Κόκκινος, Γρηγ. Δημητριάδης,
Π. Μαυρομιχάλης, Κωνστ. Φαρμακόπουλος, Κ. Πετσάλης.

Ὁ γέν. Γράμματεὺς,

Γ. Δ. ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον Ναυπλίου,

Μιχ. Ἰατρός, Ν. Μαρίας, Μ. Κοτσονόπουλος, Μ. Παλά-
διος, Γ. Παπακωνσταντίνου, Φωτ. Σολαΐδης, Βασίλ. Κόκκινος,
Νικ. Α. Λοΐζος.

Ὁ Δῆμαρχος,

ΠΟΛ. ΖΑΡΕΙΦΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Σωματάρχαι τῆς φρουρᾶς Ναυπλίας,

Κ. Κορωνάιος, Θ. Κυδωνάκης, Α. Ν. Βότσαρης, Χ. Ζιμ-
δρακάκης, Ίω. Μανολάκης, Γρ. Ἀμπέλαις, Γεωγ. Παναγιώτης,
Α. Βλάσης, Μ. Μισχοπούλος, Α. Γρίβας, Χρῆστος Κατσικο-
γιάννης, Γ. Κόκκινος, Ίω. Σταυριανός.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων Ναυπλίας,
(Γ. Σ.) ΑΡΤΕΜΗΣ ΜΙΧΟΥ.

Ἀριθ. 14.

Προσθήκη ἡμερουσίας διαταγῆς τοῦ ἀρχηγοῦ
9 Φεβρουαρίου.

Στρατὲ τῆς Ναυπλίας! Στρατὲ πρόμαχε τῶν ἐθνικῶν δι-
κωμιμάτων τῆς ὅλης Ἑλλάδος! Σ' ἀπαύξομαι. Χθὲς τὴν 8ην
φεβρουαρίου ἀντίστης γενναίως ἐναντίον τριπλασίας δυνά-
μεως ἀντεθνικῶν, ἀνώτερον ἐχούσης πυροβολικὸν καὶ πολλα-
πλασίαν δυνάμιν ἱππικοῦ, καὶ νικητὴς αὐτῆς ἀνεδείχθης ὑπέ-
στης κόπου, ἔδωκες μάρτυρας ἐλευθερίας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς
μάχης, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀπείρων εἶσαι ἄξιος.

Συστρατιῶται! δὲν σὰς συγχίζω διὰ τὴν νίκην σας, κα-
θότι ἀναγκάσθητε νὰ χύσετε αἷμα ἀδελφικόν. Κλαύτουμεν,
οἱ λοιποὶ συστρατιῶται, τοὺς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν πεσόντας.

Κλαύσωμεν τοὺς πρωτομάχτους τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ, καὶ τοὺς τῆς ἐναντίας μερίδος, οὗς δόλιον σύστημα τὸν σκοπὸν τῆς καταστροφῆς τῆς πατρίδος προθέμενον ἐξηπάτησε καὶ ἀπέστειλεν ἀντιπάλους μας.

Στρατὲ ! Ἀγρύπνει ! Τὴν νίκην ταύτην θεώρησον ἀρχὴν τῶν ἀγώνων σου, εἰς τοὺς κινδύνους θέλεις μ' ἔχει πάντοτε πλησίον σου.

Ὁ ἀρχηγός,
ΑΡΤΕΜΗΣ ΜΙΧΟΥ.

Ἀριθ. 15.

Ἕλληες ! Χαίρετε !

Ὁ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Χάν προκληθεὶς δις καὶ τρίς εἰς μάχην ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀπέβρυξε σήμερον ὁμῶς συγκροτηθείσης παισιματώδους μάχης ἀπὸ τῆς 9 π. μ. μέχρι τῆς 12 τῆς μεσημέριος εἰς τὸ πεδίον τοῦ Πολυγώνου τῆς Ἀρείας, ἐνικτήθη κατακράτος μὲ μεγίστην ζημίαν του, ἐκ δὲ τῶν ἡμετέρων ἐφονεύθησαν μὲν δύο, ἐπληγώθησαν δὲ πέντε, καταδιωχθεὶς δὲ ὁ ἐνάντιος στρατὸς μέρος τοῦ μεταξὺ τῶν δύο ὁρέων, ἐφ' ὧν τὰ παρεκκλήσει τοῦ Προρῆτου Ἡλιοῦ, πεδίου, ὑπεχώρησε καὶ ἐστράπη εἰς φυγὴν ἀτάκτως, μὴ δυνηθεὶς ν' ἀντιταθῇ εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν ἡμετέρων· ἡ ζημία του εἶναι μεγάλη.

Ἄς εὐχαριστήσωμεν τὸν Ὑψίστον τὸν εὐλογοῦντα τὸν ἐθνικὸν σκοπόν.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 8 Φεβρουαρίου 1862.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας ἐπιτροπὴ,

Μιχ. Ἰατρός, Γ. Α. Πετιμεζᾶς, Πολ. Ζαρεφόπουλος, Β. Βόκκινος, Γεώρ. Ἰω. Ἰατρός, Κωνστ. Γ. Ἀντωνόπουλος, Γρ. Δημητριάδης, Κ. Πετσάκης, Ἰω. Παπῆζαφειρόπουλος, Πέτρος Μυυρομιχάλης.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς,
Γ. Α. ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Ἀριθ. 16.

*Πρὸς τὸν Ἀντισυνταγματάρχην ἐπιθεωρητὴν τῆς
Χωροφυλακῆς Κ.Κ. Δ. Κουτσογιαννόπουλον.*

Κύριε Ἀντισυνταγματάρχα ! δὲν ἀγνοεῖτε βεβαίως τὸ κίνημα τῆς Ναυπλίας, καὶ ποῖος ὁ σκεπὸς τοῦ κινήματος τούτου ἡ φρουρὰ τῆς Ναυπλίας, καὶ πάντες οἱ πολῖται περιέμνον ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας νὰ ἴδουν ἀπεσταλμένον τινὰ παρὰ τῆς Βασιλείας, πρὸς συνδιελλαγὴν ἀπέρευγον τοῦ νὰ δώσουν μάχην οὐδὲ εἰς Μύλους, οὐδὲ εἰς τὸ Ἰπποβορθεῖον οὐδὲ εἰς Κουτσοπόδι. Ἀπεσύρθη ἐκ τοῦ Ἄργους καὶ οὐδὲ ἐφρόντισε γ' ἀποδιώξῃ τοὺς ὀλίγους ἱππεῖς οἵτινες κατέλαβον τὴν Τίρυνθον, ἀμὲν ὁ Βασιλικὸς στρατὸς συνεκεντρώθη εἰς Τίρυνθον. Χθὲς κατὰ τὴν 8ην καὶ ἡμίσειαν ὥραν π. μ. ἐκίνησε θαρράλως νὰ καταλάβῃ τὸν Ἅγιον Ἡλίον καὶ τὴν Ἀρειαν, ἡ φρουρὰ τῆς Ναυπλίας ἐφιλονέκησεν τὴν διακατοχὴν σπουδαίως, ἡ μάχη ὑπῆρξε πνευματοδοσέατη ἐπὶ 3 ὥρας, ἡ φρουρὰ νικητὴρ σπουδαίως μᾶλιστα, ὁ βασιλικὸς στρατὸς ἐπονείδιστον ἔκαμιν ὑποχώρησιν, ἀνέστη εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης 150 περίπου πτώματα καὶ ἱκανοὺς ἀξιωματικούς, ἐκ δὲ τῆς φρουρᾶς 7 ἐφονεύθησαν καὶ 8 ἐπληγώθησαν ἀκινδύνως, ἓνας ἀνθυπασπιστὴς ἐφονεύθη καὶ ἕτερος ἐπληγώθη.

Τῆς ὁλοθρίως τῆς μάχης τὸ ἀποτέλεσμα ἔρηνει σύμπασα ἡ πόλις καταρωμένη τὴν αἰτίαν, διότι τὸ ἔθνος ἀπώλεσε τούς ἀνδρείους μαχητάς, καὶ σπεῦσαι νὰ γνωστοποιήσῃς τοῦτο εἰς τὸν Σ. Βασιλεῖα, τοῦ ὁποῦ ἡ σύνεσις εἰς πολλὰς περιστάσεις ἔσωσε τὸ ἔθνος καὶ τὸν θρόνον, καὶ νὰ μὴ ἐξαπατᾶται πλέον, διότι ἡ Ἀρχαδία, ἡ Μεσσηνία, ἡ Λακωνία καὶ ἄλλαι ἐπαρχίαι ἀνεστατώθησαν καὶ ἔσον οὕτω θὰ καταπλημμυρῇ ἡ Ἀργολὶς ἀπὸ ὀπλῖται· οἱ ἀξιωματικοὶ, οἱ στρατιῶται καὶ οἱ πολῖται πάσης τάξεως ἔχουν τελεῖν ὁμόνοιαν, καὶ πλούσια μέσα ἐνθουσιασμένοι ὑπερβαλλόντως τὸ αὐτὸ αἶσθημα ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Τρίπολιν. Τὸ σέβας πρὸς τὸν Βασιλεῖα δὲν ἐξέλειπεν. Λεπτομερεῖας περὶ τοῦ κινήματος, εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν.

Ναύπλιον τὴν 9 Φεβρουαρίου 1862.

ΙΩ. ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΣ (ἀντιμοίραρχος).

Ἀριθ. 17.

Διαταγὴ τοῦ Στρατοπεδάρχου Πρ. Ἡλίου.

Συστρατιῶται ! τὴν γενναιότητα ἣν ἐδείξατε ἀποκρούσαντες δεκαπλασίας δυνάμεις τοῦ ἀντεθνικοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν 8ην Φεβρουαρίου ε. ε. ἐχειροκρότησε σύμπαν τὸ Πανελλήνιον ! Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καταφρονήσαντες τὴν ὑπεροφίαν ἐνὸς Ἑλβετοῦ τυχοδιώκτου, ἐδείξατε, ὅτι ἐννοεῖται τὸν εὐγενῆ σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἀγωνίζεσθε, καὶ ὅτι εἰς τὰς φλέβας σας, ῥεῖ τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο αἷμα, ὅπερ ἐκυκλοφορεῖ εἰς ἐκείνας τῶν ἡρώων τοῦ 1821.

Συστρατιῶται ! ὁ ἀγὼν, ὃν ἀνελίβατε εἶναι ἱερός. Τίποτε εὐγενέστερον, ἢ τὸ μάχεσθαι ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τῆς πατρίδος, δι' ἃς οἱ γονεῖς μας ποταμούς, αἱμάτων ἔχυσαν· ἐδείξατε ὅτι εἰσθιι υἱοὶ τῶν, καὶ ὅτι ὁ Ἕλλην οὐδέποτε ὑπηρετήσε, ἢ ὑπηρετήσῃ συμφέροντα ἀτομικά.

Μέχρι τοῦδε οὐδεμίαν στήρην ὑπέστητε· οἱ γονεῖς μας ἄλλοτε δὲν ἐπολέμουν μόνον κατὰ τῶν Μεγάλων δυνάμεων τοῦ ὑπερόπτου ἐχθροῦ τῶν, ἀλλ' ἐπολέμουν καὶ μετὰ τὴν πείναν, δίψαν, πηγματοῦς, τὴν βροχὴν καὶ γύμνωσιν. Σαῖς ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ οὐδαμῶς θὰ φανῆτε κατώτεροι αὐτῶν, διότι ἀληθῆ ἐκείνων εἶσθαι τέκνα.

Καὶ ἀποδοκιμίσατε οἷονδ' ἥποτε, ὅστις διὰ τῆς διαγωγῆς του προσπαθῇ νὰ προσάψῃ στίγμα ἐπὶ τῶν δαφνοστεφῶν μετόπων σας.

Νικητὴς τῆς 8ης φεβρουαρίου δέχθητε τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν μου.

Ὁ Συστρατιώτης σας,

Δ. ΓΡΙΒΑΣ.

Ἀριθ. 18.

Ἡμερεσία διαταγὴ τοῦ Στρατοπεδάρχου Ἀρείας.

Συστρατιῶται !

Σήμερον πανηγυρίζομεν τὴν νίκην τῆς 8ης φεβρουαρίου, καὶ ἐ-

ρας καθ' ἣν ἐδείξατε ἅπαντες ὅτι εἰς τὰς φλέβας σας ῥέει ἀγνὸν Ἑλληνικὸν αἷμα, ἐδείξατε ὅτι γνωρίζετε γενναίως νὰ ὑπερασπίζησθε διὰ τῶν ὅπλων τὰ κατὰ κατὰ θέντα δικαιώματα τοῦ ἔθνους!

Συστρατιῶται! εἶναι ἀληθές, ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν συνεπλάκημεν μετὰ τοῦ ὑπὸ τὸν Χάν στρατοῦ τολμήσαντος νὰ καταλάβῃ τὴν θάλαν, ἣν ἡμεῖς κατέχομεν, ἐπολεμήσατε μετ' ἀπαρδειγματίσου ἀνδρίας, συνῆμα δὲ ἐφέρθητε γενναϊότερον αὐτοῦ χαρίζοντες εἰς πολλοὺς ἐναντίους στρατιώτας τὴν ζωὴν τῶν.

Ἡ καταστροφή των ὑπῆρξε μεγάλη. Σὺς οἱ ἴδιοι εὗρετε ἱκανὰ πτώματα εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης αἵτινα οὗτοι βαρβάρως καὶ ἀπειθρώπως φερόμενοι ἐγκατέλειψαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τυχόντος· ἐκ δὲ τῶν ἡμετέρων ὡς γνωρίζετε, εἰς μόνον πολίτης ἐρνεύθη ἐκτὸς δὲ τῶν φονευθέντων ἀντεθνικῶν ἐπληρώθησαν εἰς τοὺς δύο πικρακείμενους λόφους τῆς Ἀρείας δύο ἀξιωματικοὶ καὶ πολλοὶ στρατιῶται.

Σὺς ἀναγγέλλω φίλοι συστρατιῶται τὴν θλιβεράν εἰδησιν ὅτι εἰς ἐκ τῶν πληγωθέντων ἀντιπάλων ἀξιωματικῶν ἀπεβίωσε δυστυχῶς, καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν μας Ἑλλήνων στρατιωτῶν ἐλύπησε βαθύτατα ὅλους ἡμᾶς. Οἱ δυστυχεῖς αὗτοι, ἔστε βέβαιοι, δὲν εἶχον τὴν θέλησιν νὰ πολεμήσωσιν ὑμᾶς τοὺς ἀδελφούς των ἀγωνιζομένους ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν, ἀλλ' ὠδηγήθησαν εἰς τὸ κίνημα τοῦτο ἄκοντες· παρὰ ξένου, ὅχι παρ' Ἑλλήνου.

Ἄς ρωνάζωμεν ἐκ καρτερᾶς καρδίας:

Αἰωνίη ἡ μνήμη τῶν ἀδελφῶν μας. (Τοῦτο ἐπανάλαβεν ἅπας ὁ στρατός).

Συστρατιῶται! θεωρῶ πάντι περιττὸν νὰ κεντήσω διὰ τῶν φράσεων μου τὴν στρατιωτικὴν φιλοτιμίαν σας, τὸν πατριωτικὸν καὶ τὰ φιλελεύθερα αἰσθήματά σας, καθόσον ἐκ τῶν μικρῶν πράξεών σας, αἵτινες ἔλαβον χώραν μετὰ τὴν μάχην, ἐπίσθησαν πληρόστατα, ὅτι ἐὰν οἱ ἀντεθνικοὶ τολμήσωσι καὶ ἐκ δευτέρου νὰ ἐπιτεθῶσι κατ' ὑμῶν, θέλατε τοὺς ἀντικρούσει μετὰ τὴν χιτρακτηρίζουσαν τὸν ἐλεύθερον στρατιώτην γενναϊότητα.

Ὁ Συστρατιώτης σας, Χ. ΚΑΤΣΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ.

Ἀρ. 9. 19.

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ Θ. Φλογαίτου ἐπὶ τοῦ τάφου

Ἰωάννου Παγώνη.

Ὁ πόλεμος, ὁ πικρὸς ὁ ἀνιερὸς πόλεμος, ὃν τὸ ψυχρὸν φονικὸν σύστημα διήγειρε μεταξύ ἀδελφῶν, ἔφαγεν ἐν ὥραίῳ τῆς πατρίδος τέκνον, ἔδριψε νεκρὸν γενναῖον στρατιώτην τῆς ὑπὲρ ἀναστάσεως τοῦ ἀπονεκροθέντος Συντάγματος παλαιούσης ἐθνικῆς φάλαγγος τὸν ἀνθυπασπιστὴν Ἰωάννην Παγώνην.

Ἡ φίλις, ἥτις με συνέδεε πρὸς τὸν θανόντα, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν μισοτυραννίαν, μοὶ ἐπιβάλλει τὸ καθήκον ὅπως κατασιγᾶσω πρὸς στιγμήν τὴν λύπην μου, καὶ ρίψω ἐπὶ τοῦ νεκρικοῦ κραδῶντος αὐτοῦ προχείρως ὀλίγας λέξεις.

Δακρύων χρεῖαν δὲν ἔχεις, διότι σὺ δὲν ἀπέθανες ἀγαπητὲ Παγώνη εἰς τὴν μνήμην παντὸς ἀγαπῶντος τὴν πατρίδα Ἑλληνας ἢ μορφὴ σου, ἢ πρᾶς καὶ γλυκεῖα μορφὴ σου, θέλει μείνει διὰ παντὸς ἀνεξάλειπτος καὶ κεχαραγμένη. Σὺ θέλεις ζῆ ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὰ ἥρωϊκά σου ἄθλα κατὰ τοῦ ἀπολυτισμοῦ θέλουσι παραδοθῆ εἰς τὰς ἀθανάτους σελίδας τῆς ἱστορίας, ὡς παρεδόθησαν τὰ ἄθλα τῶν ἥρωϊκῶν καὶ γενναίων συγγενῶν σου Μαυρομιχλαίων, οἵτινες καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν προσήνεγκον εἰς θυσίαν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς πατρίδος.

Οἱ λόγοι μου, κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν δὲν εἶναι θρήνοι· οἱ θρήνοι, δὲν σὲ ἐκναφέρουσιν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ κόσμου τούτου. Ἐὰν ᾔτο τοῦτο δυνατὸν, οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι σου, ὅλοι ἡμεῖς τόσα πικρὰ ἐχύσαμεν δάκρυα, ὅσα καὶ τριπλοῦν θάνατον ἐδύναντο νὰ κατατυντρίψωσι.

Λέν θελνῶ λοιπόν ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ τούτου βήματος, ἀλλ' ἀναπολῶ τὴν ὥραϊαν ἠθικὴν εἰκόνα σου, τὴν ψυχικὴν καλλονὴν σου. Ὁ φίλος, οὐτίνες τὸ σῶμα ἄκνουν καὶ ἄλαλον κεῖται ὑπ' ὄψιν ἡμῶν, ἐκκαλιέργησε φιλοπόνως ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ὥς ἐπέδωκεν ἐξαισίως εἰς τὰς στρατιωτικὰς σπουδὰς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Εὐελπίδων. Ἀλλὰ συνάμα ἡ καρδιά αὐτοῦ ἐμεινεν ἐπίσης ζωηρά, θερμὴ καὶ Ἑλληνικὴ ὡς τῶν ἀνδρῶν τοῦ 1821, οἵτινες φλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτος, διέπραξαν τεράστια κατορθώματα. Ἡ σκιά σου ἀγαθὴ μου φίλε, πρέπει νὰ μείνῃ εὐχαριστημένη, διότι ἐξεπλήρωσας τὴν ἀποστολὴν σου καὶ συνετέλεσας οὐσιωδῶς εἰς τὴν πτώσιν τοῦ τυραννικοῦ συστήματος. Ναί ! ἂς χαρῇ ἡ ὥραία σκιά σου, διότι γενναίως καὶ εἰλικρινῶς, ὡς ἀληθὲς στρατιώτης, ὑπερέτησας τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν.

Ἀνάβα ἤδη εἰς τὸν οὐρανόν, ἀγαθὲ νέε, καὶ διὰ τῶν πρὸς τὸν Κοσμοπλάστην Θεὸν δεήσεών σου πλήρωσον καὶ αὐτόθι τὴν ἀποστολὴν σου, ὅπερ τῆς πατρίδος εὐχόμενος.

Ὁ ἀληθὲς πατριώτης οὐδέποτε ἀποθνήσκει, διότι οὐδέποτε λησμονεῖ τὴν πατρίδα του· καὶ σὺ δὲν θέλεις τὴν λησμονήσῃς εἰς τὰς κοιλάδας τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐδαιμονίας. ὅπου περιπατεῖ σήμερον ἡ ὥραία σκιά σου ! Χαῖρε ἐστεμμένε τῇς ἐλευθερίας ἀθλητά !

Ἀριθ. 20.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΥ.

**Ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Π. Μαυρομιχάλη, κατὰ τὴν 4
Μαρτίου εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ
τοῦ ἱππικοῦ Περικλέως Φαγκρίδου.**

« Μπαρὸς τε καὶ πατὴρ καὶ τῶν προγόνων ἀπόντων
τιμιώτερον ἐστὶν ἢ Πατὴρ καὶ οἰκνότερον καὶ ἀγιώ-
τερον » κτλ. (Πλάτων).

Τοιοῦτον ἦτο τὸ ἀπόφθεγμα δι' οὗ οἱ ἀπαράμιλλοι τῆς ἀρ-
χαιότητος ἤρωες προέβαινον εἰς τὰς ἐλευθερίας, ἐγκαταλεί-
ποντες πᾶν δυνάμενον νὰ φέρῃ εἰς νέκρωσιν τὴν ἀπόφασίν των,
ἀπέναντι τοῦ ἱεροῦ ὀνόματος τῆς Πατρίδος, τοιοῦτον ἐστὶ καὶ
τὸ κήρυγμα δι' οὗ οἱ ἐφάμιλλοι ἐκείνων ἄνθρωποι τῆς 1ης
Φεβρουαρίου τοῦ 1862, σήμερον ἀπεφάσισαν νὰ σφυρηλατή-
σωσι τὴν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σαγήνησιν τῶν ἐλευθεριῶν
μας. Ἦλυσεν ἡ ἐπανάστασις τῆς 1ης Φεβρ. καὶ εὐθὺς στίφη
Μουσουλμάνων, Σκύθων, Βαυθάλων καὶ Ταρτάρων περιέζωσαν
τὸ Ἀργολικὸν πεδῖον, μάχαι συνάπτονται, καὶ εἰς ὅλας ἡ-
τῶνται αἰσχρὰν ἤτταν, ὅπου τέλος κατὰ τὴν 1ην Μαρτίου
διεγράφη ἡ φυσικὴ θέσις τῶν τέκνων τῆς 1ης Φεβρουαρίου, ἡ
μάχη ὑπῆρξε πνευματώδης ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Αἱ Μωα-
μεθανικαὶ ὁρδαὶ ἐπιτίκτουσι καὶ μέχρι Προνοιᾶς καὶ πίπτει
πληγωμένος ὁ προκείμενος νεκρὸς Περικλῆς Φαγκρίδης, εἰς
κατὰ εἴκοσι πολεμῶν μετ' ἀπαρμιλλοῦ ἀνδρείας καὶ γενναϊ-
ότητος. Ἀλλ' ἤδη, τὸ ἐννοῶ, τὸ βλέπω εἰς τοὺς ὀρθαλμοὺς σας,
δὲν θρηνεῖτε τὸν ἀποθανόντα, διότι ἔπραξε τὸ πρὸς τὴν Πα-
τρίδα ἱερὸν χρέος του, δὲν συλλυπεῖσθε τὸν παρκαείμενον τοῦ
φιρέτρου πατέρα του, διότι οὗτος εἶπεν ὡς ὁ ἀρχαῖος Σπυρ-

τιάτης εἰς τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην. Πήγαυτε νιέ μου εἰς τὴν εὐχὴν μου, μὲ τὸ αἷμά σου ἐπότησας τὸ ἱερὸν δένδρον τῆς ἐλευθερίας. ~~ὅν~~ ὀρνεῖτε λέγω τούτους, ἀλλὰ ὀρνεῖτε αὐτοὺς τοὺς Μουσουλμάνους καὶ Σκύθας τοὺς κατέχοντας ἤδη τὸ Ἀργολικὸν πεδῖον, διὰ τὴν ἀπύγνωνσιν καὶ ἀπομώρνωσίν των.

Ὁ ἐνδόξος πεσὼν Περικλῆς Φαγκριδῆς καὶ πατρώθεν καὶ μητρώθεν κατήγετο ἐκ φιλελευθέρων καὶ διαπραξάντων τὸ καθ' ἑαυτοὺς κατὰ τὸ 1821 ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ὅ,τι δὲ πρῆλειψαν ἐκεῖνοι ἀνέλαβεν οὗτος, καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸ δί-λημμα τῆς ἐλευθερίας κατὸπτρίζεται καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέρων τε καὶ δούλων. Τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Ναυπλίου ἡσπάσθησαν ὅλκι σχεδὸν αἱ ἐπαρχίαι· κατὰ τὰς τελευταίας δὲ εἰδήσεις, προμηνύεται ἔκρηξις τῆς ἐπαναστάσεως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Πρωτεύουσαν. Ἀς θαρρῶμεν ὅθεν καὶ συνασπισώμεθα, ἃς ἀφήσωμεν τὰς μικροφιλοτιμίας καὶ σπουδαρχίας, ἃς μὴ διαιρώμεθα, καθότι τὸ τοιοῦτον πᾶσαν εὐγενῆ καὶ ὑγιᾶ ἀρχὴν καταστρέφει. Ἀρχηγούντων τοῦ Ἀρτέμη, Βότσαρη, Ζιμβρακάκη καὶ τοῦ Ἀρειμανίου Γρίβα, ὅστις ἐξεδίκησε τὴν τιμὴν τῶν ὀπλῶν ἡμῶν κατὰ τὴν 1ην Μαρτίου εἰς τὸν Προφήτην Ἰλὶαν καὶ ἐπιτελούντων τῶν Κικναράκη, Μάνου, Τριτάκη καὶ τῶν Τιτάνων Σκολέγσκη καὶ Πραΐδου καὶ τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν ἡ ἐπανάστασις ἐδρασιούται, συσφίγγεται γοργῶ δεσμῶ, καὶ οἱ Σκύθαι καὶ Βάνδαλοι ἀποτεροῦνται καὶ καταστρέφονται, ὡς σπινθὴρ ἐν μέσῳ περὶ φλεγούσης αἰθούσης· ὑγίαινε ὅθεν ἱερὰ σκιά τοῦ Περικλέους Φαγκριδῆ, μετὰβῆθι καὶ σὺ εἰς τὴν συνοικίαν τῶν φιλελευθέρων, ἐνθα θέλεις εὖρει καὶ προκατόχους μάρτυρας τῶν ἀρχῶν τῆς 1ης Φεβρουαρίου. Δέξαι καὶ τὸν ἀμείνωντον τοῦτον στέφανον τῆς δόξης (ἐνταῦθα ὁ ῥήτωρ ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ φερέτρου τοῦ νεκροῦ στέφανον ἐκ δάφνης καὶ γονυκλιτῶς προσφέρων τοῦτον εἰς τοὺς ἐπαναστά-

τας τοῦ 1821 προγόνους μας εἶπε αὐτοῖς)· Τὸν ἀγῶνα τὸν
καλὸν ἠγωνισάμεθα, τὸν δρόμον τετελέχαμεν, τὴν πίστιν
τετηρήκαμεν, ἀπόκειται ἤδη ἡμῖν, ὁ τῆς δικαιοσύνης
στέρητος.

Ἀριθ. 21.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΣ.

Ἐκφωνηθεὶς παρὰ τοῦ ἰδίου Π. Μαυρομιχάλη κατὰ
τὴν 19 Φεβρουαρίου ε. ε. ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ
Ἀνθυπασπ. τοῦ πυροβολ. Γεωρ. Σταύρου.

Χαῖρε σκιὰ τοῦ ἀκλονήτου σύλου τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἀνθυ-
πασπιστοῦ τοῦ πυροβολικοῦ !

Ἀναβαίνουσιν δὲ εἰς τὰς στοάς τῆς θείας Προνοίας, ἐνώ-
πιον τῆς ὁποίας πᾶν γόνυ κάμπτεται καὶ πᾶσα γῆνῃ ἰδέα
ἀποτεφροῦται, εἰπὲ εἰς τοὺς προγόνους μας, εἰς τοὺς ἐπανα-
στάτας τοῦ 1821, ὅτι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐκεῖνοι ἀφῆκαν ἀτελές,
ἡ γενναία αὐτῇ φρουρὰ καὶ ὁ λαὸς τῆς Ναυπλίας ἐτελειοποίη-
σεν· εἶπέ τους, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον οἱ ἐπίβουλοι Σύμβουλοι
τοῦ στέμματος ἐζήτησαν νὰ πραγματοποιήσῃσι, τὴν κατα-
πάτησιν τῶν παραδισθέντων δικαιωμάτων μας, τὴν ἀνέρον
καὶ ἀνόσιον διαχείρησιν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, τὴν κα-
ταστροφὴν τοῦ τόπου διὰ τοῦ τόπου κατὰ τὸ ἐθνοκατάρ-
τον Βαλλερσάιον δόγμα. Σὺ ὦ γενναία φρουρὰ τῆς Ναυπλίας
κατέστρεψας, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Χάρωνος ἀφῆρπας
τὰς ἐλευθερίας μας, καὶ διεκοίνωσας ταύτας ὡς Τηλέγραφος
καθ' ἅπασαν τὴν ἐλευθέραν καὶ δούλην Ἑλλάδα, πρὸς τὸ
πῆσιμα τῆς Δύστηρικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν εὐχρίθμων ὑπαδῶν
αὐτῆς.

Χαίρε πάλιν ὦ ἱερὰ σκιὰ μεταβαίνουσα εἰς τὸν τόπον τῶν φιλελευθέρων καὶ τῶν ἀγνῶν τέκνων τῆς πατρίδος εἰς τὴν θέσιν τῆς Ἀκροναυπλίας *Παναγίτσα*, ἐνθα ἐσχηματίσθη ἀπὸ τῆς 8ης Φεβρ. ε. ε. ἡ συνοικία τῶν φιλελευθέρων, ἀνήγγειλλον ὅτι τὸ Ἕλλην. ἔθνος μέχρι τέλους θέλει στηρίζει διὰ τοῦ αἱματός του τὰ ἱερὰ καὶ ἀπερίγραπτα δικαιώματά του.

Ἀριθ. 22.

Ἡμερουσία διαταγὴ 6 ὥρα μ. μ. τῆς 16
Μαρτίου 1862.

*Γενναῖε στρατὲ καὶ πατριωτικῇ πολῖται καὶ κάτοικοι
τοῦ Ναυπλίου καὶ τῶν Προαστείων.*

Ἐπὶ ἱκανὰς ἡμέρας διὰ δολίων καὶ ἀντεθνικῶν παραστάσεων οἱ ἐλθόντες νὰ πνίξωσι τὸ εὐγενὲς αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας ἐνέπαιξαν τὴν πολεμικὴν ἀνοχὴν μας, ἀπὸ ἀνακωχῆς εἰς ἀνακωχὴν, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι.

Ἦδη ὅμως ἐδείχθη ἡ προδοτικὴ διάθεσις των, τὴν ὁποίαν χρεωστοῦμεν, τηροῦντες τὸν ὅρκον μας, νὰ πολεμήσωμεν, διότι ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ὁποίαν ἐπέμψαμεν κατ' ἐπίμονον αἵτησιν αὐτῶν ἀνήγγειλε πρὸς ἀγαλλίαςιν ὅλων ἡμῶν, ὅτι ψεύδη ἦσαν αἱ περὶ ἀμνηστίας καὶ συμβιβασμοῦ προτάσεις τῶν ἀντεθνικῶν.

Ἐτοιμασθῶμεν λοιπὸν ἀπαξάπαντες οἱ γνήσιοι Ἕλληνες καὶ πατριῶται, νὰ περαιώσωμεν ἀνδρείως τὸ ἱερὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον μὲ τὰς εὐλογίας τῶν σκιῶν τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων ἀδελφῶν καὶ πατέρων μας ἠρχίσωμεν, τηροῦντες ἕκαστος τὴν τάξιν του μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης πειθαρχίας.

Πρῶτος δ' ἐγὼ ὁ λαβὼν τὴν τιμὴν νὰ ἐκλεχθῶ ἀρχηγὸς τοῦ πατριωτικοῦ κινήματος, θέλω προσφέρει εἰς θυσίαν τὴν ὑπερξίν μου πρὸς εὐόδωσιν αὐτοῦ, καὶ τὸ χυθὲν καὶ χυθησόμενον αἷμα ὅς στρέψῃ εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν αἰτίων τῆς ἀδικουμένης πατρίδος μας.

Ὁ ἀρχηγὸς
ΑΡΤΕΜΗΣ ΜΙΧΟΥ.

Τ Ε Λ Ο Σ.